

คู่มือการสอนเขียนภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูง

ความนำ

๑. ความสำคัญของวิชาภาษาไทย ๒๔ (การเขียน)

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่สำคัญ และเป็นวิชาที่ต้องสอนในทุกระดับ โดยมีขอบเขตความรู้แสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

ในส่วนของการใช้ภาษานั้น หมายถึงการติดต่อสื่อความหมายในสังคม ให้เป็นที่เข้าใจกันโดยใช้ทักษะทั้ง ๔ คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

การสอนการใช้ภาษานั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือใช้ในการสื่อความหมายให้ได้อย่างลัด เป็นที่เข้าใจตรงกัน และตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้

การเขียนเป็นทักษะที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายได้คงทนและปรากฏเป็นหลักฐานได้ดีกว่าทักษะอื่น เพราะจารึกไว้เป็นตัวอักษร ไม่ลบเลือนได้รวดเร็วเหมือนการพูด การเขียนจึงใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อระหว่างอดีตถึงปัจจุบันและปัจจุบันไปถึงอนาคตได้ดี

หลักการสอนวิชาทักษะ กล่าวไว้ว่า ทักษะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ มีการฝึกฝนกระทำซ้ำ ๆ จนกระทั่งผู้เรียนมีความแคล่วคล่อง แต่การเรียนภาษามิได้มุ่งเพียงให้เกิดทักษะเท่านั้น จุดมุ่งหมายก้าวไปไกลถึงขั้นให้เกิดศิลปะ ตลอดจนไปจนถึงวิจารณ์ญาณ ดังนั้น การสอนเขียน จึงควรมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะในการเขียน มีศิลปะในการใช้ถ้อยคำในการ

เขียนได้ไพเราะ สละสลวย เหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และมีเหตุมีผล ราษฎรผู้รักด้วย

วิชาภาษาไทย ๕ (การเขียน) เป็นวิชาที่กำหนัดไว้ในหลักสูตรวิชาเอกภาษาไทย ครอบคลุมประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง เป็นวิชาสำหรับครูที่ต้องออกไปสอนภาษาไทย ให้แก่เด็ก ฉะนั้น ผู้สอนในสถาบันนี้จึงควรควรวางแผนถึงสิ่งสำคัญ ๒ ประการ ดังนี้

๑. ผู้สอนจะมีวิธีการสอนของตนใหม่ประสิทธิภาพอย่างไร จึงจะทำให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนของตนเองได้ แม้จะไม่ถึงขั้นจะเป็นนักเขียน ก็ตาม

๒. จะปลูกฝังทัศนคติอย่างไร จึงจะทำให้โคครูภาษาไทยที่ดี นำวิชาความรู้ ที่ตนศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

๒. หลักสูตรวิชาภาษาไทย ๕ (การเขียน) ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง

๔ หน่วยกิต สัปดาห์ละ ๔ ชั่วโมง มีรายละเอียดดังนี้

ความมุ่งหมาย

๑. ให้รู้จักสังเกต พิจารณาสงแวดลอมและบุคคลที่พบ ในชีวิตประจำวัน แล้วพยายามรู้จัก เข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของสิ่งที่พบ เห็น เพื่อประโยชน์ในการเขียนของตน

๒. ให้สามารถเขียนข้อความที่เกิดจากความคิด จินตนาการ ความเข้าใจ ในความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ความรู้ในคุณค่าแห่งชีวิตด้วยภาษาที่ถูกต้อง และมีศิลปะ

๓. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแต่งความทงงานองที่แต่ละคนถนัด

เนื้อเรื่องและเวลา

เนื้อเรื่อง	ชั่วโมง
<p>๑. เรื่องราวที่จะเขียน</p> <p>๑.๑ ประเภทบรรยายตามประสบการณ์ของตน เช่นบรรยายเหตุการณ์ วิธีการ กระบวนการ การแสดงที่ตนได้เห็น บรรยายรูปลักษณะของของบางอย่างใดอย่างหนึ่ง บรรยายเรื่องราวที่ได้ฟังมา</p> <p>๑.๒ ประเภทที่ตองใจความคิด จินตนาการ เป็นการเขียนตามความพอใจของผู้เขียน เช่น</p> <p>บทความ</p> <p>บทพรรณนาธรรมชาติ</p> <p>ข้อคิดเห็น</p> <p>เรื่องสั้น</p> <p>บทละคร</p> <p>นวนิยาย</p> <p>บทประพันธ์ต่าง ๆ ฯลฯ</p> <p>๒. กลวิธีในการเขียนทั่ว ๆ ไป</p> <p>๒.๑ ต้องเินเนื้อหา รายละเอียดพร้อม</p> <p>๒.๒ เข้าใจความหมายของถ้อยคำที่ตนใจอย่างแจ่มชัด</p> <p>๒.๓ เขียนคำจะกคการันตและแมงวรรคตอนไคถูกตอง</p> <p>๒.๔ รุ้จักความหมายของประโยค การใจและการเรียบเรียงประโยคใหม่ความตอเนื่องกัน</p> <p>๒.๕ รุ้จักความหมายของบทหนา และการแมงขอหนา</p> <p>ในการเขียนความเรียงที่ยาว ๆ</p>	<p>๑๖</p> <p>๑๖</p>

เนื้อเรื่อง	ชั่วโมง
<p>๒.๖ เรียบเรียงเนื้อความไม่สับสน ชัดเจน</p> <p>๒.๗ ไม่ออกนอกเรื่อง</p> <p>๓. ท่วงทำนองการเขียน</p> <p>๓.๑ การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร</p> <p>๓.๒ วิธีเปิดเรื่อง</p> <p>๓.๓ วิธีปิดเรื่อง</p> <p>๓.๔ วิธีเน้นความ</p> <p>๓.๕ ประเภทของภาษาที่เลือกใช้ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาษาปาก เช่น รอนจะตายอยู่แล้ว - ภาษากึ่งแบบแผน เช่น อากาศร้อนเหลือเกิน - ภาษาแบบแผน เช่น อากาศร้อนจัด <p>๔. เทคนิคในการเขียนเรื่องราวแต่ละชนิด เช่น</p> <p>การเขียนบันทึกรายงานขอมต่างจากการเขียนนิทาน</p> <p>การเขียนเรื่องสั้นขอมต่างจากการเขียนบทละคร</p> <p style="text-align: center;">ฯลฯ</p>	๑๒

๓. คำแนะนำในการใช้คู่มือการสอน เขียน

ในการสร้างคู่มือการสอน เขียนในระดัประภาคนิยมศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นสูงนี้ ได้ตีความ เนื้อเรื่องจากหลักสูตรของกรมการฝึกหัดครู โดยเรียงลำดับเนื้อหาไว้ดังนี้

บทที่

- ๑. หลักทั่วไปในการสอนเขียน
- ๒. คำและการเรียงคำเข้าประโยค
- ๓. ประเภทของภาษาที่ได้อีกใช้ในการเขียน
  - ภาษาปาก
  - ภาษากึ่งแบบแผน
  - ภาษาแบบแผน
- ๔. ลักษณะของข้อเขียนที่ดี
- ๕. การขยันท่วงวรก และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน
- ๖. กววิธีในการเขียน
  - การเปิดเรื่อง
  - การปิดเรื่อง
  - การคยงข้อเรื่อง
- ๗. สำนวนโวหาร
- ๘. การเขียนโดยใช้สัญลักษณ์
- ๙. การเขียนเรื่องสั้น
- ๑๐. การเขียนบทความ
- ๑๑. การเขียนคำขวัญ โฆษณา
- ๑๒. การเขียนกลอนเปล่า

ในแต่ละบท มีรายละเอียดที่ผู้เรียนจะศึกษาและนำไปใช้ไดคังนี้

- ๑. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- ๒. เนื้อเรื่อง แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ
  - ๒.๑. ความรู้ที่ผู้สอนควรรอบ
  - ๒.๒. ความรู้ที่จะให้แกผู้เรียน

ขอเสนอแนะว่า ผู้สอนไม่ควรเพิกเฉยเกี่ยวกับการสอนรายละเอียดมากเกินไป จุดประสงค์ของการสอนเขียนนั้น มุ่งใหญ่ เรียบ เกิดทักษะมากกว่าที่จะให้ความรู้ด้านทฤษฎี ในเนื้อหาวิชาเพียงอย่างเดียว การฝึกฝนให้มากพอเท่านั้น ที่จะช่วยพัฒนาความสามารถ ในการเขียนได้ หากผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเขียน ก็หมายความว่า ผู้สอนสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. วิธีสอนและกิจกรรม เสนอแนะ ส่วนนี้ ผู้สอนควรเลือกใช้ตามความเหมาะสม และอาจคิดเพิ่มเติมได้ตามแต่จะเห็นควร

๔. สื่อการสอน อาจมีบางในบางเรื่อง เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศใหญ่ เรียบ เกิดความสนใจ และสร้างแรงบันดาลใจในการเขียน

๕. แบบฝึกหัด สร้างขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่าง เท่านั้น ผู้สอนควรคิดเพิ่มเติมตาม ที่เห็นสมควร อย่าลืมนำสิ่งที่สำคัญในการสอนวิชาทักษะนั้น คือ ต้องฝึกฝนให้มากพอ

๖. บรรณานุกรม หากผู้สอนมีปัญหาหรือต้องการค้นคว้าเพิ่มเติม จะค้นได้จาก รายชื่อหนังสือที่นำมาเสนอไว้

๗. ภาคผนวก ประกอบด้วยการรวบรวมคำ สำนวนโวหารตัวอย่าง การเขียน แบบต่าง ๆ ตัวอย่าง ข้อสอบ

เนื้อหาที่สร้างขึ้นในคู่มือการสอนฉบับนี้ เป็นเพียงขอ เสนอแนะแนวทางให้แก่ผู้ สอนวิชาที่เท่านั้น ผู้สอนไม่ควรยึดถือใช้แต่คู่มือนี้เพียงเล่มเดียว ควรค้นคว้าเพิ่มเติมให้ มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ถ่ายทอดให้แก่ผู้จะเป็นครูในอนาคตต่อไป

ตัวอย่างแผนการสอน

ในการใช้คู่มือการสอนฉบับนี้ ขอเสนอแนะว่า ผู้สอนไม่ควรนำ เนื้อหาทั้งหมด ไปให้แก่ผู้เรียน และถึงกล่าวแล้วว่า ไม่ควรยึดถือคู่มือนี้ใช้ในการสอนแต่เพียง เล่ม เดียว การที่จะสอนให้ใครคนหนึ่ง ผู้สอนควร เตรียมการสอน ด้วยการวางแผนการสอน

ไว้วงหน้า แล้วจึงนำสิ่งนั้นไปสอน ในคู่มือการสอนฉบับนี้จึงขอยกตัวอย่างการทำแผน
การสอนไว้เพียง ๑ บท เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้สอนต่อไป

แผนการสอน ควรประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

๑. เรื่องที่กำหนดให้สอน
๒. ความคิดรวบยอดของบทเรียน (มโนทัศน์)
๓. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
๔. สื่อการสอน
๕. กิจกรรมการเรียน
๖. การวัดผลและประเมินผล

ตัวอย่างแผนการสอน เรื่อง คำและการ เรียงคำ เข้าประโยค

๑. เรื่องที่กำหนดให้สอน
คำและการ เรียงคำ เข้าประโยค
  - ๑.๑ ความหมายของคำ
  - ๑.๒ การศึกษาเรื่องคำเพื่อการเขียน
กล่าวถึง เรื่องปัญหาการใช้คำ หลักการใช้คำ การหลាកคำ
  - ๑.๓ การเรียงคำเข้าประโยค
กล่าวถึงความหมาย ลักษณะประโยคในภาษาไทย ข้อเสนอแนะในการ
เรียงคำเข้าประโยค
๒. ความคิดรวบยอด (มโนทัศน์)
  - ๒.๑ คำเป็น เครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อความหมาย
  - ๒.๒ ขอบเขตของความหมายของคำไม่คงที่ อาจกว้าง แคบ และเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

- ๒.๓ ผู้ใช้คำต้องระมัดระวังใช้คำใหญ่ถูกต้องตรงกับความหมาย ชนิดของคำ ตลอดจนการเรียงคำเข้าประโยค
- ๒.๔ ผู้ใช้คำต้อง เป็นนักสังเกต จดจำ การเปลี่ยนแปลงของภาษา
- ๒.๕ ผู้ที่จะเขียนหนังสือใด ๆ ต้อง เป็นผู้รู้จักสะสมคำ และทราบความหมายของคำอย่างลึกซึ้ง
- ๒.๖ คำไทยมีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน ซึ่งจะนำมาเลือกใช้ ในการเขียนใ้ความหมาย
- ๒.๗ การใช้คำ ๆ กัน อาจทำให้น่าเบื่อ ควรใช้วิธีหลีกคำ จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้
- ๒.๘ การเรียงคำเข้าประโยค ในภาษามักมีปัญหาและก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้เสมอ

๓. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้
- ๓.๑ บอกไวยากรณ์ของคำต่าง ๆ ได้
- ๓.๒ บอกคำที่เป็นความหมายกลางของกลุ่มไวยากรณ์ได้
- ๓.๓ คิดหาคำไทยใช้แทนคำภาษาต่างประเทศได้ถูกต้อง เหมาะสม
- ๓.๔ ใช้ออบคำได้กระตือรือร้น ไม่พุ่มเพื่อย ในการเขียนข้อความสั้น ๆ
- ๓.๕ บอกไวยากรณ์ที่เขียนผิดนั้น เกิดจากปัญหาอย่างไร เช่น ใช้คำกำกวม ใช้คำซึ่ง เป็นความเลื่อน การใช้คำพุ่มเพื่อย ฯลฯ
- ๓.๖ ใช้คำที่มีเสียง คล้ายคลึงกัน แต่มีความหมายต่างกันได้ถูกต้อง
- ๓.๗ แก้ไขประโยคที่มีปัญหาให้ถูกต้องรัดกุมได้
- ๓.๘ บอกความหมายตรง และความหมายแฝงของคำได้ถูกต้อง
- ๓.๙ ให้เลือกใช้คำได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายที่ต้องการ
- ๓.๑๐ ใช้คำหลีกคำในประโยคยาว ๆ และในข้อความต่าง ๆ ได้รวบรัด ไม่ซ้ำหู

๔. สื่อกาการสอน

- ๔.๑ หนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร
นวนิยาย ฯลฯ
- ๔.๒ ตัวอย่าง สมุคสะสมคำ สมุครวบรวมคำสุภามิค พัง เพย

๕. กิจกรรมาการสอน

- ๕.๑ ใหญ่เรียนคิดหาคุมคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน
- ๕.๒ กำหนดคำใหญ่เรียนช่วยกันหาคำไวพจน์ของคำต่าง ๆ
- ๕.๓ รวบรวมคำที่เกิดปัญหา เช่น ความกำกวม ความเลือน และการ
ใช้คำพ้องเพื่อย
- ๕.๔ ให้รวบรวมคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน และมีกใช้ผิด
- ๕.๕ ให้สะสมคำสำนวนไทย
- ๕.๖ ให้รวบรวมการหลากคำในหนังสือต่าง ๆ
- ๕.๗ แข่งขันกันหาคำหลายความหมาย

๖. การวัดผลและประเมินผล

- ๖.๑ ให้ทำแบบฝึกหัด ข้อ ๑ - ๔ ทำปากเปล่า ข้อ ๕ - ๘ ทำลงในสมุดแบบฝึกหัด
- ๖.๒ ตรวจผลงานของผูเรียน คือ
  - ๖.๒.๑ การรวบรวมการหลากคำ
  - ๖.๒.๒ การรวบรวมคำหลายความหมาย
  - ๖.๒.๓ สมุครวบรวมคำที่มีปัญหา
  - ๖.๒.๔ สมุคสะสมคำสำนวนไทย
- ๖.๓ สังเกตความพร้อม ความสนใจในขณะที่เรียน
- ๖.๔ ซักถามความเข้าใจในเนื้อเรื่อง
- ๖.๕ แบบฝึกหัดที่คิดเพิ่มเติม คือ

จงวิเคราะห์ประโยคต่อไปนี้ ตามหลักการใช้คำที่ท่านได้ศึกษามาว่า ทำให้

เกิดปัญหาอย่างไร

สาวน้อยขึง กราดหนูนัด เดี่ยวตายสนิท

กัณท์หนุ่มไปแต่งงาน เพื่อนชะตาขาด

ประชาชนนับหมื่นชุมนุมหน้าศาลากลางจังหวัดปัตตานี

บ้านหลังนี้สร้างโดยจิตรี

เขาไปเที่ยวสวนสนุกแดน เนรมิตรกันหมดบ้าน ไม่มี เสรออยู่สักคน เดี่ยว

คุณสุเทพจะมาครวญกราง เพลงรักคุณเขาแล้ว

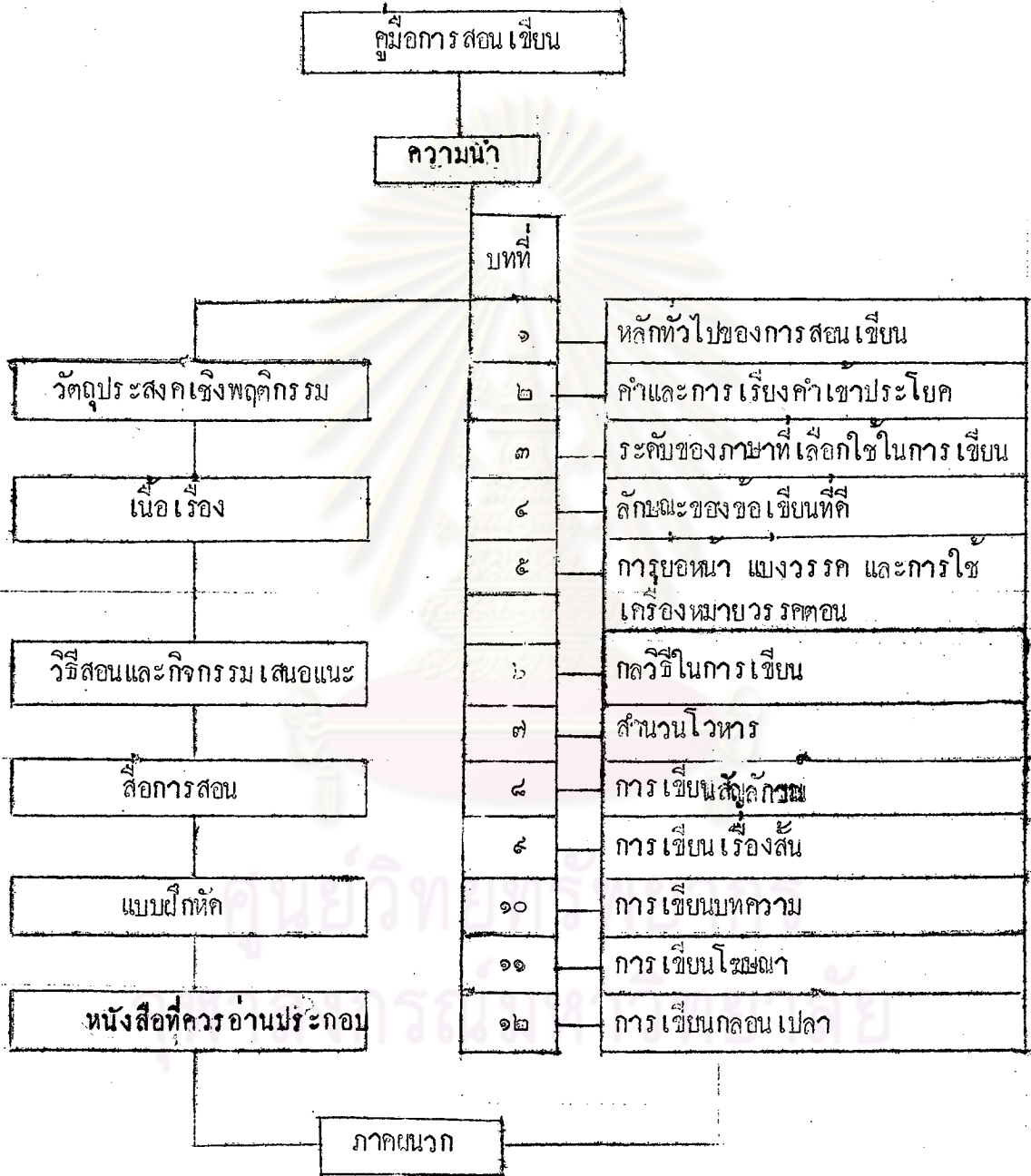
หิม เวอรคของคุณไม่แข็ง เลยจะรันทานไปไ้หรือ

นักเลงโตประจำถิ่นคอยกดขี่ ขมเหง รั้ง แกชวามาน

ความจนทำให้ฉันต้องผลัดคา เขามาเบาหลายเดือนแล้ว

การประ เมีนผล

(บันทึกผลการสนทนา ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หลังจากสอนแล้ว)

คู่มือการสอนเขียนภาษาไทยในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง

หลักทั่วไปในการสอน เขียน

๑. ความหมายของการเขียน

การเขียน คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิดหรืออารมณ์ ความรู้สึกออกมาเป็น
ตัวอักษรใหญ่อ่านเข้าใจ หรือรับรู้ตามเจตนาารมณ์ของผู้เขียน หรืออาจกล่าวได้ว่า การ
เขียนคือ การสื่อความหมายอย่างหนึ่งซึ่งมีองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

- ๑.๑ แล่งกำเนิด ได้แก่ ผู้เขียน
- ๑.๒ เนื้อสาร ได้แก่ ขอความต่าง ๆ
- ๑.๓ จุดหมายปลายทาง ได้แก่ ผู้อ่าน

หากมีครบทั้ง ๓ ประการ การแสดงออกนั้นก็จะได้ผลสมบูรณ์

การเขียน เป็นการสื่อความหมายที่มีวิธีการซับซ้อนและยากกว่าการพูด แม้จะ
มีความที่สื่อความหมายอย่างเดียวกัน เพราะการพูดนั้น ผู้พูดสามารถใช้เสียง
หน้าตา ท่าทางประกอบใหญ่ฟังเข้าใจโดยอย่างรวดเร็ว แต่สำหรับการเขียน ผู้อ่านจะ
ต้องทำความเข้าใจในข้อความนั้นด้วยตนเอง

๒. จุดมุ่งหมายทั่วไปในการสอนเขียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง

ในการสอนวิชาภาษาไทย ๕ (การเขียน) ควรมีจุดมุ่งหมายใหญ่ไว้ได้
เกิดความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมแก่วัย ดังนี้

- ๒.๑ ให้เห็นความสำคัญของภาษาเขียนในการติดต่อสื่อความหมายให้รวดเร็ว
ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

๒.๒ ให้เข้าใจความแตกต่างของภาษาเขียนและภาษาพูด สามารถใช้ภาษาเขียนที่ดี ถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และตามความนิยม

๒.๓ ให้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของข้อความเอง จัดลำดับความคิด และเรียบเรียงให้อ่านเข้าใจง่ายและชัดเจน

๒.๔ ส่งเสริมใหม่จินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีศิลปะในการเขียน

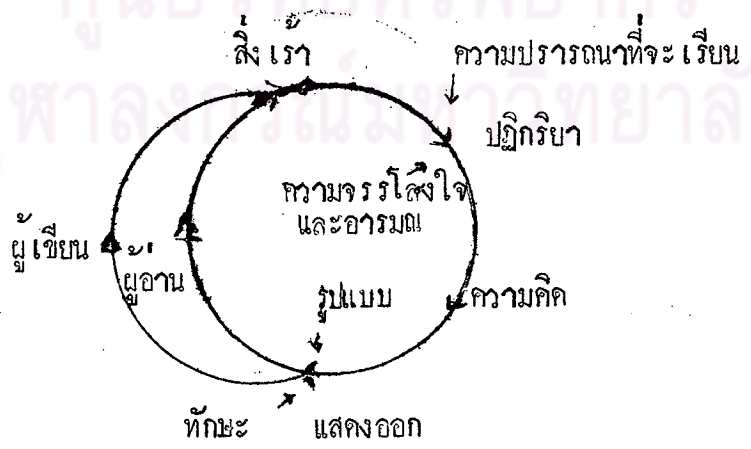
๒.๕ ส่งเสริมให้อ่านสิ่ง กศพฯ สะสมรวบรวมคำ และมีไหวพริบในการใช้ภาษาเขียน

๒.๖ ให้อ่านสิ่ง กศพฯ พิจารณาสังเกตและบุคคลที่พบในชีวิตประจำวัน ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่พบเห็น เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเขียนของตน

๒.๗ ส่งเสริมให้แสดงออกในการเขียนควยท่วงทำนองที่เป็นอิสระ ตามความถนัดของแต่ละคน

๓. องค์ประกอบของการเขียน

การเขียนมีกระบวนการวิธี (Process) ที่เป็นปฏิสัมพันธ์กันดังนี้

ที่กล่าวว่าเป็นปฏิสัมพันธ์กัน เพราะเหตุว่าตัวผู้เขียน เมื่อมีสิ่งเร้าทำให้เกิด
 ปฏิกริยาและ เกิดความคิดที่จะแสดงออกแล้ว ก็จะแสดงออกในรูปของงานเขียน ซึ่งถ้าย
 หอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ จินตนาการไปยังผู้อ่าน ผู้อ่านก็จะมีสิ่งเร้า ที่ทำให้
 เกิดปฏิกริยา เกิดความคิด และ เกิดการแสดงออก อาจจะทำออกมาในรูปของการแสดง
 ความคิดเห็น อาจจะเป็นด้วยหรือโดยบังเอิญ ย้อนกลับมายังผู้เขียนอีกครั้งหนึ่ง

๔. ลักษณะของการเขียน

การเขียนโดยทั่วไป แบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๔.๑ การเขียนเพื่อการสื่อความหมาย เป็นการเขียนที่มุ่งเพื่อประโยชน์
 ธรรมดา ของการความถูกต้องรวดเร็วในการสื่อสาร ใช้ภาษาที่สั้นกระชับ รัดกุม
 ตรงกับจุดประสงค์มากที่สุด

๔.๒ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนซึ่งเกิดจากความคิดสร้างสรรค์
 ความรู้สึกและอารมณ์ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดโดยบังเอิญ เป็นอิสระ
 เนื้อสารที่ของการสนั้น จะแสดงออกมาในรูปแบบของศิลปะ ทำให้ผู้อ่านเกิดความพึง
 พอใจ มีชอชมเชยชมไปถึงทั้งรอบแวกและรอบกรอง เช่นการเขียนโคลง กลอน บท
 กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น เป็นต้น

๕. สิ่งที่ควรคำนึงในการสอนเขียน

มีสิ่งที่คุณสอนควรคำนึงถึง ๓ ประการ คือ

๕.๑ ผู้สอนควรตระหนักถึงความจริงที่ว่า การฟัง การพูด การอ่าน และ
 การเขียน เป็นปัจจัยส่งเสริมซึ่งกันและกัน ผู้ที่ฟังมาก อ่านมาก ย่อมมีความรู้ที่จะนำ
 มาเขียนได้กว้างขวาง หากศึกษาประวัติของนักเขียนที่มีชื่อเสียง จะพบว่าเขาเหล่านั้น

มักเริ่มต้นคยการอ่านแทบทั้งสิ้น การอ่านหนังสือมาก จะช่วยให้เห็นตัวอย่างในการเขียนแบบต่าง ๆ เป็นแนวทาง เริ่มต้นไปสู่การเขียนได้ และหากมีความสามารถ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์แล้ว ก็ย่อมมีแนวทางเป็นของตัวเอง และจะเริ่มต้นเขียนได้โดยไม่ยากนัก

๕.๒ ส่งเสริมให้ผู้เขียนได้ฝึกฝนและทำแบบฝึกหัดให้มากพอ เพราะหาไม่ว่าจะเป็นเรื่องภาษาหรือเรื่องใด ๆ ก็ตาม ถ้าเกี่ยวข้องกับทักษะแล้ว การฝึกหัดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้สอนไม่ควรพะวงในเรื่องที่จะให้ความรู้ทางคานทฤษฎี แก่ผู้เรียนเพียงอย่างเดียว

๕.๓ การเขียนจะต้องมีจุดหมายปลายทาง คือผู้เขียนจะต้องทราบว่า เขาเขียนให้ใครอ่าน เพราะบุคคลที่จะอ่านนั้นมีความแตกต่างกันตามวัย ระดับการศึกษา ผู้เขียนจะต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะกับบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ หากใช้สำนวนภาษาไม่เหมาะสม ก็จะทำให้การสื่อความหมายไม่เป็นไปดังประสงค์

๖. หลักเบื้องต้นในการฝึกหัดเขียน

การเขียนนั้นมีสองขั้นคือ ขั้นคิดและขั้นเขียน ในขั้นคิดนั้นมักจะเกิดปัญหาว่าจะได้ความคิดมาจากไหน และอย่างไรในการฝึกหัดเขียน ผู้สอนจึงควรแนะให้ผู้เรียนฝึกฝนตนเอง ด้วยหลัก ๕ ส. ดังนี้

๖.๑ สํารวจ คือฝึกนิสัยให้รู้จักสำรวจความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง เช่น ความคิดเห็นที่มีต่อสถานที่ บุคคล เหตุการณ์ และต่อความคิดเห็นของผู้อื่น การเริ่มด้วยการคิดจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวออกไปหาสิ่งที่อยู่ไกลตัว

๖.๒ สังเกต ฝึกนิสัยตนเองให้เป็นคนช่างสังเกต ใฝ่พบเห็นสิ่งใหม่แปลก ควรจ้องบันทึกเอาไว้ แม้คนเราจะเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกัน ก็ย่อมเห็นไม่เหมือนกัน พยายามสะสมสิ่งที่ใฝ่พบไว้ เป็นวัตถุดิบในการเขียนต่อไป

๖.๓ สัมภาษณ์ พยายามใฝ่ใจหาความรู้ อยู่เสมอ คอยการสัมภาษณ์หรือสนทนา กับผู้อื่น การฟังมากจะช่วยให้มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อเป็นทุนในการเขียน เช่นกัน

๖.๔ สรุป เมื่อมีวัตถุประสงค์ที่จะนำมาเขียนเพียงพอแล้ว ก็นำข้อมูลที่ได้ออกมาสำรวจ สืบ เกต สัมภาษณ์มาสรุปรวบรวม เรียบ เรียงความรู้ ความคิดที่ได้ใหม่ ความสัมพันธ์กัน และขั้นตอนไปคือ

๖.๕ สร้างสรรค์ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่สร้างสรรค์งาน เขียนที่คิด คอยกลวิธีการ เขียนที่น่าสนใจ มีความคิดที่กว้างขวางและลึกซึ้ง สอดแทรกทัศนคติที่น่าสนใจของตนเองลงไปในงาน เขียนนั้นด้วย

๓. หลักสำคัญในการเขียน

เมื่อได้เตรียมตัวพร้อมที่จะเขียน คอยการฝึกคิดแล้ว ก็ควรถึงขั้นตอนไปคือ ลงมือเขียน วิธีเขียนควรเริ่มต้นดังนี้

๓.๑ วางแผนการเขียน คือแสดงความคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ได้เค้าโครงอย่างหยาบ ๆ หรือเรียกได้ว่า จดรายการความคิดที่จะใช้เอาไว้ นั่นเอง การวางแผนมี ๓ ขั้นตอน คือ

๓.๑.๑ หาความคิด จากประสบการณ์ การสังเกต การฟัง การอ่าน จดบันทึกไว้

๓.๑.๒ แยกประเภทความคิด เมื่อได้ความคิดมา บางชิ้นอาจไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการ แยกไว้ต่างหาก

๓.๑.๓ จัดลำดับความคิด นำความคิดที่ทำรายการไว้มา เรียงลำดับให้เหมาะสม เลือกว่าจะเขียนอะไร แนวไหน และจะให้ทัศนะอย่างไร เมื่อได้ความคิด แยกประเภทและเรียง เป็นแผนที่สมบูรณ์แล้ว ถึงขั้นตอนไปคือ

๗.๒ เตรียมเขียน คิดไวล่วงหน้า จะเริ่มต้นเขียนอย่างไร จะจบอย่างไร การเริ่มต้นที่ดีควร เริ่มด้วยสิ่งใหญ่ เขียนและผู้อ่านเข้าใจร่วมกัน ก่อนที่จะให้สิ่งใหม่แกผู้อ่าน การจบที่ดีควร จบด้วยข้อสรุปที่กระชับรัด

๗.๓ ลงมือเขียน นำแผนที่เตรียมไวมาเรียบเรียงให้ได้ออกความที่ดี โดยดูจากรายการที่บันทึกไว้ เขียนทีละประโยค ทีละย่อหน้า ทีละบท ยึดหลักดังนี้

๗.๓.๑ ใส่รายละเอียดใหม่ากพอ เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักสิ่งที่เรากำลังพูดถึงอย่างแท้จริง ดังนี้

ก. บอกลักษณะ เฉพาะของสิ่งนั้น เรื่องนั้น หรือเหตุการณ์ที่เราพูดถึง
เล่าอย่างละเอียด

ข. เล่าความเป็นมาของสิ่งนั้น ว่ามีความเป็นมาอย่างไร จึงได้ลักษณะเช่นนั้น

ค. อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งนั้นกับสิ่งอื่นโดยรวม

๗.๓.๒ ยึดมั่นในหัวข้อเรื่อง คือไม่เขียนออกนอกเรื่องโดยไม่จำเป็น

๗.๔ การทบทวนและการตรวจทาน ในการเขียนนั้นแม้เขียนอาชีพที่ประสบความสำเร็จก็ไม่อาจวางแผน เขียน และสอบทานเรื่องทั้งหมดได้ในเวลาเพียงครั้งเดียว ในการเขียนครั้งแรกนั้น ผู้ศึกษายังไม่ต้องสนใจกับหลักไวยากรณ์ ความสละสลวยและรายละเอียดต่าง ๆ แต่ให้เขียนด้วยพลังความคิดและความสนใจเท่าที่จะทำได้ จากนั้นจึงค่อยตรวจทานอย่างถี่ถ้วน เพราะในตอนร่างนั้นผู้เขียนมักสะเพร่าเผลอเรอ การตรวจทานควรอ่านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังนี้

๗.๔.๑ เพื่อดูเรื่องตัวสะกด

๗.๔.๒ อ่านดูเพื่อดูเรื่องหลักภาษา

๗.๔.๓ เพื่อแก้ไขประโยค ตัดคำฟุ่มเฟือย เขียนประโยคที่คลุมเครือเสียใหม่

๗.๔.๔ เพื่อให้แน่ใจว่า เรื่องทั้งเรื่องมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

๓.๔.๕ ควรอ่านออกเสียงไปด้วย เพราะหุจะจับความผิดพลาดได้ไว
กว่าตา ในขณะที่ฟังเรื่อง ถ้าเห็นวาทะจะเต็มข้อความตอนใดอีกก็ควรจะทำ อาจขอ
รองให้เพื่อนเป็นผู้อ่าน หรือเราอ่านให้เพื่อนฟังก็ได้ เพื่อกฎว่า เขาใจได้ตรงกับที่เรา
ต้องการหรือไม่

การสอบทานนี้ หากทั้งระยะเวลาการเขียนกับการสอบทานห่างกันมาก
พอ ผู้เขียนจะพบ ข้อผิดพลาดที่มองข้ามไปตอนแรกได้ และมอง เห็นขอบกพรอง ได้ชัดเจน
กว่า

๕. แนวการสอนเขียน

ปัจจัยที่สำคัญในการสอนเขียน มี ๕ ประการ คือ

- ๕.๑ ผู้สอน
- ๕.๒ ผู้เรียน
- ๕.๓ วิธีสอน
- ๕.๔ การแก้ไขข้อบกพร่อง
- ๕.๕ การส่งเสริมและติดตามผล
  - ๕.๑ ผู้สอน ควรเป็นแบบอย่างดังนี้
    - ๕.๑.๑ เป็นผู้รักการเขียน หนังสือของตนเอง ใฝ่ใจหาความรู้ ศึกษา
กลวิธีการเขียนแนวใหม่ ๆ อยู่เสมอ
    - ๕.๑.๒ เอาใจใส่และส่งเสริมใหญ่ เรียบมีกำลังใจที่จะเขียนได้ดียิ่งขึ้น
ช่วยการถึงความสามารถในตัว เด็กออกมา
    - ๕.๑.๓ เป็นผู้ที่มีจิตใจแจ่มใส เห็นความงดงามของธรรมชาติ อารมณ์
ของครูในขณะที่สอนจะมีส่วนช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนได้ หากผู้สอนเกรง เครียด
บน จู่ ผู้เรียนขอมไม่มีอารมณ์ที่จะฝึกฝน และถายทอดออกมาได้เป็นแน่
    - ๕.๑.๔ ไม่ทอดอ่ยคองาน เพราะ การสอนเขียน เป็นงานที่หนักมาก

ครูจะต้องรู้จักเด็กทุกคน ต้องใกล้ชิด และตรวจแก้ไขผลงานทุกคน ทุกคำพูดของเด็ก

๘.๑.๕ ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้เป็นผู้ที่ทันโลก ทันเหตุการณ์ และที่สำคัญคือ ทันความก้าวหน้าของผู้เรียน รู้เท่าทันความคิดของคนสมัยใหม่ อย่าให้เด็กเรียกได้ว่า ครูคร่ำครึ

๘.๒ ผู้เรียน ในเรื่องนี้ตัวครูผู้สอนจะมีส่วนช่วยไ้มาก ดังนี้

๘.๒.๑ ช่วยให้ผู้เรียนรักการเขียน โดยรู้จักสำรวจตนเองว่าสนใจอะไร แล้วเริ่มตนเขียนจากสิ่งนั้น

๘.๒.๒ ช่วยให้ผู้เรียนรักการเขียน โดยการรู้จักสำรวจตนเองว่าสนใจอะไร ให้เริ่มตนจากสิ่งนั้น ไขกฏวิธีในการเขียน แสดงความคิดผลิตภัณฑ์ผลงานของตนออกมา และรู้จักทบทวน ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้

๘.๒.๓ การเผยแพร่ผลงานของผู้เรียน จะช่วยให้เกิดความสนุกสนานภูมิใจและเป็นกำลังใจให้ฝึกหัดเขียนได้ดียิ่งขึ้นไป

๘.๓ วิธีสอน

๘.๓.๑ ในการฝึกหัดเขียน ครูควรชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของการเขียน แนะนำให้ตั้งจุดมุ่งหมายสำหรับตนเองว่า ต้องการจะฝึกให้มีประสิทธิภาพในข้อใดบ้าง และให้เริ่มฝึกจากง่ายไปหายาก จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ

๘.๓.๒ ผู้สอนควรมีวิธีช่วย หรือ เร่งเร้าให้ผู้เรียนรู้จักคิดโดยสิ่งเกตุสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ใ้หันที่กสิ่งต่าง ๆ นั้นไว้ เป็นด้อยคำสำนวนง่าย ๆ ก่อน เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเขียนนั้นง่าย และไม่มีพิธีต้อง รู้สึกว่าตนก็เขียนกับเขาได้เหมือนกัน ก็จะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ต่อไปจึงถึงขั้นซัก เกลาสำนวนให้สละสลวย

๘.๓.๓ การสอนทักษะเขียน การสอนให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น คือ ฟัง พูด และอ่าน ผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของทักษะ เหล่านี้ว่า ช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกัน ถ้าได้ฟังมาก อ่านมากก็จะมีความรู้ดี มีความคิดแตกฉาน สามารถเขียน

โดยผู้เขียน และก่อนเขียนเรื่องใด ถ้าโดยผู้คิดได้แสดงความคิดเห็น หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นบ้าง ก็จะทำให้เกิดความคิดที่จะเขียนได้กว้างขวางขึ้น

๘.๓.๔ การใช้สื่อการสอน จะเป็นสิ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่จะเขียนได้ เช่น รูปภาพ รูปปั้น ของจริง เครื่องบันทึกเสียง เพลง เป็นสื่อการสอนที่หลากหลาย

๘.๔ การแก้ไขข้อบกพร่อง

การแก้ไขข้อบกพร่อง เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องทำ เพราะทุกคนยอมอยากบรรลุผลตามที่เขียนเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางของงานครั้งต่อไป ผู้สอนควรตรวจละเอียดทุกคำพูด แก้ไขข้อบกพร่อง ให้คำวิจารณ์พร้อมทั้งขอเสนอแนะ การตรวจงานเขียนนี้ ไม่ควรให้ตีค่าความสามารถออกมาเป็นคะแนนเพียงอย่างเดียว ควรบอกที่ผิด และให้ขอแนะนำไว้อย่างพอเหมาะ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้แก้ไขได้ถูกต้อง

๘.๕ ส่งเสริมและติดตามผล

แม้ในการสอนเขียน เรามีจุดมุ่งหมายสูงส่ง ถึงขั้นให้ผู้เรียนกลายเป็นนักเขียนอาชีพ แต่หากผู้เรียนมี "แวว" และแสดงแววนั้นออกมาให้เห็นแล้ว ผู้สอนก็ควรส่งเสริมให้เกิดกำลังใจด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

๘.๕.๑ ส่งเสริมให้ออกหนังสือพิมพ์ประจำห้อง โดยให้ทุกคนช่วยกันทำแบ่งงานกันทำตามความถนัด

๘.๕.๒ จัดประกวดการเขียนประเภทต่าง ๆ หารางวัลเล็ก ๆ น้อยๆ ให้แก่ผู้ชนะ นับทั้งประพันธ์ที่ชนะตึกแสดงที่กระดานป้าย

๘.๕.๓ ส่งเสริมให้เขียนเรื่องไปลงตามนิตยสาร วารสารต่าง ๆ เช่น คอลัมน์ "เขาเริ่มตนที่นั่น" ในฟ้าเมืองไทย หรือโดยเฉพะอย่างนิตยสารของวิทยาลัย ผู้เขียนจะมีความภูมิใจในผลงานของตนเอง

วิธีการสอนที่เสนอมานี้ เป็นเพียงแนวทางในการสอนเขียนทั่วไปอย่างกว้าง ๆ เท่านั้น ผู้สอนอาจเลือกใช้ และเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ส่วนวิธีสอนการเขียนเฉพาะในแต่ละเรื่อง จะนำเสนอในบทต่อไป

ตั้งไต่กลางแล้วว่า ผู้ที่อ่านมากย่อมมีความรู้ที่ชำนาญเขียนได้อย่างกว้างขวาง จึงขอเสนอแนะหนังสือที่ควรอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้และเพื่อศึกษาศิลปะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

๑. รายชื่อหนังสือที่ควรอ่าน เพื่อศึกษาและสะสมความรู้ในการเขียน
  - ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. การประพันธ์. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๑๘.
  - คุณภัทร ช่างโรคสนาม. "ปัญหาการใช้ภาษาไทย," กรอภษาและวรรณกรรมประชุมบทความเชิงวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.
  - ศุภ ชุ่มสาย. วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.
  - บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. วิเคราะห์วรรณคดีไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๗.
  - ประกาศ วัจภรณ์. ประวัตินักประพันธ์. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, ๒๕๑๖.
  - ประสิทธิ์ กายกกลอน. การเขียนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘.
  - ปรีชา ช่างขวัญยืน. พื้นฐานของการใช้ภาษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๗.
  - เปลื้อง ณ นคร. ความผันผวนของภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๑๘.
  - ..... . คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘.
  - พ. นววรรณ. การใช้ภาษา. พิมพ์ครั้งที่สาม. พระนคร : สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๕.
  - พรพรรณ วัชรภักย์. ส่วนวนการเขียน. พระนคร : บริษัทประชาชน (แผนกการพิมพ์), ๒๕๑๖.
  - ศรีเฉลิม สุขประยูร. ห้องเรียนเขียนเรื่อง. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนการพิมพ์, ๒๕๑๘.
  - สิทธา พินิจภูวดล และทิพสุเนตร นาคอิน. การอ่านและการพิจารณาหนังสือ กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐.

สุชาติ สวัสดิ์ศรี. "แนวคิดนักเขียนไทย ๒๔๘๘ - ปัจจุบัน" มหาราชภัฏวราวุฒวิทยาลัยเพื่อชีวิต
มิถุนายน, ๒๕๑๖ หน้า ๒

๒. รายชื่อหนังสือที่ควรอ่านเพื่อศึกษาศิลปะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. "การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางภาษา," วิสาขมณีศึกษา

๒ มิถุนายน ๒๕๐๘. หน้า ๓ - ๗.

ศุภ ชุ่มสาย, ม.ล. วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.

นิมิตร ภูมิถาวร. เหยียบฝุ่นชอล์ค. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วรรณกิจ, ๒๕๑๘.

ประสิทธิ์ กายกลอน. ภาษากวี. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘.

พรพรรณ วัชรภย์. สัณวนภาษาเขียน. พระนคร: บริษัทประชาชน (แผนกการพิมพ์), ๒๕๑๒.

มนัส จรรยงค์. จับตายและรวมเรื่องเอก. พระนคร: เจริญผลการพิมพ์, ๒๕๑๐.

วัน วรรณยางกูร. นักพิราบสี่ขา กวีนิพนธ์เรื่องสั้น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนต, ๒๕๑๘.

เสถียร จันทิมาธร. หมอนหนังสือ. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทยการพิมพ์, ๒๕๑๘.

สุชาติ สวัสดิ์ศรี. แลงเช็ญ. กรุงเทพมหานคร: ดวงกลม, ๒๕๑๘.

Cassil, R.V. Writing Fiction. A permabook Edition, New York: Pocket book,
Inc., 1963.

Hook, J.N. Writing Creatively. Boston: D.C. Health Company, 1963.

คำและการเรียงคำเข้าประโยค

ความรู้เรื่อง "คำ" เป็นพื้นฐานของการใช้ภาษา "คำ" เป็นเครื่องมือสำหรับมนุษย์ใช้ติดต่อทำความเข้าใจกัน ผู้ที่จะใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องหาความรู้ในเรื่องนี้อย่างถี่ถ้วน และกว้างขวาง เพราะขอบเขตคำแต่ละคำไม่คงที่ อาจกว้างแคบ และเปลี่ยนแปลงไต่ตลอดเวลา ก่อให้เกิดปัญหามากมายในการสื่อสาร ผู้ใช้คำจะต้องระมัดระวัง ทั้งความหมาย การเรียงคำเข้าประโยค ชนิดของคำ ตลอดจนการใช้สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ เพราะหากใช้ผิดแม้เพียงเล็กน้อย ก็อาจทำให้ความหมายแตกต่างกันไปมาก ในการสอนเรื่องนี้ จึงควรฝึกให้ผู้เรียน เป็นนักสังเกต จับตามองความเปลี่ยนแปลง และความเป็นไปของภาษาของตน ประจวบกับที่เฝ้าระแวดระวังสิ่งที่ตนรักษาอยู่ เพื่อที่จะใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและภาคภูมิใจ สมกับที่ใจซื่อว่า เป็นเจ้าของภาษาไทย

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้

๑. บอกไวพจน์ของคำต่าง ๆ ได้
๒. บอกคำที่เป็นความหมายกลางของกลุ่มไวพจน์ได้
๓. คิดหาคำไทยใช้แทนคำภาษาต่างประเทศได้ถูกต้องเหมาะสม
๔. ใช้ถ้อยคำไวยากรณ์ที่รัดกุมพอ ในการเขียนข้อความสั้น ๆ
๕. บอกได้ว่าประโยคที่เขียนนั้น เกิดจากปัญหาอย่างไร เช่น ใช้คำกำกวม ใช้คำที่มีความเลือน ใช้คำพ้องเพี้ยน

- ๖. ใช้คำที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน แต่มีความหมายต่างกัน ไดญกตอง
- ๗. แกไขประโยคที่มีปัญหาให้ถูกตอง รักษุมโต
- ๘. บอกความหมายตรง และความหมายแฝงของคำไดญกตอง
- ๙. เลือกใช้คำไดญกตองตรงกับความหมายที่ต้องการ
- ๑๐. ใช้คำหลากคำในประโยคยาว ๆ และในข้อความต่าง ๆ ได้ร่าบร่น ไม่

ช้คหุ

เนอ เรอง

คำและการเรียงคำเข้าประโยค

๑. ความหมายของคำ

"คำ" ในที่นี้หมายถึง เสียงที่มีความหมาย อาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายของชนแต่ละกลุ่ม

๒. การศึกษาเรื่องของคำเพื่อการเขียน

สื่อแห่งความเข้าใจในการเขียนคือ ถ้อยคำที่ผู้เขียนส่ง เป็นเนื้อสารไปยังผู้อ่าน ผู้ที่จะนึกคิดเขียน จะต้องหาความรู้ในเรื่องของคำให้ละเอียด ลึกซึ้ง และกว้างขวาง จะต้องสนใจสะสมถ้อยคำ และศึกษาความหมายของคำให้มากพอ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในงานเขียนของตนได้

การศึกษาเรื่องคำในแง่ของการใช้คำให้ถูกความหมายนั้น ควรศึกษาในเรื่อง

ต่อไปนี้

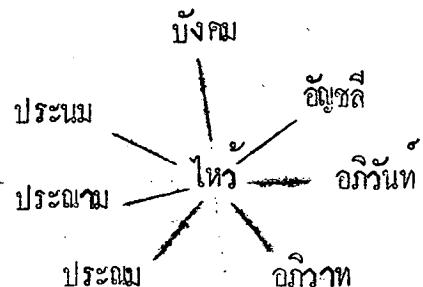
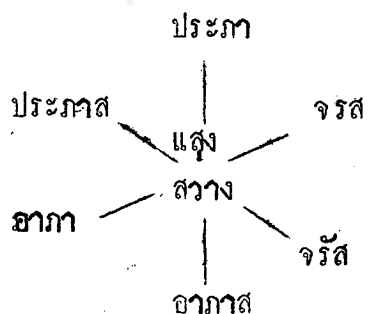
๒.๑ คำกับความหมาย

โดยปกติโดยคำในภาษาไทยจะมีกลุ่มของคำซึ่งมีความหมายคล้ายคลึง อาจใช้แทนกันได้ ถือว่าเป็นคำไวพจน์ (Synonymes) ซึ่งกันและกัน แต่เมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว คำแต่ละคำมีความหมายปลีกย่อยแตกต่างกัน และไม่สามารถใช้แทนกันได้ โดย เช่น

ไวพจน์	ความหมายกลาง
ชอบ สัม หั้น เข็อก หั้น ความ ตัก	ตัก
คอน แยก หาบ หาม	แยก
สมบูรณ์ อู พะโล อวน	อวน
แจ้ง รายงาน แถลง บอก ชี้แจง	บอก
กิน ทาน รับประทาน ฆ่า	กิน

ดังนั้น การศึกษาความหมายของคำ จึงแบ่งออกได้เป็น ๒ ระดับ คือ

- ก. ความหมายกลาง (Central Meaning) คือคำที่มีความหมายกลาง ๆ ของกลุ่มไวพจน์ พื้คำอย่างบางคน
- ข. ความหมายรอบนอก (Marginal Meaning) คือคำที่มีความหมายปลีกย่อยต่างไปจากความหมายกลาง ซึ่งมักได้แก่คำโบราณที่พบในวรรณคดี เช่น

นอกจากนี้ คำแต่ละคำยังมีความหมายได้ ๒ อย่าง คือ

ก. ความหมายตรง คือความหมายเดิมของคำ เป็นความหมายในพจนานุกรม

เช่น

ตุ๊กแก น. สัตว์จำพวกเลื้อยคดแล่น รูปร่างเหมือนจิ้งจก แต่ตัวค่อนข้างใหญ่
หนังหยาบมาก เท้าพองทั้งหน้าและหลัง มักมีจุดสีแดง เจือ
ขาวบนตัว อาศัยอยู่บนบก

เตา น. สัตว์เลื้อยคดแล่นจำพวกหนึ่ง มีเกล็ดหุ้มเนื้อ หลัง เป็นแผ่น มีขา
๔ ขา ขาสั้น มีหลายชนิด เช่น เตาเนา เตาหีบ เตาคำ ฯลฯ

ข. ความหมายแฝง หรือความหมายโดยนัย หมายถึงความหมายที่ชักนำ
ความคิดให้เกี่ยวโยงไปยังสิ่งอื่น ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ หลายอย่าง เช่น
เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความเคียดแค้น กาลเทศะ บุคคล และคุณภาพของภาษา เช่น

ตุ๊กแก อาจหมายถึง คนที่ทำความผิดไว้ พอมีศพพูดถึงความผิดเรื่องนั้น
ทั้ง ๆ ที่ไม่มีใครทราบว่าใคร เป็นผู้ผิด บุคคลนั้นร้อนตัว ปฏิเสธ

คุณ อาจหมายถึง หลอกหลวงผู้อื่นให้เสียทีไถอย่างงายคาย

เตา อาจหมายถึง การทำสิ่งต่าง ๆ ที่ขยับเขยื้อน เช่น รถคันนี้ใช้
น้ำมันตราเตา

ดังนั้น การใช้คำทุกคำ ผู้ใช้จะต้องแน่ใจว่า เข้าใจคำนั้นถูกต้อง ทราบทั้ง
ความหมายเดิมและความหมายที่แฝงอยู่ในคำนั้น การเข้าใจความหมายของคำอย่างลึก
ซึ้ง จะช่วยให้สามารถใช้คำได้ถูกต้องและเหมาะสม

๒.๒ คำหลายความหมาย

คำในภาษาไทย นอกจากจะมีคำพ้องรูปและคำพ้องเสียงแล้ว ยังมีคำ
พ้องอีกชนิดหนึ่งที่มีรูปเหมือนกันและมีเสียงเหมือนกัน คือ พ้องทั้งรูปและเสียงแต่ความ
หมายต่างกัน เช่น

กัน ๑. เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ แทนตัวผู้พูด

- ๒. เป็นคำกริยา แปลว่า ห้าม, บัง, ปก
- ๓. เป็นคำกริยา แปลว่า โทณให้เสมอ เช่น กั้นตม กั้นกั้ว
- ๑. เป็นคำนาม แปลว่า ต้นข้าวที่เพาะไว้สำหรับขายไปปลูกที่อื่น
- ๒. เป็นคำวิเศษณ์ แปลว่า ไมกลัว เช่น กลาหาญ กลาทำ
- ๓. เป็นคำวิเศษณ์ แปลว่า แข็ง เช่น เหล็กกล้า

๒.๓ คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

การใช้คำในภาษาไทย มักมีปัญหาในเรื่องการใช้คำโดยไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริง อาจเพราะความเข้าใจผิดที่คำนั้นมีเสียงใกล้เคียงกัน หรือคิดว่ามีความหมายไม่แตกต่างกันเลย เช่น

ประชาชนมีภาพพจน์ ไม่ใช่ศอกรมตำรวจ

คำว่า ภาพพจน์ นี้ เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย โดยไม่คำนึงถึงความหมายเดิมที่แท้จริงของคำนี้เลย

ภาพพจน์ เป็นคำที่นักวรรณกรรมตั้งใจจะให้ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Figure of Speech" ใช้ในความหมายว่า สร้างมโนภาพให้เกิดขึ้นโดยอาศัยถ้อยคำสำนวน

มโนภาพ มโน = ใจ มโนภาพ = ภาษาในใจ ซึ่งใจในที่นี้หมายถึงความรู้สึกนึกคิด

ดังนั้นประโยคนี้ จึงน่าจะใช้คำว่า มโนภาพ แทนคำว่า ภาพพจน์

ขอควรระวังในการใช้คำอีกประการหนึ่งที่สำคัญก็คือ ผู้ใช้คำจะต้องศึกษาให้เข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำและใช้ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

ธรรมดา หมายถึง อากาการของธรรมชาติ

ธรรมชาติ คือสิ่งที่เกิดของตามวิสัยโลก เช่น ต้นไม้ เป็นธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงของต้นไม้จากใบอ่อนเป็นใบแก่ อย่างนี้
เรียกว่าธรรมชา

อนุญาต

ยินยอม ยอมให้ ตกลง จะใช้กับเรื่องที่ยังไม่ได้ทำหรือ
ยังทำไม่ได้จนกว่าจะได้รับอนุญาต

อนุมัติ

เห็นชอบตาม ให้อำนาจเรื่องที่ทำเนินมาตามลำดับ หรือกำลัง
ดำเนินอยู่ เช่น ขออนุมัติให้จ่ายเงินซื้อหนังสือเขาทอง
สมุก

๒.๘ คำที่เป็นสำนวน

ในภาษาไทยมีถ้อยคำที่นำมาใช้ให้มีความหมายต่างไปจากความหมายเดิม
ของคำ ๆ นั้นอยู่มาก เช่น

กินโต๊ะ

มีใ้หมายความวากินโต๊ะจริง ๆ แต่หมายถึงการเลี้ยง
อาหารแบบนั่งโต๊ะ หรืออีกความหมายหนึ่งคือการรุมทำร้าย
กัน เช่น เขาถูกรุมกินโต๊ะ

การใช้สำนวน เป็นการใช้ภาษาให้เกิดรส ซึ่งยากกว่าการเข้าใจความ
หมายธรรมดา ในการเขียน จำเป็นต้องใช้สำนวนเหล่านี้ เพราะนอกจากจะทำให้ได้
อรรถรสแล้ว ยังทำให้ไม่ต้ออธิบายใ้หมากความคย

สำนวนไทยมีทั้ง สำนวนที่มีคำสัมผัสและไม่สัมผัส และมีตั้งแต่ ๒ คำจนถึง

๑๒ คำ เช่น

กินแรง

คมในฝัก

ชักแม่น้ำทั้งห้า

ชิงกีราชาก็แรง

---

*มีรายละเอียดในภาคผนวก

คิมที่อยู่ใกล้กับใจอยู่มาก
 ไก่งามเพราะขนคนงามเพราะแต่ง
 คนรักเท่าแผ่นดิน คนชังเท่าแผ่นดิน
 ไม่เห็นน้ำตักกระบอก ไม่เห็นกระบอกไถงหนาไม

การใช้สำนวนมักจะใช้ในการ เปรียบ เทียบบางสิ่งบางอย่าง สำนวน
 เปรียบ เทียบที่พบบ่อย ๆ เช่น

- โกรธ เป็นไฟไหมป่า
- เขียว เหมือนพระอินทร
- แข็ง เหมือนหิน
- ง เป็นโกตาแตก
- อวน เป็นตุ้ม
- หนามาน เทากระดง
- ผิว นวลราวกับแสงรมโบ

สำนวนจะช่วยให้งานเขียนน่าอ่านขึ้น เพราะเป็นคำพูดที่กลั่นกรองขึ้น
 เพื่อความสะดวกของภาษา เป็นโดยคำที่คมคายกว่าคำพูดธรรมดา แต่การใช้ต้อง
 ใช้ให้ถูกต้อง เหมาะกับความหมายด้วย ข้อเขียนจึงจะมีค่าตามที่ต้องการ

๒.๕ ศัพท์ของคำ

ในการใช้ถ้อยคำ จะสังเกตได้ว่า คำบางคำแม้จะมีความหมายเหมือน
 กันหรือคล้ายกัน แต่คำบางคำเป็นคำคำ ให้ความรู้สึกไปในทางไม่ตี บางคำศัพท์
 สว่างาม แสดงว่าคำมีศักดิ์ สูง คำ กวากัน จึงต้องสังเกต จดจำและใช้ให้ถูกต้อง เช่น

มือ - หัด
 สุริย เขียนหนึ่งสี่ควมมือชาย
 ประหนึ่งมีหัดที่พยามปากแฉำนวยส่วสี่

ลูก - บุตร

ศรีปราชญ์เป็นบุตรของพระโหราธิบดี
ลูกที่คิดถึง เชอฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่

ธิดา - ลูกสาว

ธิดาทานรัฐมนตรี

ลูกสาวตามีกับยายสา

คำอื่น ๆ เช่น

สั่ง - บัญชา - โองการ

สาธุ - สวัสดิ์

จูบ - จุมพิต

กลางคืน - ราตรี

๒.๖ คำต้องห้าม

เป็นคำที่ควรเว้นในการใช้ภาษาเขียน นอกจากจะนำมากล่าวเพื่อเป็น
ตัวอย่าง หรือนำมาเป็นคำอ้าง หรือในการเขียนบทสนทนาของตัวละคร เพื่อให้สมจริง

คำที่ควรระแวงในภาษาเขียน มีดังนี้

๒.๖.๑ คำหยาบ เช่น คำคาถาง ๆ ที่มีลักษณะหยาบโลน

๒.๖.๒ คำตลาด เป็นคำพื้น ๆ ที่เข้าใจกันโดยทั่วไป มักใช้ในภาษา
พูดมากกว่าภาษาเขียน เช่น

เยอะเยอะ ดีจัง จริงเทรอ พริกกะเกลือ บักไซ หาไม่เจออะ ชี้เก็จไป

ฯลฯ

๒.๖.๓ คำสะแลง คือคำที่ยังไม่เป็นระเบียบ (informal) ยังไม่เป็น
มาตรฐานให้เข้าใจกันโดยทั่วไป เพราะเป็นคำที่เข้าใจกันเฉพาะกลุ่มบุคคล เฉพาะสถานที่
เป็นคำที่ไม่เข้าเกณฑ์ไวยากรณ์ ยังไม่รับรองกันว่าเป็นภาษาสุภาพ ถูกต้องตามลักษณะ
ของการใช้ภาษา เช่น

ยากดี ๕๕๕ เป็นคำสะแลงที่เคียนมาจากคำภาษาต่างประเทศ
 คั้น หมายถึง การเคียนว่าแบบเขยาคัวเอง คคไปคคมา กระจะโคก
 กระจะเคก เขยาคัว เพลงทมิฬจิงหะตุมกตุมาน
 โคครม หมายถึง หลบไป เชน หลบงาน หรือหนีโรงเรียน

คำสะแลงนี้ไมคกรใช้ในภาษาเขียน นอกจากในบทเจรจาของตัวละคร
 เพราะคำเหล่านี้อายุสั้น เกิดงวยและสูญได้เร็ว

๒๖.๔ คำภาษาดั้น คือคำที่เข้าใจกันเฉพาะในแต่ละดั้น คือ ภาษาดั้นเหนือ
 ดั้นอีสาน ดั้นใต้ เชน

- แป (แพ) ภาคเหนือ แปลว่าชนะ
- ยานัก ภาคใต้ แปลว่า สับปะรถ
- แฮ้อหือ ภาคอีสาน แปลว่า อร่อยจริง ๆ

คำเหล่านี้ฟังสะเวณ ไมคกรใช้ในภาษาเขียน

๒.๗ ปัญหาในการใช้คำ

การใช้คำในการเขียนมักมีปัญหาดังนี้

๒.๗.๑ การใช้คำและความกำกวม (Ambiguous)

คำกำกวม คือคำที่ใสแล้ว ทำให้เกิดความหมายได้หลายแง่

อาจ เกิดจากเหตุสำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

ก. เกิดจากคำบางคำมีหลายความหมาย เชน

การราตีหนู

- การรา อาจหมายถึงชอคน หรือฉักแสดง
- หนู อาจหมายถึงสัตว์ชนิดหนึ่ง หรือคำสรรพนามบุรุษที่ ๑

ข. เกิดจากชอความท้งประโยค เชน

เขาทุบอิฐถมถนน อาจหมายความว่า เขาทุบอิฐเพื่อนำไปถมถนน หรือทุบอิฐ
 ที่ถมถนนอยู่แล้วก็ได้

ในทำนองเดียวกัน ประโยคอื่น ๆ เช่น
ขี้ข่า ๆ อันตราย
ประสพขี้บรรณสุนัขตาย

ค. เกิดจากการลำค้ำคำในประโยค ถ้าลำค้ำคำผิดที่ ความหมายก็
เปลี่ยนไป เช่น

ห้ามขายมูถุกจับในเวลากลางวัน อาจตีความได้ว่า ห้ามขายในเวลากลางวัน
หรือห้ามขายเฉพาะมูถุกจับในเวลากลางวัน

ควรเรียงลำค้ำคำใหม่ เป็น
เวลากลางวันห้ามขายมูถุกจับ
ประโยคอื่น ๆ เช่น

แม่เงินจูงลูกรองไห
ให้นักเรียนมองดูครูทุกคน
เสื่อในร้านของผู้หญิงสวย

๒.๓.๒ การใช้คำที่มีความเลือน (Vague)

คำที่มีความเลือนนี้ เป็นคำที่นิยมใช้กันมากในภาษา เช่นประโยคที่ว่า
บาย ๆ จะไปไหนละ, ปลาย ๆ เดือนจะมาเยี่ยม
คำที่ซัดเสนาโตไม่เจาะจงลงไปว่า เป็นเวลาเท่าใด ตามความเป็น
จริงแล้ว คำเหล่านี้มีใช้ในภาษามากมาย ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน และไม่ถือว่า
เป็นข้อผิดพลาดที่สำคัญ แต่หากในการที่ต้องการความชัดเจนแล้ว ควรกำหนดให้แน่ชัดลงไป
ว่า เวลาใดและวันใด

คำความเลือนนี้มีประโยชน์อย่างมากในการโฆษณา เพราะการโฆษณา
ในบางครั้งต้องการจะอ้างความจริงบางส่วนไว้ เช่น

ราคาพิเศษ, ราคาเกินเอง, ถูกที่สุด, ไม่มีใครเหมือนและไม่เหมือนใคร
จะเห็นได้ว่า ไม่ทราบวาระราคาเท่าใด และไม่เหมือนใครอย่างไร

๒๓.๓ การใช้คำพุ่มเพียบ คือการใช้คำมากแต่ใดก็ตามเท่าเดิม จริงอยู่การใช้คำมากจนอาจช่วยให้ข้อความสละสลวย ไม่นวน แต่ถาไวย่อย ๆ หรือมากเกินไป อาจทำให้รุงรัง น่ารำคาญได้ เช่น

เจ้าหน้าที่ประจำเครื่องบินตายหมดไม่มีใครรอด

เด็กถูกเผาในไฟ

เขาเป็นคนแก่ที่มีอายุมาก

ตำรวจ เอากระดาษปิดศพผู้ตาย

คนที่เกิดมาในโลกนี้

หากตัดข้อความที่ขีดเส้นใต้ออก ก็ใดก็ตามเท่าเดิม

๒๓.๔ ใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกันในประโยคเดียวกัน ซึ่งอาจขัดแย้งใน

กาน คำ แสดงภาพ แสดงพจน์ และอารมณ์ เช่น

รถค่อย ๆ เคลื่อนไปอย่างรวดเร็ว

เรืออยู่บ้านคน เดียวกับคนไซ

จิตรรำวกระสนใสสามที่หนึ่งนี้ดี

๒๓.๕ การใช้คำสำนวนภาษาต่างประเทศ ภาษาไทยมีคำที่ยืมจากภาษาต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งที่ยืมมาโดยตรง และยืมผ่านภาษาอื่น ๆ อีกต่อหนึ่ง คำบางคำใช้ไปนานจนสังคมนยอมรับ และคิดอยู่ในภาษา เช่น

แอสคอป

เทอม

ฟรี

สำนวนที่แปลจากภาษาต่างประเทศและพบมากในภาษาเขียน เช่น

เขา เขามาพร้อมกับหนังสือ

ภายใต้การนำของพล ทานนายกรัฐมนตรี

ขอขอร้องถามของผู้ถือขาว

๒.๓.๖ การใช้คำหรือวลีที่สร้างขึ้นใหม่แทนวลีซึ่งมีใช้อยู่แล้ว คำหรือวลีที่สร้าง
ขึ้นใหม่นี้ไม่ถูกต้อง ผู้ใช้ภาษาใช้ตาม ๆ กันไป เพราะเห็นว่าแปลกใหม่ โดยมิได้
พิจารณาความหมาย เช่น

คุณศรีจัตราอยู่ในชุดสีฟ้า

ไซแสงอยู่ในทรงผม เกดางามสง่า

ประโยคเหล่านี้ให้ความรู้สึกว่าคุณศรีจัตรา ผู้ที่กล่าวถึงนี้ อยู่ในเสื้อผ้า หรือ
อยู่ในผม มากกว่าจะหมายถึงการสวมเสื้อผ้า หรือแต่งผม

คุณรวงทองจะมาในเพลง เจ้าทูลุขอยู่ใน

คุณเมทินีจะมาในชุดราตรีขาว

วลี "มาใน" บอกให้ทราบเกี่ยวกับสถานที่หรือวิธีการ เช่น

เขารอนแรมมาในเรือ บอกให้ทราบว่าจะมาอย่างไร อยู่ที่ไหน บอกเวลา
เช่น เขามาในเวลาากลางคืน ส่วนวลี "มาในชุด" "มาในเพลง" ไม่ได้ให้ความหมาย
เกี่ยวกับเวลา สถานที่ หรือวิธีการแต่อย่างใด

๒.๓.๗ การเลือกคำมาใช้ผิดทำให้ความหมายผิดไปจากที่ต้องการ หากต้อง
การจะบอกความอย่างหนึ่ง แต่เลือกคำมาใช้ผิด จะเกิดความหมายอย่างอื่น ไม่ตรง
ตามต้องการ เช่น

ซัดขวาง ไม่สะดวก คัดซัด

ซัดขึ้น, ไม่ยอมทำตาม

ผู้ร้ายซัดขวางการจับกุมของตำรวจ (มีผู้ร้ายซัดขวางทำให้การจับกุมไม่สะดวก)

ผู้ร้ายซัดขึ้นการจับกุมของตำรวจ (ผู้ร้ายไม่ยอมให้จับ)

คำที่ออกเสียงต่างกัน ได้ยินอภัย แต่ความหมายใกล้เคียงกัน ที่ควรระมัด

ระวัง เช่น

ราก การเทของ เหลวไหลแผ่ไปทั่ว เช่น รากน้ำ

ลาก การบุ่แผ่ออกไป เช่น ลากพรม

ผลุด	หลุด หรือหลุดเข่าออกอย่างรวดเร็ว
มุค	โมคชิน ทลงชิน
มัลล	เบลลบน แทน
มัต	เลือนเวลาออกไป
สะบัก	กระพือ ทำให้หลุด
ระบัก	ผลิ แดกใบออก
พุง	อาการหน้าเดือด หรือควันพุงขึ้นไป
พุง	ซัดของขาว ๆ ออกไปโดยแรง

๒.๘ หลักในการใช้คำ

มีผู้กล่าวว่า "คำเหมาะสมอยู่ที่เหมาะสม" ในการใช้คำ จึงควรยึดหลักดังต่อไปนี้

๑. พยายามหาคำมาใช้ให้ตรงกับความหมายที่ต้องการ
๒. ใช้คำที่คนส่วนมากเข้าใจ ไม่เก่าหรือใหม่จนเกินไป
๓. พึงหลีกเลี่ยงคำภาษาต่างประเทศ หากคำนั้นสามารถใช้คำภาษาไทยที่

ถูกต้องเหมาะสมได้

๔. พึงใช้คำสามัญ เว้นศัพท์พยางค์ หรือใช้เท่าที่จำเป็น
๕. อย่าใช้คำซ้ำๆ เพื่อโดยไม่จำเป็น
๖. ถ้าจะใช้ศัพท์ บาลี สันสกฤต จะต้องรู้ความหมายของคำให้แน่นอน

เสียก่อน

การเรียงคำเข้าประโยค

๑. ความหมายของประโยค

ประโยค คือ ถ้อยคำที่มีเนื้อความบริบูรณ์ เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของข้อความ

การผูกประโยคในภาษาไทย อย่างสามัญที่สุดมี ๒ ส่วน คือ มี ประธาน กริยา และประโยคสามส่วนซึ่งมีประธาน กริยา กรรม แต่ประโยคที่มีแต่ส่วนสำคัญเช่น นี้ จะแสดงความไม่ละเอียดไม่ได้ จะต้องมีส่วนขยายเพิ่มเติม มีคำเชื่อมเป็นประโยคที่ยาวขึ้น เรียกว่า อนึ่งคำต่อประโยค และสังกรประโยค

๒. ลักษณะของประโยคภาษาไทย

ภาษาไทย มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด คำ ๆ เดียวมีหลายความหมาย และใช้ได้หลายหน้าที่โดยไม่ต้อง เปลี่ยนแปลง รูปคำ การ เรียงคำในภาษาจึงสำคัญมาก ถ้า เรียงคำสลับที่กัน หน้าที่ของคำจะต่างกัน และให้ความหมายผิดกันไปด้วย เช่น

ใจดี	หมายถึง	ว.	คนที่ไม่โกรธง่าย	มีความกรุณา
ดีใจ	หมายถึง	ก.	ยินดี	เบิกบาน
น้ำตก	หมายถึง	น.	น้ำที่ซึ่งอยู่บนภูเขาตกลงมาที่หน้าผาสูงชัน	
ตกน้ำ	หมายถึง	ก.	อากาศที่พัดตกลง	ตกลงในน้ำ

๓. ขอแนะนำในการ เรียงคำเข้าประโยค

เนื่องจากคำในภาษาไทย มีปัญหาในการ เรียงคำดังกล่าวนั้นแล้ว ในการผูกประโยค จึงควรคิดถึงหลักดังนี้

๓.๑ การวางส่วนขยาย

ต้องวางใหญ่ที่ มิฉะนั้นอาจทำให้ความหมายผิดไปจากที่ต้องการได้
ลองสังเกตุความแตกต่างของประโยคต่อไปนี้

คุณย่าสวมหมวกสีแดงในเองไปเที่ยว

คุณย่าในเอง สวมหมวกสีแดงไปเที่ยว

คำถูกขังฐานลัทธิแพทย์ในโรงพัก

คำถูกขังในโรงพักฐานลัทธิแพทย์

๓.๒ การวางน้ำหนักของคำ ส่วนของประโยคมี ๓ ตอน คือตอนต้น กลาง และปลายประโยค ในแต่ละตอนมีน้ำหนักต่างกัน ซึ่งส่วนมากฐานวางน้ำหนักจะอยู่ใน ตอนต้นประโยค เช่น

ภาพโรคระบาศที่อื่น เดียว

เกิดภาพโรคที่อื่น เดียว

ที่อื่น เดียว เกิดภาพโรค

แต่ประโยคที่วางน้ำหนัก เน้นในตอนท้ายก็มี เช่น

ชาวชนบทรวมชาติของชาวเขาทั้งหลาย จึงค้น เกิด

๓.๓ การกระชับความ ในประโยคที่มีประธาน หรือกริยาหลายตัว ถ้า ต้องการให้ความกระชับรัดกุมขึ้น ควรใช้คำชวาทหรือกระชับความ เหล่านี้ไว้ด้วยกัน เช่น

—เงินก็ดี ทองก็ดี เพชรก็ดี ล้วนเป็นสิ่งมีค่า (คำว่า ก็ดี ไม่ควรใช้ในประโยคที่มีการกระทำที่ไม่ดี เช่น ฉ้อโกงก็ดี ลักทรัพย์ก็ดี เป็นนิสัยของคนชั่ว)

—เกียจคร้าน ปัญญาพราม สาดวนหาแต่สุข มีโรคงวงเหงา คัมหากลา มักรมากในกามคุณ เหล่านี้ เป็นลักษณะของคนมีวิชาไม่ได้

๓.๔ การหลีกคำ คือการรู้จักเปลี่ยนแปลงคำ ไม่ใช่คำซ้ำซาก จนน่าเบื่อ และซ้ำหู เช่น

สุนทรภู่ เป็นกวีเอกในสมัยรัชกาลที่ ๒ สุนทรภู่ เกิดที่เมืองแกลง จังหวัด ระยอง ... สุนทรภู่ แต่งนิราศไว้ ๕ เรื่อง ...

ควรคิดหาสรรพนามมาใช้แทนบาง เช่น ทาน, บรมครูแห่งกลอนตลาด กวีเอกของไทย ฯลฯ

คำกริยาในภาษาไทย มีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมาก เช่นคำว่า "เดิน" มีหลายคำที่สามารถบอกภาพพจน์ได้ดี ทั้งยังเป็นการประหยัคคำ ไม่ต้องอธิบายให้มากความได้ เช่น

สุชาดาเดินเข้ามา

- สุชาติของ เขามา
- สุชิตานวนานอก เขามา
- สุชาติคณบดี เขามา
- สุชาติการะเบองกระแง เขามา
- สุชาติการะโปลกกระ แผลก เขามา
- สุชาติการะทบ เทา เขามา
- สุชาติการะมิดกระ เมยน เขามา
- สุชาติปราศ เขามา
- สุชาติถลา เขามา
- สุชาติสาว เทา เขามา

วิชา

การหลากคำคว รมยัดถือหลักดังนี้

- ก. ควรรทำเมื่อประโยคที่เขียนนั้นมีความหมายกัน จนอ่านชัดหู
- ข. ถ้าจำเป็นจริง ๆ ควรรหลากคำเฉพาะคำนาม ส่วนคำอื่น ๆ ควรรพิจารณาให้เหมาะสม อยาหลากคำมากเกินไป เพราะอาจทำให้เกิดสับสนได้ เช่น
เราไปเยี่ยมคนเจ็บด้วยกัน เมื่อไปถึงคนไข้แล้ว เขาเป็นผู้ป่วยที่มีจิตใจเข้มแข็งมาก

เพื่อจะฝึกหัดเขียนจึงสมควรที่จะ เป็นนักสะสมคำ รู้จักคำศัพท์ และคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้มาก ๆ เพื่อเก็บคำไว้เมื่อเลือก ใช้ให้เหมาะสมกับที่เรากำลังต้องการ

คำแนะนำในการสอน เนื้อ เรื่อง

เนื้อ เรื่องที่กล่าวมาทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นความรู้ที่ผู้สอนควรรทราบ สิ่งที่จะให้แกผู้เรียนคือ ทักษะ ฉะนั้น ส่วนที่ควร เน้นแกผู้เรียน คือ ขอ

- ๒.๗ บัญญัติการใช้คำ
- ๒.๘ หลักการใช้คำ
- ๓.๔ การหลีกคำ

การใช้วิธีสอนโดยใช้ตัวอย่างมาก ๆ ในชั้นเรียนช่วยกันพิจารณา และสรุป เป็นหลักเกณฑ์ จะได้นอกจากการบรรยายแต่เนื้อหาหลายน ๆ

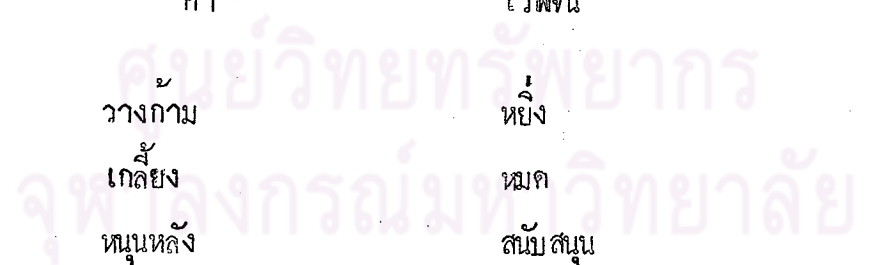
วิธีสอนและกิจกรรม เสนอแนะ

๑. ใหญ่ เรียบช่วยกันคิดหากลุ่มคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น
  - เล็ก จึก จิว จอย กระจุก
  - บุบมับ บวบ บุ่ม บุก บูน บับ บับน
  - แพง จวง กระชาก จม เสียบ

ฯลฯ

๒. กำหนดคำใหญ่ เรียบช่วยกันหาคำไวพจน์ เช่น

คำ	ไวพจน์
วางกาม	หยิ่ง
เกลี้ยง	หมด
ทนนหลัง	สนับสนุน
จน	ขบขาม
เครื่องปั้น	นกเหล็ก
กันทา	ติดกัน
คิม	ควด

๓. ให้รวบรวมคำที่ไขแฉกเกิดปัญหา เช่น เกิดความกำกวม ความเลื่อน
การไขคำผิดเพี้ยน การไขคำที่ขัดแย้งกัน ฯลฯ จากสื่อมวลชน เช่น หนังสือ
พิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ บ่ายประกาศโฆษณาต่าง ๆ

๔. ให้รวบรวมคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันและมักใช้ผิด จากที่พบเห็นใน
หนังสือพิมพ์หรือในชีวิตประจำวัน

๕. ให้สะสมคำสำนวนไทย จัดลำดับไว้เป็นหมวดหมู่ เรียงตามลำดับอักษร
พร้อมทั้งให้ความหมายด้วย เช่น

กตัญญู ก. ขมิให้อยู่ในอำนาจตน

กินความ ก. หมายความว่าไปถึง

ขวัญแขวน ก. ตกใจ

ขวัญหนี ก. ตกใจ ใจหาย

เข้ตาจน ก. เหมกทางหากิน

ฯลฯ

๖. ให้รวบรวมการหลกาคำในหนังสือต่าง ๆ ทั้งนวนิยายและสารคดี โดยให้
ทำคนละเล่ม เช่น คำว่า พุก ในหนังสือนี้อาจใช้คำ เอย เออน เว้า ตวาด
เปล่งเสียง ส้าหับ อู กลาว เกร็น บน จัดทำบัญชีเรียงตามลำดับอักษร

๗. แยกดูเรียงออกเป็นกลุ่ม แขนงขึ้นกันคึกคักคำที่มีหลายความหมาย พร้อม
ทั้งให้คำแปลด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด

ข้อ ๑ - ๓ ให้นักเรียนทำปากเปล่า โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก และผู้เรียนเป็นผู้ตอบ

๑. จงบอกไวพจน์ของคำต่อไปนี้

เรือ	เตตรา
ตะก	รัก
ผู้หญิง	ควา
คนแก่	ยม
ดวงจันทร์	กลุ่มใจ

๒. จงบอกคำที่มีความหมายคล้ายคำต่อไปนี้มาคำละ ๕ คำ

อ้าย	ค
รูปหล่อ	กิน
เก็บ	นั่ง
บิน	นอน
กระจาย	พูด

๓. จงบอกคำที่เป็นความหมายกลางของคำต่อไปนี้

- โสภ ฬิลาส ฬิไล วิไล อะเศอะคราว
 กัม คัมภี เคารพ หน บังคม อัชฉลี
 ไล แจม แจมจา เจ็จจา แจ โลง กระจาพ
 รั้ว แวนแควน ประเทศ นคร พารา
 ฆ ขย่ำ ฆบ ฬัด ฬ่ำ

ขอ ๔ - ๓ คาร์ใหญ่เรียนไต่ทำในสมุดแบบฝึกหัด หรือผู้สอนทำแบบปิว

(sheet) แจก

๔. จงชี้เคเส้นไต่คำที่ถูกต้อง และ เหมาะสมกับควมในแคะประโยคต่อไปนี้

อญาไวกั้งไกลเขา เขาเป็นคน (คคุมคั้ง, คุมคิคุมราย)
 ถาฉั้น (ฉัดขวาง, ฉัดฉั้น) ไมสงเงินให้ เขายังฉั้นแน
 สมทรงยอมรับ (เงอนไซ, เงอนง่า)นี้ ทุกประการ
 คุรมีหน้าทีให้ควมรู้และอบรม (สั่งสอน, เสียมสอน)ศิษย์
 เราเล่นกีฬาวันนี้เพื่อ (ซักซ้อม, ซ้อม)ไวแข่งขันกับโรง เรเรียนอื่น
 นักเรียน ม.ศ.๕ ตาง (ข้อยแยง, แยง) กันคมูลสอบ
 วิธีสอนทีดี คือ (เรงเรา, เรา)
 คำประพันธ์นี้ไพเราะ ฟังแล้ว (ราบรื่น, รื่น)หู
 ศรารุช พยายาม(ย้วย, บุกแหบ) ให้เพื่อนแตกกันเอง
 ภาคไต้ฝั่งตะวันออกมีฝนตก (ชุก, ชุกชุม)
 เมื่อไต้เย็นอย่างนั้น ผมถึงกับ (นิ่ง, แน่ใจ)ไปชั่วขณะ

๕. จงแก้ไขประโยคต่อไปนี้ให้เป็นภาษาเขียนที่ถูกต้อง รัศกุม

เขามีกีฬาทางการ เขียนมาก
 บูดองออกไปมอริงวอลคทุกเขา
 สมศรีกระทำฉัตินิวิบาตกรรมมาตัวตาย
 ฝนเพิ่งหายตกใหม่ ๆ
 ฉั้นมีความสุขอย่างแสนสาหัสทีไต้ไปเที่ยวชายทะเล

๖. จงเลือกคำต่อไปนี้ ประมาณ ๒๐ คำ นำไปเขียนเรื่องราวถ่ายทอดจินตนาการของท่านตามแนวที่แนบ

แม่น้ำ ทองนา ขาว ดาว ตะวัน ร้อน ปลา น้ำ ทราย เมือง นก
 ต้นไม้ ภาระ หยาดเหงื่อ ไฟ ดอกไม้ สายลม มีเสื้อ ความรัก
 ขวากหนาม หญิงสาว ความทุกข์ ระเบียบ นายทุน น้ำแข็ง ทาส ราตรี
 ปฏิรูป ชาวบ้าน ขาว ความสงบ ศัตรู สัมภาษณ์ ศึกษา ระวัง หนังสือ
 ค่าย นรก สวรรค์ วัฒนธรรม เอกลักษณ์ ตระหนัก ไคโนเสาร์
 เต่าพันปี เจ็บ เพลง

๗. จงเรียงลำดับประโยคต่อไปนี้ เข้าเป็นข้อความที่ถูกต้อง

ขอแต่ให้เป็นการเอิกเกริกไปด้วยเสียง / เป็นเช่นนี้ไม่ว่าคนป่าหรือชาติที่นับ
 ว่ามีอารยธรรมแล้ว / ตั้งแต่การแสดงตำนานอย่างมีไพเราะจนการแห่มีคนเข้า
 ขบวนเพียงสองสามคน / และพบว่าตาไปด้วยเสียงเสียดสีต่าง ๆ ก็เป็นที่ต้องใจ
 มนุษย์ / ตั้งแต่ไหนแต่ไรมาปรากฏว่า มนุษย์ชอบดูการแสดงทุกอย่าง / คือ
 ความต้องการการกระโดดเล่นหรือมหรสพ / ส่วนอีกตำนานหนึ่งที่กล่าวถึงกำเนิดของ
 ละครการ์ตูนนั้น / ก็เป็นอุปมาอุปมัยที่สื่อให้เห็นสัญชาตญาณอันหนึ่งของมนุษย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

- คุณีพร ชำนิโรคนาค. "ปัญหาการใช้ภาษาไทย" กรองภาษาและวรรณกรรม
ประชุมบทความเชิงวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์, ๒๕๑๖.
- บรรจบ พันธุเมธา. ลักษณะภาษาไทย. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๔.
- ประสิทธิ์ กายปกกลณ. การศึกษารายภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ :
 ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์. คำสอนวิชาภาษาไทย ปีที่ ๑. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๖.
- สิทธิ์า พินิจภูวดล และคนอื่นๆ. การเขียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราม-
 คำแหง, ๒๕๑๗.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทของภาษาที่เลือกใช้ในการเขียน

การติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ต้องใช้ภาษากับคนหลายระดับ นับตั้งแต่ บิดามารดา พี่น้อง ครูอาจารย์ เพื่อน บุคคลที่ไม่รู้จัก ตลอดไปจนถึง การติดต่อใน สถานที่ราชการ ดังนั้น สิ่งจำเป็นในเรื่องของการเรียนภาษาอีกเรื่องหนึ่ง คือ การเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลว่า โอกาสใดจะใช้ภาษาอย่างไร กับใครและในที่ไหน การสื่อความหมายด้วยการเขียนก็เช่นกัน จำเป็นต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสม การสอนเรื่องนี้ ผู้สอนจะต้องให้ยูเรียนเข้าใจ เรื่องของ ภาษาพูด ภาษาเขียน ว่าแตกต่างกันอย่างไร และในภาษาเขียนจะใช้ภาษาพูดบ้างได้หรือไม่ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใส่ใจสังเกตไว้

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้

๑. เปลี่ยนคำภาษาปากเป็นภาษาระดับกึ่งแบบแผนและแบบแผนได้
๒. เขียนบทสนทนาที่เลือกใช้คำตามวัจนวรรณะได้ถูกต้องเหมาะสม
๓. บอกได้ว่า ภาษาพูดและภาษาเขียนแตกต่างกันอย่างไร
๔. ยกตัวอย่างคำภาษาสะแลงที่ใช้พูดในระดับภาษาปากได้
๕. เขียนบันทึกส่วนตัว โดยการใชภาษาระดับภาษาปากและกึ่งแบบแผนได้

เนื้อเรื่อง

ในสังคมของผู้ใช้ภาษาเดียวกัน บอมมีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เพศ วัย

อาชีพ ฐานะ การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะทางภูมิศาสตร์ของผู้ใช้ภาษาแตกต่างกัน
 ดังนั้น องค์ประกอบเหล่านี้จึงทำให้เกิดภาษาต่างระดับกันขึ้น เช่นมีภาษาของเด็ก
 ภาษาของผู้หญิง ภาษาของผู้ชาย ภาษาของครู ภาษาของนักการศึกษา ภาษาของ
 นักวิทยาศาสตร์ ภาษาของเจ้านายและเชื้อพระวงศ์ รวมทั้งภาษาที่ใช้ตามท้องถิ่น
 ต่าง ๆ

๑. เราอาจแบ่งถ้อยคำในภาษาไทย ตามโอกาสที่ใช้ทั่วไปออกเป็น ๓ ระดับ คือ

๑.๑ ภาษาปาก

คือภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในหมู่ของผู้ที่ใกล้ชิด เช่นในหมู่เพื่อน
 สนิทญาติพี่น้องและบิดามารดา เป็นคำพูดที่ไม่ต้องระมัดระวัง และพิถีพิถันมากนัก
 แบ่งออกได้ ดังนี้

๑.๑.๑ ภาษาปากที่ใช้ในการพูดมากกว่าการเขียน

ก. ภาษาถิ่น

ข. ภาษาที่ใช้ในการซื้อขายภายใน เช่น ตลาด โรงงาน
 ร้านค้า ฯลฯ

ค. ภาษาสละแวง

ง. ภาษาที่ใช้ในการเล่นบางอย่าง เช่น จำพวก ละคร
 ขอบ ฯลฯ

จ. ภาษาที่ใช้ในการสนทนาระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยกัน

ฉ. ภาษาที่ใช้ในการประกาศ (ในฐานะโฆษณา) ในการ
 ชุมนุมระหว่างบุคคลที่สนิท คุ้นเคยกัน

๑.๑.๒ ภาษาปากที่ใช้ทั้งในการเขียนและพูด คือ

ก. บทกลอน

ข. ข้อเขียนในนวนิยาย เรื่องสั้น ละคร เพื่อความสมจริง

ค. ข้อเขียนในอนุทิน

- ง. จดหมายส่วนตัวถึงบุคคลที่สนิทกัน
- จ. รายงานข่าวสังคม กีฬา การบันเทิง (บ้างโอกาสขึ้นอยู่กับความคุ้นเคย เป็นกันเองของผู้ที่ปรากฏอยู่ในรายงานนั้น)

๑.๒ ภาษาถิ่นแบบแผน

คือภาษาที่ใช้ทั้งในการพูดและการเขียน ในโอกาสทั่ว ๆ ไป แต่เพิ่มความพิถีพิถันในการใช้ภาษาปาก มีความสุภาพและมีมารยาทขึ้น มักใช้ในโอกาสต่อไปนี้

- ๑.๒.๑ การสนทนาระหว่างผู้มีการศึกษา ผู้ไม่คุ้นเคย ผู้ต่างฐานะ ตำแหน่ง และวุฒิ การสนทนาระหว่างที่มีสุภาพสตรีรวมอยู่ด้วย
- ๑.๒.๒ การพูดในที่ประชุมกับผู้ฟังทั่วไป เช่นการอภิปราย
- ๑.๒.๓ การแนะนำบุคคลใหญ่จักกัน
- ๑.๒.๔ ชาวทั่วไป บทความ คอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์
- ๑.๒.๕ จดหมายธุรกิจ จดหมายส่วนตัวถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคยหรือต่าง

วุฒิ

- ๑.๒.๖ ประกาศ แจ้งความ ส่วนบุคคล ห้างร้านและองค์การ
- ๑.๒.๗ ข้อเขียนในวารสาร นิตยสารหรือหนังสือที่เป็น เรื่องที่น่าสนใจ—

ใจทั่ว ๆ ไป

- ๑.๒.๘ นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดีบางประเภท บทวิจารณ์ บท

ละคร ฯลฯ

๑.๓ ภาษาแบบแผน

เป็นภาษาที่เรียบ เรียงด้วยความคิด ใช้ทั้งในการพูดและการเขียน เพื่อเป็นหลักฐานทางราชการ ทางวิชาการ มักใช้ในโอกาสต่อไปนี้

- ๑.๓.๑ ปาฐกถา โอวาท

- ๑.๓.๒ คำปราศรัยของบุคคลสำคัญในโอกาสต่าง ๆ
- ๑.๓.๓ คำกล่าวที่เป็นพิธีการ
- ๑.๓.๔ การกล่าวแนะนำบุคคลสำคัญ
- ๑.๓.๕ บทความบางเรื่อง
- ๑.๓.๖ วรรณกรรมประเภทสารคดี
- ๑.๓.๗ บทวิจารณ์
- ๑.๓.๘ คำนำหนังสือ
- ๑.๓.๙ หนังสือประเภทตำรา แบบเรียน
- ๑.๓.๑๐ ข้อเขียนเกี่ยวกับวิชาการสาขาต่าง ๆ
- ๑.๓.๑๑ การรายงานทางราชการ
- ๑.๓.๑๒ ประกาศแจ้งความทางราชการ
- ๑.๓.๑๓ จดหมายราชการ
- ๑.๓.๑๔ การเขียนความเรียงและการขอขอสอยในสถานศึกษา
- ๑.๓.๑๕ หนังสืออ้างอิง เช่น สารานุกรม พจนานุกรม

ตัวอย่าง

ภาษาปาก

ไอหนูน้อยคนเนนแหละ ลูกอ้ว นางแม่มั่นมองตังแต่มั่นอูแ้วออกมา ไอเราจะมิ
เมียบใหม่ก็ส่งสารตากำ ๆ

ภาษาถิ่นแบบแผน

เด็กชายคนนั้น เป็นลูกของแมเอง แมต่ายตังแตคคอด เขาออกมา แมจะมี
ภรรยาใหม่ก็ส่งสารลูก

ภาษาแบบแผน

เด็กผู้ชายคนนั้น คือบุตรของข้าพเจ้า มารดาของ เขาถึง แก่กรรมตั้งแต่คลอด
 ข้าพเจ้าจะมีภรรยาใหม่ก็สังสารเขา

ภาษาทั้ง ๓ ระดับนี้ไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้โดย เด็ดขาด ภาษาที่ใช้พูด
 หรือเขียนบางคำ เป็นไวยากรณ์ภาษาทั้งแบบแผนและแบบแผน และบางคราวก็เป็นได้ ทั้ง
 ภาษาปากและกึ่ง แบบแผน เช่น

ภาษาปาก	กึ่งแบบแผน	แบบแผน
โรงหนัง	โรงภาพยนตร์	โรงภาพยนตร์
เมีย	ภรรยา	ภรรยา
ไปเที่ยว	ไปเที่ยว	ไปเที่ยว, เดินทาง, ท่อง เที่ยว

ควบเหตุตั้งกลาวการใช้ภาษา จึงต้อง ระมัดระวังถึงความเหมาะสมควบ

ตัวอย่าง ระดับของภาษา

ภาษาปาก		กึ่งแบบแผน	แบบแผน
ธรรมดา	สละสลวย		
หนู ฉัน กู		ดิฉัน ผม กระผม	ข้าพเจ้า
ซา ผม			
เธอ มึง		คุณ	ท่าน
ลือ เอ็ง			
ลูกน้อง	ลูกจอก	ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา	ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

ภาษาปาก		กึ่งแบบแผน	แบบแผน
ธรรมดา	สละสลวย		
ผอม	✓ กิ่งแห้ง	ผอม	ซูบผอม
พูด	✓ เซต	พูด	กล่าว
กิน เหล้า	ร่ำ, ดอง	ดื่ม เหล้า	ดื่มสุรา
ชิม		ชิม	เชื่องชิม
ชิมกระเทียม			
ออกอ้อม	รัด เข็มขัด	ประหยัด	ประหยัด
ประหยัด			
คุย	✓ ผอຍ	คุย, สนทนา	สนทนา
บ้า ๆ บอ ๆ	✓ บองส์	สติไม่ดี	สติฟั่นเฟือน
เรือบิน	นกเหล็ก	เครื่องบิน	เครื่องบิน
แมงคิไบละ	ครุฑแดง	ฆนัตร์ไบละรอย	ฆนัตร์ไบละแห่ง รอย
รอย			บาท
หมอ		คุณหมอ	นายแพทย์
หัวกั๊, ฐุ		สัวส์ตี	สัวส์ตี
วิก, โรงหนัง		โรงภาพยนตร์	โรงภาพยนตร์
สวยจัง	นั่งไปเลย	สวยมาก	สวยมาก, งามมาก
กิน	สาวปาม	รับประทาน	รับประทาน

๒. วิจารณ์ (Register)

หมายถึงการที่คนในสังคมที่ใช้ภาษาร่วมกัน เลือกลงคำสำหรับใช้ไปตามโอกาสต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับบุคคลที่ติดต่อสื่อสารกัน ขึ้นอยู่กับสถานที่และกาลเวลา เช่น ผู้พูดต้องการให้คนชมภาพยนตร์ นั่งดูให้เป็นระเบียบ

ก. สถานการณ์ เป็นสถานที่สาธารณะ บุคคลที่อยู่นั้น ผู้พูดไม่รู้จัก มีวัยและฐานะต่าง ๆ กัน

"ขออภัยครับ ท่านที่อยู่ข้างหน้า กรุณานั่งลงควายนะครับ คนข้างหลังมองไม่เห็น ขอบพระคุณครับ"

ข. สถานการณ์ เป็นหมู่บ้านของตัวเอง คนที่อยู่นั้น ผู้พูดรู้จักคน เคยดี
"คุณลุง คุณป้า คุณน้า คุณพี่ และหนู ๆ ทั้งหลายที่ยืนอยู่ข้างหน้า ขวบนั่งลงหน่อยครับ คนข้างหลังจะเผลอมองเห็น เอาละ เอาละ ขอบคุณมาก"

ค. พ่อพูดกับลูก

"ใจจอบ ใจจอกเอบ นั่งลงลูก คนข้างหลัง เขามองไม่เห็น"

ง. ผู้ชายพูดกับเพื่อนหนึ่ง

"คุณณศา นั่งลงหน่อยซีครับ นั่นยังงั้น ขอบคุณครับ"

จ. ผู้ชายพูดกับเพื่อนผู้ชายด้วยกัน

"เฮย . มีวัฒนธรรมหน่อยซีวะ เห็นใจคนข้างหลัง เขามอง นั่งลง นั่งลง"

ตัวอย่างอื่น ๆ เช่น การขอยืมหนังสือจากบุคคลในฐานะต่างกัน

ก. ระหว่างเพื่อนสนิท

คนที่ ๑ แพรว มีหนังสือตะวันตกคืนใหม่

คนที่ ๒ เอาไปทำอะไรละ

คนที่ ๑ อูบ ประสาท อาจารย์ให้ทำรายงานยังไม่รู้เรื่องอีกหรือยะ

คนที่ ๒ ไม่มีหรือกะ ไปขางหน้าแล้วกัน

น. ถิ บุญเหลือ เทพสุวรรณ, "การใช้ภาษาศาสตร์ให้เป็นประโยชน์ในการสอนภาษาของโรงเรียน" ชุมนุมภาษาไทย (กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๑๓) หน้า ๓๖-๓๗

ข. ระหว่างบุคคลที่ไม่คุ้นเคยกัน

ชาย ขอโทษเถอะครับ คุณมีหนังสือตะวันตกกินไหม

หญิง มีค่ะ

ชาย ผมจะขอยืมไปทำรายงาน คุณกำลังใช้หรือเปล่าครับ

หญิง ไม่ได้ใช้หรอกค่ะ จะเอาไปเลยไหมค่ะ

ชาย ได้เดี๋ยวนี้ก็ดีครับ ขอขอบคุณมากครับ

ข. ระหว่างผู้มีวัยต่างกัน

ศิษย์ สวัสดีค่ะ อาจารย์

อาจารย์ วายังไง มีอะไรหรือ

ศิษย์ อาจารย์มีหนังสือเรื่องตะวันตกกินไหมค่ะ หนูขอความกรุณาขยืมไปอ่าน
เพื่อทำรายงานค่ะ

อาจารย์ เอาสิ เดี่ยวจะหยิบให้

ศิษย์ ขอพระคุณมากค่ะ

จะเห็นได้ว่า เรื่องของวัฒนธรรมนี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ภาษา
และมีความสัมพันธ์กับระดับของภาษาทั้ง ๓ ระดับดังกล่าวแล้วควย การใช้ภาษาที่ถูก
คองยอม เป็น เครื่องแสดงถึงมารยาทของผู้พูดอยู่ในตัว ถ้าจะต้อง เขียนบทสนทนา ก็จะต้อง
คำนึงถึง เรื่องนี้ด้วย

๓.๑. การใช้ภาษาของนักเขียน

ภาษาที่นักเขียนใช้ในการประพันธ์ แบ่งออกได้ ๒ ชนิด คือ

๓.๑.๑ ภาษาของตัวผู้เขียนเอง ได้แก่ภาษาที่ใช้ในการเขียนบรรยายภาพ
จาก ความรู้สึกนึกคิดจากจินตนาการของผู้เขียน ภาษาในส่วนนี้ จึงควรใช้ภาษา
ระดับกึ่งแบบแผนและระดับแบบแผน

๓.๑.๒ ภาษาของตัวละครในเรื่อง หากเป็นการเขียนเรื่องสั้น บทละคร

หรือนวนิยาย ภาษาของตัวละครในเรื่องจะต้องให้เหมาะสม ส่วนมากจะเป็นภาษาปาก เช่น ภาษาของเด็ก คนแก่ พระ แพทย์ แมคคา ฯลฯ เพื่อให้ดูสมจริง และเข้ากับบรรยากาศของเรื่อง หากแมคคาทะเลาะกัน ใช้คำพูดว่า

คนที่ ๑   นี้คุณ   กระจกของคุณบังหน้าร้านของคิม   กรุณาถอยลงมาหน่อยได้ไหมคะ
คนที่ ๒   แหม   คิมมีความมั่นใจที่คุณเป็นกำลัง   เคียวต้องขอประทานโทษ   คาคุณ   สักหน่อยเป็นไร

หากเป็นเช่นนี้   เห็นทีจะไม่ทันใจผู้พูดเป็นแน่

๔. ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน

จากเรื่องราวดังกล่าวแล้วข้างต้น พอจะสรุปความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียนได้ว่า

๔.๑ ภาษาพูด คือ ภาษาที่ใช้ในการพูดทั้งในชีวิตประจำวันและการติดต่อเป็นทางการ ซึ่งจะต้องระมัดระวัง เลือกรูปคำให้เหมาะกับบุคคล สถานที่ และเหตุการณ์ หากพูดในหมู่ญาติก็ใช้ภาษาใดตามสบาย หากในกลุ่มคนที่ไม่คุ้นเคยก็ต้องพิถีพิถัน คำนี้ถึงความสุภาพมากขึ้น และในการพูดที่เป็นทางการ ก็จะต้องเรียบ เรียง ถ้อยคำให้ประณีต สุภาพ ไพเราะ สละสลวย และดูเป็นพิธีต้องยิ่งกว่าการพูดธรรมดา ในระดับภาษาทั้ง ๓ ระดับ ภาษาปากเป็นระดับภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันมากที่สุด

๔.๒ ภาษาเขียน คือ ภาษาที่ต้องระมัดระวังการใช้มากกว่าการพูดเพราะเป็นสิ่งที่ยาวไกลนาน เป็นหลักฐาน และใช้เป็นสื่อในการติดต่อจากอดีตถึงปัจจุบัน และปัจจุบันไปสู่อนาคตได้ การใช้ภาษาเขียนจึงต้องคำนึงถึงความสุภาพ การสื่อความหมายได้ทั่วไป คือ ใช้คำที่คนส่วนมากเข้าใจตรงกัน มักละเว้นคำภาษาถิ่น ภาษาสแลง และคำที่ไม่สุภาพ

การเลือกใช้ภาษาเขียนจึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม

จากเนื้อเรื่องทั้งหมด รายละเอียดที่ใหม่ในข้อ ๑, ๒, ๓, ๔ ควรเป็นความ
รู้ของผู้สอนทั้งหมด ส่วนผู้เรียนนั้น ควรให้ช่วยอย่างพอควร แล้วให้ช่วยกันหาตัวอย่าง
เพิ่มเติม และสรุปความสำคัญของผู้เรียนเอง

วิธีสอนและกิจกรรมเสนอแนะ

- ๑. ผู้สอน สมมุติสถานการณ์ เช่น
  - ๑.๑ / การซื้อขายกันในตลาด
  - ๑.๒ / การทักทาย
  - ๑.๓ การขอความช่วยเหลือ
  - ๑.๔ การชักชวน ให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
  - ๑.๕ / การขอยืมสิ่งของ

ใหญ่เรียนแต่ละกลุ่มจับฉลาก เมื่อแต่ละกลุ่มได้สถานการณ์ต่าง ๆ กันแล้ว ให้
เขียนบทสนทนาในเรื่องนั้น ในสถานที่และบุคคลต่างกัน ให้ออกมาแสดงหน้าชั้น

๒. ใหญ่เรียนสังเกตคำพูดซึ่งเกิดจากรื่องเดียวกัน แต่ต่างสถานที่ และ
บุคคล ว่าใช้แตกต่างกันอย่างไร

๓. ผู้สอนหาตัวอย่าง คำพูดที่ใช้ระดับต่าง ๆ ใหญ่เรียนสังเกต และใหญ่
เรียนช่วยกันหาตัวอย่างคำพูดในแต่ละระดับ เพิ่มเติมอีกจนเพียงพอ แล้วสรุปเป็นข้อ ๆ
ว่า ควรแบ่งภาษาออกเป็นกี่ระดับ อะไรบ้าง

๔. ใหญ่เรียนช่วยกันวิเคราะห์หา ภาษาในแต่ละระดับควรใช้ในโอกาสใด
ใต้วง

๕. ใหญ่เรียนช่วยกันสรุปความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน

๖. ให้รวบรวมคำภาษาสะแลง จากสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์
วิทยุ ตลอดจนป้ายประกาศโฆษณาต่าง ๆ

๗. นำข้อเขียนจากหนังสือพิมพ์ เช่น ข่าว หรือบทความ ใหญ่เรียนเขียนเป็น
ภาษาเขียนในระดับต่าง ๆ

๘. ให้เขียนอนุทิน เพื่อบันทึกเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ให้ใช้ระดับภาษา ในการเขียนในถูกต้อง

๙. จัดการอภิปรายแบบกลุ่ม ในเรื่อง เกี่ยวกับการใช้ภาษาในภาษาไทยมีระดับหรือไม่

สื่อการสอน

๑. ตัวอย่างภาษาของตัวละครจากเรื่องสั้น นวนิยายต่าง ๆ
๒. ตัวอย่าง การเขียนอนุทินของผู้สื่อข่าว หรือของผู้สอนเอง
๓. หนังสือพิมพ์รายวัน

แบบฝึกหัด

ให้ทำในสมุดแบบฝึกหัดทุกข้อ

๑. จงนำคำภาษาปากต่อไปนี้ไปแต่งประโยค และแปลเป็นข้อความ เป็นภาษาระดับกึ่ง

แบบแผนและแบบแผน

ยื่นโนคัส

ไม่รู้โอไหนโอไหน

ความงกฏ

คืนแมว

หนุนหลัง

กันทา

วางกาม

ไม่เอาไหน

ชนเค็มรัก

หักหลัง

ตัวอย่าง	เกลี้ยงกระ เป่า
ปาก	อ่าวแหวะ เเคอนนี้เงิน เกลี้ยงกระ เป่า เลย
กึ่งแบบแผน	เคื่อนนเฒลัปากมาก เงินหมคกระ เป่า เลย
แบบแผน	เคื่อนนชาพเจาลัปากมาก เพราะ เงินชาคมือ

๒. จง เปลี่ยนข้อความต่อไปนี้ เป็นภาษาเขียนระดัวกึ่งแบบแผนและแบบแผน

ละครฉากหนึ่งของการ เมืองไทยก็ผ่านไปแล้ว นายท ๑ สัญญา ร่องหมร่องไธ
อําดาศประชาชน ยันยัน เค็ดชาคว่า จะไม่ เข้ามายุงกับการ เมืองอีก แคกรันหนึ่งสือพิมพ์
เรียกรองโทกลับมา พร้อมกับสถานคณัญญิตลงมติไหมายสัญญา ธรรมศักดิ์ กลับมา เป็น
นายกรัฐมนตรี ทานก็อครนทนไม่ไหว เพื่อประชาชน ทานก็ยอมรับตำแหน่งนายกรัฐ-
มนตรีอีกครั้ง

๓. จง สมมุติตัวละคร และเขียนบทสนทนาในสถานการณ์ต่อไปนี้

- ๓.๑ หม่อมสาวปริกาษาหรือกันถึงสถานที่จะไปพักร้อนใน เคื่อน เมษายนนี้
- ๓.๒ เด็กคุยกันในห้อง เรียบขณะที่ครูสอน
- ๓.๓ เจาหนคอวารุกทหนทชำระหนี้ไม่ตรง เวลา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

- กุหลาบ มัลลิกะมาส. "ภาคผนวกภาษาไทย ๒๔ (การเขียนภาษาไทย)" หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง. หน่วยงานพิเศษ กรมการฝึกหัดครู.
- เจือ สตะเวทิน. "เคล็ดลับการใช้ภาษาของนักประพันธ์" ฟ้าเมืองไทย. ๓๕๐ (ธันวาคม, ๒๕๑๘), ๘ .
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. "การใช้วิชาภาษาศาสตร์ให้เป็นประโยชน์ในการสอนภาษาของผู้เรียน" ชุมนุมทางภาษาไทย. (ชุมนุมส่งเสริมภาษาไทย, พฤษภาคม, ๒๕๑๓) ๓๖ - ๓
- ปรีชา นุญสุวรรณ. แบบฝึกหัดการใช้ภาษาการเขียน เรื่อง ความ. นครศรีธรรมราช: เปิดอง ๗ นคร. คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.
- สิทธา พิณีภูวาคค และคนอื่น ๆ. การเขียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๓.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะของขอเขียนทัศนคติ

ในการเขียนร้อยแก้ว ไม่ว่าจะ เป็นเรียงความ บทความหรือขอเขียนใจ ใด ๆ ก็ตาม เรื่องหนึ่ง ๆ จะต้องประกอบด้วย การเรียงคำเข้าประโยค การเรียงประโยคหลาย ๆ ประโยคเป็นข้อความ และหลาย ๆ ข้อความเรียงกันเป็นเรื่องราว ในการแสดงความคิดออกมาเป็นขอเขียน ผู้เขียนจะต้องทราบว่า จะแสดงความคิดสำคัญออกมาสู่ผู้อ่านตอนใด จะเน้นคนไหน และจะมีวิธี เชื่อมโยงความคิดเหล่านั้นให้สัมพันธ์กันอย่างไร เหล่านี้เป็นสิ่งซึ่งผู้ศึกษาคควรฝึกฝนทั้งสิ้น

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้

๑. บอกความหมายของคำว่า เอกภาพ สัมพันธภาพและสารัตถภาพได้
๒. บอกได้ว่า ในข้อความนั้นอะไรคือเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ
๓. เขียนข้อความที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยลักษณะสำคัญทั้งสามประการนี้ได้ถูกต้อง

ต้อง

เนื้อเรื่อง

ลักษณะของขอเขียนทัศนคติ

ขอเขียนทัศนคติ ควรมีลักษณะดังนี้ คือ

๑. เอกภาพ (Unity) หรือความเป็นหนึ่ง หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของขอเขียนทั้งเรื่อง ซึ่งยอมประกอบด้วยใจความในแต่ละย่อหน้าที่มีเอกภาพด้วย คือ มีความคิดหรือใจความสำคัญ

เพียงประการเดียว เรียงกันเป็นเนื้อเรื่อง ให้ความสำคัญอันหนึ่งอันเดียวกัน กล่าวถึง
สิ่งที่เป็นเรื่องเดียวกัน แสดงความคิดสำคัญตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ไม่ออกนอกเรื่อง
ต้องรักษาเรื่องให้อยู่ในแนวเดียวกันตลอด จนบรรลุจุดมุ่งหมาย เช่น

"ตีจับ เป็นการ เล่นที่ ไซก้า ลัง และ ความ ออกทน ผู้ เล่น แบ่ง ออก เป็น สอง ฝ่าย
ฝ่าย ละ เทา ๆ กัน มี เส้น แบ่ง เขต ตรง กลาง ต้อง ตก ลง กัน ว่า ฝ่าย ไจจะ เป็น ฝ่าย รุก
ไป กอน คน หนึ่ง ที่ เป็น ฝ่าย รุก จะ เริ่ม ชาม เขต พอ เขา เขต ฝ่าย ตรง ชาม ก็ ร้อง "ตี"
ไม่ ให้ ชาติ เสี่ยง แล้ว ว่าง เขา มือ เตะ ตัว คน หนึ่ง ใน ฝ่าย รับ แต่ จะ หยด หายใจ ไม่ ได้
ใน ขณะ ที่ ร้อง "ตี" นั้น ฝ่าย รับ จะ พยายาม จับ คน ที่ ร้อง "ตี" ไว้ ถ้า คน ร้อง "ตี" เห็น
ว่าจะ สูบ ไม่ ได้ หรือ จะ ต้อง ถอน หายใจ ก็ จะ ถูก จับ ไว้ เป็น เชลย แต่ ถ้า คน ที่ ร้อง "ตี"
เตะ ตัว ฝ่าย รับ ได้ คน ที่ ถูก เตะ ก็ จะ เป็น เชลย ฝ่าย นี้ ฝ่าย ที่ ได้ เชลย ก็ จะ ส่ง คน ร้อง "ตี"
ไป เตะ คน ที่ อยู่ ตรง กัน ชาม อีก ถ้า ยัง จับ กัน ไม่ ได้ ก็ ผลัด กัน รุก คน ละ ครั้ง จน กว่าจะ กวาด
เชลย ได้ หมด ก็ ชิ้น ตา ใหม่"

(พันตรีหญิง ละเอียด ไประกฤษณะ, สาวชาวกรุงเล่าเรื่องการเล่นของไทย,
ชุมนุมทางภาษาไทย: สิงหาคม, ๒๕๑๘)

ขอโทษ ขนาง บณนี้ กล่าวถึง วิถี การ เล่น ตีจับ แต่ เพียง อย่าง เดียว หาก ผู้ เขียน
เขียน วิถี การ เล่น ตีจับ ถึง ตัวอย่าง ต่อ ไป นี้

"ตีจับ เป็นการ เล่นที่ ไซก้า ลัง และ ความ ออกทน ผู้ เล่น แบ่ง ออก เป็น สอง
ฝ่าย ฝ่าย ละ เทา ๆ กัน มี เส้น แบ่ง เขต ตรง กลาง ต้อง ตก ลง กัน ว่า ฝ่าย ไจจะ เป็น ฝ่าย
รุกไป กอน ข้าพเจ้า ชอบ เล่น ตอน เป็น ฝ่าย รุก มาก พี่สาว ของ ข้าพเจ้า ก็ เช่น เดียว กัน พุด
ถึง พี่สาว ของ ข้าพเจ้า เป็น คน ที่ รูปร่าง เล็ก แต่ ว่องไว ว่อง เร็ว เหมือน ลม กรด เคย ว่าง
แข่ง ที่ โรง เรือน ไก่ เหยี่ยว ของ ..."

ตัวอย่างนี้ เป็นการเขียนที่ขาดเอกภาพ คือออกนอกเรื่องไปจนผู้อ่านไม่สามารรถจะจับจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ว่า ต้องการจะกล่าวถึงเรื่องอะไร

๒. สัมพันธภาพ (Coherence)

คือการเรียบเรียงข้อความในเรื่องใหม่มีความเกี่ยวโยงกันทั้งในด้านความคิดและการเรียบเรียงคำให้สละสลวย รื่นหู แฉ่งออกเป็น ๒ อย่าง คือ

๒.๑ ความสัมพันธ์ของข้อความในย่อหน้าเดียวกัน

๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างย่อหน้าแต่ละย่อหน้า

การเกี่ยวโยงกันของข้อความ ทำได้หลายวิธี เช่น การลำดับข้อความให้เป็นระเบียบ การใช้สำนวนหรือวลีเป็นเครื่องเชื่อม การเรียงย่อหน้าที่มีความสำคัญน้อยไปสู่ความสำคัญมาก หรือใช้ประโยคเป็นเครื่องโยงความสัมพันธ์ระหว่างย่อหน้าหนึ่งกับอีกย่อหน้าหนึ่ง เช่น

"...

ถึงสมัยรัชกาลที่สอง ศึกก็ยังมิมาเรื่อย ๆ ฝรั่งเริ่มเข้ามามากขึ้น อเมริกาก็เข้ามาจู่โจมไทยตอนนี้เอง ความจำเป็นในระบอบโลกสมัยนี้เริ่มมีบังคับ เพราะการบำรุงและขยายบ้านเมือง การศึกษาศตวรรษ การสร้างป้อม บำรุงกลีกรรรมและพาณิชย์ การบำรุงราษฎรให้ได้อยู่ดีกินดี ต้องการเงินแน่นอน และจะปลดปล่อยบ้านเมืองปราศจากสมบัติทางวัฒนธรรม เหมือนคนป่าอยู่นั้นก็ทำไม่ได้ สมบัติเก่าถูกกวาดไปหมด แล้วต้องสร้างสมบัติใหม่ให้ดีกว่าเดิมจึงได้

จะทำอย่างไรละ จึงจะมีเงินไปใช้สร้างสรรคสมบัติเหล่านี้

แต่คนไทยทำได้ พระมหากษัตริย์และราษฎรเข้าใจกันและช่วยกัน ท่านทำกันอย่างไร จะเล่าให้ฟัง

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า ฯ ครั้นท่านทรงเห็นความจำเป็นว่า จะต้องปรับปรุงศิลปวัฒนธรรมและหาเงินมาใช้ ท่านก็เริ่มตนที่พระองค์ท่านเอง ท่านทรง

ทำการค้า ขุนนางและราษฎร ใครมีกำลังพอทำการค้าได้ก็ค้ากัน ทานไม่ว่า มีสินค้า
 ไม่กี่ชนิดที่ตองห้ามให้เป็นของบุกษาคของหลวง นอกนั้นค้าได้ตามสบาย จดหมายเหตุ
 พอลคาและบาทหลวงฝรั่ง กล่าวถึง เรือสินค้าซึ่ง เพิ่มจำนวนขึ้น และจอดทอดสมอแนชนัค
 ในลำน้ำเจ้าพระยา มีทั้งสตูปกัณฑ์โยอย่างฝรั่ง ขนาดที่พอเข้าถึงน้ำคนได้ และ
 สำเภารัน โลกสมบัติก็หลังไหล เข้าเมืองควยประการณะนี้
 นี้แหละที่ว่าเมืองไทยเคราะห์ดี มีพระมหากษัตริย์เหมาะสมแก่กาลสมัยทุกครั้ง
 ไป ... "

(ศุภร บุนนาค, มรดกไทย: ปากไภษณัศวรณกรรวีพากษ์)

ตัวอย่างนี้ กล่าวถึง พระปรีชาสามารถของกษัตริย์ไทยแต่ละยุคสมัย ที่คัด
 ตอนมานี้กล่าวถึง พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ซึ่งทรงดำเนินกรต่าง ๆ
 เพื่อหาเงินบำรุงกิจการของประเทศ ผู้เขียนได้เขียนเล่าเรียง เหตุการณ์มาตามลำดับ
 แต่ละย่อหน้า และแต่ละประโยคมีข้อความ เชื่อมเกี่ยวโยงกัน เป็นอย่างดี

จงสังเกตรประโยคที่ว่า ... จะทำอย่างไรละ จึงจะมีเงิน ... ทานทำ
 กันอย่างไร จะเล่าให้ฟัง ... นี้แหละที่ว่า ...

เป็นข้อความที่ช่วยให้ข้อความทั้งหมดมีสัมพันธภาพ

๓. สำรตัดภาพ (Emphasis)

คือการ เน้นใจความสำคัญในตอนหนึ่ง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านทราบว่า ข้อ
 ความตอนใดเป็นใจความสำคัญมาก ตอนใดสำคัญรองลงมา หรือเป็นรายละเอียด การ
 เน้นนี้ทำได้ ๓ วิธี คือ

๓.๑ การเน้นโดยใช้คำ วลี หรือประโยคซ้ำ ๆ กัน เพื่อผู้อ่านพบเห็น
 บ่อย ๆ ก็จะเกิดความสนใจ แต่ต้องไม่มากเกินไปจนเผื่อ ครรมีให้พอดึเพื่อสะกดความ
 คืดของผู้อ่าน เน้นให้อ่านเขาใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น เช่น

"การโฆษณาเป็นการชักจูงใจอย่างหนึ่ง การชักจูงใจนั้นอาจกล่าวได้ว่า มี ๓ ระดับ คือ ชักจูงใจเพื่อให้ความเห็นคล้อยตาม ชักจูงใจเพื่อให้เกิดการกระทำ และชักจูงใจเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ จุดหมายของการโฆษณาไม่เพียงแต่ชักจูงใจให้เกิดความเห็นคล้อยตามเท่านั้น หากยังมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการกระทำ คือ ให้ซื้อสินค้าและบริการด้วย ... "

(พรทิพย์ ภัทรนาวิก, ศรีศิลป์ บุญขจร, การใช้ภาษากับการโฆษณา: อักษรศาสตร์พิจารณา ฉบับโฆษณาเป็นพิษ, กันยายน, ๒๕๑๓)

๓.๒ การเน้นโดยกำหนดสัดส่วน คือขอความสนใจที่ตรงการให้เด่นชัด ก็ให้มีเนื้อหาในการอธิบายมาก เรื่องที่สำคัญน้อยที่สุดก็ยกตัวอย่างหรืออธิบายน้อย เช่น

"ในสังคมทุก ๆ สังคม จะมีบุคคลอยู่ ๒ พวก พวกแรกเป็นชนกลุ่มน้อย ซึ่งเป็นริเริ่มในกิจการต่าง ๆ เช่น ในทางการเมือง วัฒนธรรม ศิลปวิทยาการ และในทางเศรษฐกิจ คนพวกนี้เราเรียกว่า "ชนชั้นนำ" หรือ (Elite) ส่วนคนพวกหลังได้แก่ชนกลุ่มใหญ่ หรือมวลชนโดยทั่วไป ซึ่งจะเป็นผู้ตามคนพวกแรกในกิจการต่าง ๆ จริงอยู่ในความหมายอันแท้จริงของประชาธิปไตยนั้น จะไม่มีการแบ่งแยกว่าใครเป็นผู้นำ ใครเป็นผู้ตาม หรือใครเป็น "ผู้ปกครอง" (Ruler) ใครเป็นผู้ถูกปกครอง (Ruled) เพราะในทางทฤษฎีผู้ปกครองมีอำนาจหรือฐานะดังกล่าวได้เพราะมวลชนเลือก หรือให้อำนาจในการปกครองไปใช้เป็นครั้งคราว เท่านั้น แต่ในความจริงชนชั้นนำของระบบประชาธิปไตยจะยังมีอยู่เสมอ ในสังคมคอมมิวนิสต์ยังเห็นได้เด่นชัด เพราะชนชั้นนำคือชนชั้นนำทางการเมือง ชั้นใดแก่สมาชิกอันค้ำสูงของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งไม่เพียงแต่มีอำนาจในทางการเมืองเท่านั้น แต่จะใช้อำนาจทางการเมืองจัดการในเรื่องเศรษฐกิจ ศิลปวิทยาการและวัฒนธรรมอย่างเด็ดขาดด้วย ในสังคมคอมมิวนิสต์ ศิลปิน กวี นักประพันธ์ นักเขียนกวี รวมไปถึงครูอาจารย์และนักบริหารธุรกิจ จะต้องฟังคำสั่งอันโต้แย้งมิได้จากผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์ ... "

(ดร. กมล สมิวัชร, "ชนชั้นนำกับประชาธิปไตย" ประชาธิปไตยกับสังคมไทย)

จะเห็นได้ว่า ขอความขางตน เน้นถึงความสำคัญของชนชั้นนำ จึงอธิบายและยกตัวอย่างมากมาย เป็นการเน้นให้เข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

๓.๓ การเน้นโดยให้ประโยชน์ต่อการ เน้นอยู่ในที่เด่น คือให้อยู่ในตนเองหรือคณทหายของขอความ เช่น

คณตนของขอความ

"คำนี้อำนาจในการเรากความรู้สึก ส่วนใหญ่อำนาจนี้ขึ้นอยู่กับความหมายของคำโดยเฉพาะ ความหมายรอง เป็นสำคัญ เช่น "เอ็งนี้หัวแหลมจริง" ผู้ฟังรู้สึกว่ามี ความหมายไปในทางชมเชย แต่ถาพูดว่า "เอ็งนี้เจ้าเล่ห์นัก" ผู้ฟังออกจะรู้สึกว่าเป็น การก้า ทั้งนี้เพราะคำว่า "หัวแหลม" ตามความหมายรอง หมายถึง ฉลาดหลักแหลม ปราคเป็รื่อง ส่วนคำว่า "เจ้าเล่ห์" ตามความหมายรองหมายถึงฉลาดแกมโกง มีเล่ห์เพทุบาย เอาเปรียบผู้อื่น ... "

(ปรีชา ขางขวัญเงิน, "ภาษาประเภทที่โหดทางอารมณ์", พื้นฐานของการใช้ภาษา)

สื่อการสน

๑. หนังสือประเภทต่าง ๆ

๒. ภาพคนทำกริยาต่าง ๆ เช่น

๒.๑ วิ่ง

๒.๒ ลางซาม

๒.๓ รัคณา

๒.๔ แดงตัว

๓. ของจริง เช่น

๓.๑ ตัวผู้สน

๓.๒ ตัวผู้เรยนเอง

ใช้เป็นสื่อในการสร้างจินตนาการ เพ็ชรรขยายบุคคลิกลักษณะ

แนบในคอนทายของ ขอความ เชน

" เมื่อเราหาข้อเท็จจริงจาก การฟัง การอ่าน หรือประสบการณ์อย่างอื่น ๆ มาได้ ข้อเท็จจริง เหล่านั้นมักจะสับสนปน เปกันอยู่ ในขั้นนี้ เราต้องอาศัยการคิด เพื่อแยกแยะความคิดในแต่ละเรื่อง วิจัยและหาเหตุผล จัดระเบียบความคิดเหล่านั้นเสียใหม่ให้เป็นระบบ ข้อเท็จจริงหรือความคิดที่เราได้มานั้น บางครั้งก็มากเกินไปจนต้องมีการ เราต้อง รู้จักนำเฉพาะความคิดที่เกี่ยวข้องมาจัดใหม่มีความสัมพันธ์กัน แยกความคิดที่ไม่เข้าประเด็นออกต่างหาก การคิดจึง เป็นขบวนการจัดความคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมาย และสับสนนั้นให้รวมกัน เข้าเป็นระเบียบ"

(ปรีชา ช่างขวัญเป็น, "การคิด" พื้นฐานของการใช้ภาษา)

เอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ ทั้งสามอย่างดังกล่าวแล้ว เป็นหลักสำคัญในการเขียน ผู้ฝึกหัดการเขียนควรระมัดระวังในข้อเขียนของตนให้มีหลักทั้งสามประการนี้ให้ครบครัน

วิธีสอนและกิจกรรม เสนอแนะ

๑. ให้อุเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของ เอกภาพ สัมพันธภาพ สารัตถภาพ โดยดูจากรูปศัพท์

๒. ผู้สอนให้คำอธิบายเพิ่มเติม และช่วยกันสรุปเป็นความหมายที่ชัดเจน

๓. นำตัวอย่างข้อความที่มี เอกภาพและไม่มี เอกภาพ เปรียบ เทียบให้อุเรียนเห็นอย่างแจ่มชัด

๔. ให้อุเรียนนำหนังสือมาคนละ ๑ เล่ม แล้วตั้ง เกิดข้อความในแต่ละเรื่องว่า เอกภาพของข้อความนั้นคืออะไร ประโยคหรือข้อความใดที่ช่วยให้ข้อความนั้นมี สัมพันธภาพ และสารัตถภาพของประโยค บอหนาหรือข้อความนั้นอยู่ส่วนไหน

๕. ใ้ฝึกเขียนข้อความเพียง ๑ บอหนา ให้ประกอบด้วยสิ่งสำคัญทั้ง ๓ ประการนี้

๖. แก้ไขข้อบกพร่อง และฝึกหัดเขียนอีก
๗. ให้เขียนข้อความยาว ๆ ที่ประกอบด้วยหลายข้อยกเว้น ฝึกใช้ประโยค หรือข้อความช่วย เชื่อมความ

แบบฝึกหัด

ให้ทำในสมุดแบบฝึกหัด

๑. จงอ่านข้อความต่อไปนี้

"การสอนวิทยาศาสตร์แบบอินไควรี เป็นการสอนที่จัดให้มีกิจกรรมที่ เครื่องสนับสนุนให้นักเรียนได้ค้นเอาความรู้โดยใช้ความคิดริเริ่ม และการควบคุม ของตนเอง มากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับคำอธิบาย หรือการแปลความหมายจาก ครูหรือผู้อื่น ๆ ตลอดเวลา คือสนับสนุนให้นักเรียน เป็นศูนย์กลาง ครูเป็นเพียงผู้แนะแนวเท่านั้น"

เอกภาพของข้อความตอนนี้เป็น คือ

๒. จงเขียนบรรยาย เหตุการณ์หรือสิ่งที่ได้พบในขณะที่เดินทางมาเรียนหนังสือ มาเพียง หนึ่งข้อยกเว้น ให้มีความยาวประมาณ ๓๕๐ คำ

๓. จงเขียนอธิบายกระบวนการของการกระทำในสิ่งต่อไปนี้ให้มีสัมพันธภาพ

- ก. ลางซาม
- ข. แคงควัมมาโรง เรียน
- ค. วีรคณา
- ง. หุงข้าว

๔. จงจับคู่คำคุณความ กลัณไหวของบุคคลใหญ่บุคคลหนึ่งที่อยู่ไกลสถานที่ที่สุด แล้ว เขียน บันทึกกริยาท่าทาง ของบุคคลนั้น

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

กระแสร์ มาลาภรณ์. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. พระนคร: โรงพิมพ์มหาภูมิราชนครินทร์, ๒๕๑๒.

ต๋อย ชุมสาย, ม.ล. วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖

เปลื้อง ณ นคร. เรียงความชั้นสูง. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๕.

_____ . คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

ลีธธา พินิจภูวคค และคนอื่นๆ . การเขียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๓.

ศรีเฉลิม สุขประยูร. ห้องเรียนเขียนเรื่อง. กรุงเทพฯ: โอเคียนการพิมพ์, ๒๕๑๘.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การขอลา แผนงวรรค และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

บทนี้จะว่าเรื่องการขอลา ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งของการเขียนการขอลา เป็นเครื่องหมายที่แสดงให้ทราบว่า ความคิดสำคัญตอนไหนกำลังเริ่มขึ้น และในแต่ละขอลา ขอมประกอบด้วยประโยคหลาย ๆ ประโยค ซึ่งเวลาเขียนจะต้องคำนึงถึงการเว้นวรรคตอนใหญ่ถูกต้อง มิฉะนั้นอาจทำให้ความหมายไม่ตรงกับที่ผู้เขียนต้องการ และในบางโอกาสก็อาจอาศัยเครื่องหมายวรรคตอน เป็นเครื่องช่วย

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้
๑. จัดแบ่งขอลาในข้อความที่นำมาจากหนังสือต่าง ๆ ได้
  ๒. เขียนข้อความในขอลาใหม่ เอกภาพ สัมพันธภาพและสารัตถภาพได้
  ๓. เขียนแผนงวรรคตอนในประโยคและในข้อความได้ถูกต้อง
  ๔. เลือกใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องและเหมาะสม

เนื้อเรื่อง

๑. การขอลา

ถึงคราวไว้ในบทก่อนแล้วว่า ในการเขียนเรื่องราวต่าง ๆ มักจะประกอบด้วยขอลาหลาย ๆ ขอลา ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านสะดวกในการติดตามเรื่อง ได้พักผ่อนสมอง และสบาย เมื่ออ่านจบแต่ละขอลาแล้ว ที่สำคัญคือ ทำให้ผู้อ่านทราบว่า ผู้เขียนมี

ความคิดสำคัญหลายข้อที่คงการพูดถึง เมื่อเขียนจบความคิดแต่ละข้อแล้ว ก็ขียนตอนขอ
หน้าใหม่สำหรับความคิดใหม่

การเขียนขอความในแต่ละย่อหน้า ควรประกอบด้วยสิ่งสำคัญถึงกล่าวแล้ว ๓
ประการ คือ

- ก. เอกภาพ
- ข. สัมพันธภาพ
- ค. สारัตถภาพ

นอกจากนี้ในการขอหน้า ผู้เขียนอาจมีจุดมุ่งหมายที่นอกเหนือจากการขียนขอความ
สำคัญใหม่ ดังนี้

๑.๑ การขอหน้าเมื่อเริ่มเขียนคำนำ เป็นขอหน้าซึ่งใช้เป็นส่วนนำของเนื้อ
เรื่อง เป็นขอหน้าที่สำคัญ เพราะจะคงเขียนใหญ่ตอนเกิดความสนใจอยากอ่านต่อไป
เช่น

"ขณะนี้ ผมอายุ ๕๐ แล้วครับ ยังโสด ผมอยู่กับหญิงแม่บ้านจริงๆ เกี่ยวกับสุข-
ภาพของผม ชายโสดแก่ ๆ ที่แสนจะธรรมดาอย่างผม คุณอาจจะคิดอย่างนี้ แต่ผมมี
ความลับอย่างหนึ่ง ผมมีประวัติชีวิตว่า ผมเคยเป็นชโอมย ผมจะเล่าให้ฟัง"

(ดวงตา ศรีวิวัฒน์, "อย่าไว้ใจหญิง" พำเมืองไทย, ธันวาคม, ๒๕๑๘)

๑.๒ ขอหน้าเพื่อเป็นเครื่องเชื่อมขอความ คือขอหน้าที่ใช้เชื่อมโยงขอความ
ระหว่างหลาย ๆ ขอหน้าใหม่ความสัมพันธกัน มักเป็นการสรุปใหญ่ตอนทราบว่า เรื่อง
ดำเนินไปถึงไหน อะไรใดสิ้นสุดลงแล้ว และจะกล่าวถึงอะไรต่อไป เช่น

(ในเรื่องนี้ผู้เขียนได้เล่าเรื่อง การไปชมพิพิธภัณฑ์ตำรวจ รมณีย์นั้นปัจจุบัน
ตอนต้นเรื่องได้ตั้งคำถามไว้ ๒ ข้อ คือ ระยะเวลาที่นับเป็นยุค "ปัจจุบัน" ของวรรณ-
กรรมณีย์ และสำคัญเพียงใดจึงต้องตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ ผู้เขียนได้เล่าถึงการชมงานเขียน
เครื่องใช้ในการเขียนและสมบัติส่วนตัวของนักเขียนยุคปัจจุบัน คำอธิบายทุกอย่างเขียน

เป็นภรรยาผู้หนึ่งถึงขั้น ถึงข้อความต่อไปนี้)

... ครั้นเราตั้งข้อสงสัย เกตวา น่าจะคิดคำบรรยายภรรยาอันไว้วาง เขากลับ
บอกว่า คนชาติอื่นที่สนใจมาชมจริง ๆ นั้น ยังไงเสียก็ไม่มาตามลำพังหรอก ต้องมีไกด์
ที่รู้ภาษาญี่ปุ่นมาคอย แล้วก็ชาวเอเชียผู้ใหญ่ เรื่องรูปร่างจนได้แหละ

กลับมาหาคำถามที่ยังไม่ได้คำตอบทั้งสองข้อ

ระยะแค่วันที่นับ เป็น "ยุคปัจจุบัน" ของวรรณกรรมญี่ปุ่น ?

วรรณกรรมยุคปัจจุบันของญี่ปุ่นมีความสำคัญเพียงใด เทียบหรือ จึงถึงกับต้องตั้ง

เป็นพิพิธภัณฑ์ขึ้นมา

ทั้งสองข้อนี้ตอบรวมกันไปเลยก็ได้ ไม่จำเป็นต้องแยกทีละข้อ แต่ที่จำเป็นคือ
ต้องทราบประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นไว้คร่าว ๆ พอให้รู้ตนสายปลาย เหตุเสียดคน

ระบบการปกครองของญี่ปุ่นสมัยโบราณนั้น ถึงแม้จะมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

แต่ ... "

(อมรราคี, พิพิธภัณฑ์วรรณกรรมญี่ปุ่น: ปากโกะฉบับวรรณกรรมวิพากษ์)

๑.๓ ขอบข่ายในบทสนทนา

ในการ เขียนบทสนทนา เมื่อ เปลี่ยนผู้พูดคนหนึ่ง ควรขอบข่ายใหม่ เพื่อ
ความชัดเจน เช่น

มีชาลูนีก็บอกเราว่า "ไวท์เลดี" จำเป็นจะต้องได้รับการซ่อมแซมอย่างใหญ่แล้ว
เป็นครั้งแรกที่ฉันได้ เห็นความไม่สบายอารมณ์ของลูซี่ ... เธอเกือบจะหมดความ
สำรวม เมื่อมาเล่าให้ฉันฟังถึง เรื่องที่ตกเตียงกับคุณพ่อ

"รู้อย่างไร มินนี่ ว่าฐานะของคุณพ่อแย่แค่ไหนที่ พวกทนายที่ช่วยกันจัดการเรื่อง
ผลประโยชน์นะ ใช่มั้ยได้เลยจนคนเดียว เงินที่ซ่อนหุ้น ขายหุ้นก็จมหายไปไม่รู้เท่าไร...
นี่แล้วยังจะเอาบ้านไปจำนองไว้ โธ่ ! หน้าแบบนี้เราจะหมดตัวนะ"

ฉันมองหน้าเธอและบอกเรียบ ๆ ว่า

"ฉันรู้มานานแล้วละกะ ... แพล้งกิน เคยบอก"

"ก็ไม่วินิจฉัย ว่าเธอจะสนใจ"

"ไม่สนใจในความหาบะของ "วทเลกีส นารี" ลูซี่ร้องเสียงดัง "ทำไมเธอถึง
พูดออกมาไถ่อย่างนั้นนะมินตา"

(นิภา : "เงาเสือ", สกุลไทยรายสัปดาห์, พฤศจิกายน, ๒๕๑๔)

๑.๔ ขอบข่ายในบทสรุป

เป็นขอบข่ายที่มีความสำคัญมาก เพราะผู้เขียน จะต้องเขียนขอบข่าย
ให้ประทับใจผู้อ่าน ในผู้อ่านรู้สึกสนใจที่ได้อ่านเรื่องมาคงแต่คนจนจบ เป็นขอบข่ายที่สรุป
ความเนื้อเรื่องทั้งหมด เช่น

"ภาษาโฆษณาเป็นภาษาเฉพาะวงการที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว นักโฆษณา
ที่มีความสามารถและมีจรรยาจะสร้างคำโฆษณาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งไม่เป็นการทำลาย
ภาษาไทย แต่กลับทำให้ภาษามีชีวิตชีวา แม้อยู่ในแวดวงการศึกษาที่แยกของ
ในความสามารถได้ เพราะสามารถใช้คำสั้น กระชับ เถน น่าสนใจ และสื่อความ
หมายได้ชัดเจน หากนักโฆษณาจะตระหนักถึงจรรยาและหน้าที่ความรับผิดชอบในการ
รักษาภาษาไทยแล้ว ภาษาโฆษณาก็จะเป็นภาษาเฉพาะวงการหนึ่งที่น่าสนใจควรรักษา
ทั้งไม่ต้องตกเป็นเป้าให้ถูกโจมตีว่า เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ "ภาษาวิบัติ" อีกต่อไป

(พรทิพย์ ภัทธนาวิก, ตรีศิลป์ บุญจรรยา, การใช้ภาษากับการโฆษณา, อักษร-
ศาสตร์พิจารณา ฉบับโฆษณาเป็นพิษ)

ความยาวของขอบข่ายแต่ละขอบข่ายนั้น ไม่จำกัด ขึ้นอยู่กับความคิดและจุดมุ่ง
หมายของผู้เขียน อาจจะยาวประมาณ ๒๕๐ - ๓๐๐ คำ หรือ ๑๕๐ คำหรืออาจย่อขอบข่าย
อาจมีประโยคเดียวก็ได้

๒. การแบ่งวรรคตอน

การแบ่งวรรคตอน เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในภาษาไทย ทั้งนี้เพราะการเขียน
หนังสือไทย เราเขียนด้วยคำคล้องจอง และเมื่อมีการขีดกระแสดความหรือจบประโยค

เราใช้วิธีเว้นวรรคเพื่อแสดงว่า สันกระแสความตอนหนึ่งแล้ว เรื่องนี้เราต้องระมัดระวัง
อย่างยิ่ง เพราะถ้าแบ่งวรรคตอนผิด ความหมายของ เรื่องอาจคลาดเคลื่อนไปจากที่ เรา
ต้องการได้ เช่น

ท่านจะใคร่ชมละครนอกเรื่อง สังข์ทอง
ท่านจะใคร่ชมละครนอก เรื่อง สังข์ทอง

ทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดยกให้ลูกเขย คนอื่นไม่ได้
ทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดยกให้ลูก เขยคนอื่นไม่ได้

๓. การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

เครื่องหมายวรรคตอน มีส่วนช่วยให้การแบ่งวรรคชัดเจนยิ่งขึ้น ในที่ ๆ ต้อง
การเน้น หรือวิธีแสดงให้เห็นระดับเสียง เช่น

๓.๑ . มหัพภาค

ในภาษาต่างประเทศ ใช้ใส่ท้ายประโยคเพื่อแสดงว่า ประโยคนั้นจบ
ลงแล้ว แต่ในภาษาไทยมักใช้ดังนี้

ก. ใช้กำกับหลังอักษรย่อ เช่น

พ.ศ. ป.ศศ.

พ.ร.บ. ม.ก.

ข. ใช้กำกับหลังตัวเลขหรือตัวอักษรที่เป็นชื่อ

๑. หรือ ก.

๒. ข.

๓. ค.

๓.๒ , จุลภาค

ก. ใช้เขียนขึ้นข้อความที่มีกระแสความต่อกัน และต้องการแยกออก
จากกันให้เห็นเด่นชัด เช่น

เชิญชมผลไม้จากเมืองจันทบุรี มีทั้งเงาะ, ส้ม, ทุเรียน, มังคุด
อาหารที่อุดมด้วยโปรตีน คือ นมสด, ไข่ไก่, เนยสด, ถั่วทุกชนิด
ผู้เขียนอยู่ตรงนั้น มี คุณหญิงศักดิ์, คุณลลิตา, คุณรัตนา, คุณอภิวัฒน์
ข. ไข่เขียนคั้นอภัยรยหลาย ๆ ตัวที่อยู่ติดกัน เพื่อป้องกันการสับสน

เช่น

ชอลลิตา วงศ์รัก ป.ม., กศ.บ., ค.ม.

บทความเรื่องนึ่งคักคอกันหลายฉบับ ตั้งแต่เกษ ก.พ., มี.ค.,
เม.ย., และ พ.ย.

๓.๓ "....." อัญประกาศ

ก. ไข่เขียนक्रमข้อความที่เป็นคำพูด เช่น
"ทำอะไรนะ" สัทธิดาม
"ซึกฉาจะ"

ข. ไข่เขียนक्रमข้อความที่หยิบยืมมาจากท่าน เช่น
เชคสเปียร์กล่าววว่า "ความรักคือความบาชางหนึ่ง"

ค. ไข่เขียนक्रमคำที่ตองการให้เห็นอย่างเด่นชัด เช่น
เรื่องของ "คำ" เป็นเรื่องที่สำคัญ

๓.๔ ไข่เจียว

ไข่เขียนหลังวรรคหรือคำเพื่อแสดงลักษณะธาตุาน หรือพิศวง หรือบอก
ลักษณะของ ได้ยงคัง เช่น
ส่งกระเป๋เงินมา ไม่งั้น ตาย !
ระวัง !
เปรียง !
โอย !

วาย ! ขวบควย

พุทโธ ! ไม่นาตายเลย

พอเธอก้าวออกจากบ้าน ภาพที่เห็นทำให้เธอถึงกับตะลึง

๓.๕ ? ปรีศนี่

ไซ้เขียนหลังความที่เป็นคำถาม สงสัย หรือไม่เข้าใจ เช่น

"คุณจะไปกับฉันไหม ?"

"ไปไหน ?"

"คุณก็ควาปลอกกล้วยแนหรือ ?"

บางทีก็ใช้เครื่องหมายกับเครื่องหมายอัญประกาศ เช่น

" ? " ไม่มีคำพูด

๓.๖ ..... จุดไข่ปลา

ไซ้เขียนตามหลังข้อความที่ยังไม่จบ และผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเดาความต่อไปเอาเอง หรือไซ้แสดงว่า คำพูดนั้นจะยังไม่จบความ เช่น

เราไม่รวบเสี้ยควย ไม่งั้นก็.....

เข้ามาทำไม เธอ... เธอ... คนหลอกกลาง

วิธีสอนและกิจกรรม เสนอแนะ

๑. นำผลงานของการเขียนในบทก่อนก่อน ๆ ของผู้เรียนมาช่วยกันพิจารณาว่ามีลักษณะสมบูรณ์ คือมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพหรือไม่
๒. ใหญ่ เร็วสั้น เกิดการแบ่งย่อหน้าในงานเขียนของนักเขียนที่มีชื่อเสียงและรวบรวมไว้ นำมาพิจารณา แล้วช่วยกันสรุปเป็นข้อ ๆ ว่าควรย่อหน้าในกรณีใดบ้าง
๓. กล่าวถึงความสำคัญของการแบ่งวรรคตอน ผู้สอนยกตัวอย่างใหญ่ และใหญ่ เร็วสั้นช่วยคิดเพิ่มเติม
๔. แบ่งกลุ่มอภิปราย เรื่องความสำคัญของการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานผล หน้าชั้น

สื่อการสอน

- ๑. เรื่องสั้นและนวนิยายต่าง ๆ
- ๒. หนังสือพิมพ์
- ๓. วารสาร นิตยสารต่าง ๆ

แบบฝึกหัด

- ๑. การแบ่งวรรคตอนในข้อความต่อไปนี้ ยังไม่ถูกต้อง จงเขียนเสียใหม่ให้ถูกต้อง
  - ๑.๑ ผมไม่มีเงิน จะรับรองแขกก็ต่องชาย ของที่คุณพี่ให้ไว้ไป ทั้ง ๆ ที่เสียค่ายเป็นที่สุดจะทำอย่างไรได้ ละครับ เมื่อเขาที่คัมชนก็ต่องชายมา เสาหนารอด ไปกอน
  - ๑.๒ เอ็งจะไปไหนมา เคนป้อ เคียวก็ เป็นหวัดหรือคณ ยังไม่หายดี
  - ๑.๓ เรามันจนตองเจ็บม ตัวจะเรียนไต่ยั้งเง เวลาเช้า ก็ตองเสีย ค่าโต๊ะคาเกอื่อ ตงหลายรอยคาณานู่นคณ คาหอมคาหนังสือแพง กวาโรงเรียนเอ็งหลายเทา
- ๒. จงใส่เครื่องหมายวรรคตอนในข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้องและเหมาะสม
  - ๒.๑ คุณมักจะ เป็นสถานที่สร้าง สรรคงาน เขียนที่มีคุณเคาเสมอ
  - ๒.๒ ผางผางดุยผางผาง อายไอคางทั้งอือคำ บุคไหนไมระยบ่า หนาคานคำเทาคุณ
  - ๒.๓ กวีไทยและนักเขียนไทยหลายคนก็ได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินของประชาชน เช่น ศรีปราชญ์พระมหามนตรีที่รัพยเทียบว รรณครู เทพศรีบูรพา
  - ๒.๔ พอวันที่ลงท่ายควยลียบณไป คนก็จะทั้ง เรียง เมอรหรือเก็บไว้พัคดู เพราะขนาดกำลังดี อย่างมากก็พุดถึงสี่กวันสองวัน แหม เจียคไปไบ เคียวแทนหรือ โดเอบ เลขกลับกันแทนัน ๘๑ ตองเป็น ๑๘ ก็ จะถึงที่เรา

๓. จงจัดรูปของข้อความต่อไปนี้ ให้ถูกต้องโดยจัดแบ่งวรรคตอน และเขียนเครื่องหมายวรรคตอนลงในที่ที่เหมาะสม

๓.๑ เราเชื่อกันว่าบนฟ้าเป็นที่อยู่ของ เทพเจ้าที่นำ เคารพบูชาแล้วบนฟ้ามี เทพเจ้าแห่งความยุติธรรมอยู่หรือเปล่าหนอหากมีขอมแนใจไว้ว่าขณะนั้นท่านกำลัง เป็นองสสองหัดถึง ไร่พลังคั่งางความยุติธรรมในหมมุ่นขบแต่ยัง เทพเจ้าแห่งความยุติธรรมยังไม่รองไห เพราะในหมมุ่นขบนั้นยังมี เด็กหนุ่มอย่าง ดวงทอง ดวงคน เตะตะลูกสายแล้ว เคียว ไปสอมไม้ต้น เสียง ของอดีตศึกษาธิการวัยกว่าหกสิบตั้ง ระคนกับ เสียงเคาะประตู เคียวพอมต้นแล้วมี เสียงถอกกลอนประตูกิ่ง แกรก

๓.๒ เมื่อพลาญแก้วตอง ไม้ที่พนางศรีประจันแมยายก็ เตรียม เสี่ยงอาหารไปให้ เพราะตองรอนแรม ไปกลางป่า เป็น เวลาหลายวันภาพตองนี้กว่ท่านบ รรยาย เป็นภาพในครัวไทย เป็นตอนที่บ รรยายใช้คำง่ายแต่ทำให้ เกิดภาพจน เรามอง เห็นภาพในครัวข้างนอกชานบางมีคนที่กำลังทำงานนุไปหมด เสียง โขลก เสียงสับตั้ง อึงคึงครัวไทย เป็นอย่างนี้ เอง คนนี้ทำนั้นคนนั้นทำช่วยกันน่าดูจัง เช่นตอนที่ว่า อิมอิรักควักปลาร้า เหม็นหว่าสันดี เป็น ชิมวน ส่วนอดีตท่านาฟริกซิกขัย เสียงดี โทกโทกกระโชกไลชางอามีอีกควยควยกระบุงตวงขาวในนึ่ง เอาออกสี่ยั้งตอง กวนกาะแมบั้ง เห็นภาพณัชัค เจนกว่ท่าน เคยพบ เคย เห็นมาหลายงานแล้วจึง ไซคำสงภาพออกมาได้ชัด เจมมากุณิมึงชิมริมกะทะหวานละดีครัน เป็นมันของ หมก มิควักชิมที่กลางล่องพรองไปครึ่งกะทะหวานจริง

(ความเป็นไปในวรรณคดีไทย, สัจจาภรณ์ สิ้นหนลิน)

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

ปรีชา ช่างขวัญยืน. พื้นฐานของการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๓.

ปรีชา หุ่นสุข. แบบฝึกหัดการใช้ภาษาการเขียนเรียงความ. นครศรีธรรมราช:
โรงพิมพ์ศรีอักษร, ๒๕๑๘

นววรรณ พันธุเมธา. การใช้ภาษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : สมาคมสตรีอุดม
ศึกษาแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๘.

วัฒน์ วรรณยางกูร. นักพิราบดีชาวกันพันธุ เรื่องสั้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต,
๒๕๑๘.

ศรีเฉลิม สุขประยูร. ห้องเรียนเขียนเรื่อง. กรุงเทพฯ : โอเดียนการพิมพ์, ๒๕๑๘.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลวิธีในการเขียน

การที่จะเขียนเรื่องในหน้านั้น ผู้เขียนจะต้องมีกลวิธีดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน นับตั้งแต่ ข้อเรื่อง การเปิดเรื่องหรือการเริ่มต้น อย่างน่าสนใจชวนติดตาม เปรียบ เสนอการเปิดประตู เชิญชวนให้เขาค้นคว้าวิจิตร ความบันเทิงภายใน และเมื่อผู้อ่านได้รับทุกสิ่งที่ต้องการแล้ว การปิดเรื่องซึ่งท้ายอย่างน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกสนใจ จะทำให้เรื่องที่เขียนมีคุณค่ายิ่งขึ้น

ในเรื่องนี้ผู้สอนกรใหญ่ เรียบเรียงโครงสร้าง เทคนิคการเขียน จากหนังสือทุกประเภท พร้อมทั้งฝึกหัดเขียนเองด้วย

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้

๑. หาคำช่วยการตั้งชื่อเรื่องแบบต่าง ๆ ได้
๒. คิดตั้งชื่อเรื่องเขียนที่ผู้อ่านสนใจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
๓. หาคำช่วยการเขียนเปิดเรื่องด้วยวิธีต่าง ๆ และวิเคราะห์ประเภท

ของการเปิดเรื่องชนิดต่าง ๆ ได้

๔. เขียนเปิดเรื่องแบบต่าง ๆ ดังตัวอย่างใดถูกต้อง
๕. หาคำช่วยวิธีการปิดเรื่อง แบบต่าง ๆ ได้
๖. เขียนปิดเรื่องแบบต่าง ๆ ดังตัวอย่างได้

๕๕ เนื้อเรื่อง

กลวิธีในการเขียน

๑. การตั้งชื่อเรื่อง

การตั้งชื่อเรื่องมีความสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งแรกที่เรารักความสนใจของผู้อ่านได้ วิธีการตั้งชื่อเรื่องมี ๒ วิธีคือ

(๑) กัดตั้งชื่อเรื่องมาก่อน แล้วจึงลงมือวางโครงเรื่องขยายส่วนละเอียดต่อไป

(๒) วางโครงเรื่องโดยไม่วางวางจะคิดชื่อเรื่องวางอย่างไรเรียบร้อยแล้วจึงตั้งชื่อหรือในระหว่างการเขียนดำเนินเรื่องใดก็คิดไว้หลาย ๆ ชื่อ แล้วจึงนำมาพิจารณาว่าชื่อเรื่องใดเหมาะสมที่สุด

ชื่อเรื่องที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

- (๑) ใช้คำกระชับรัดกุม ง่าย ๆ แปลกใหม่ น่าสนใจ
- (๒) ครอบคลุมเนื้อเรื่องได้ทั้งหมด

จากการสังเกตและรวบรวมชื่อเรื่องของข้อเขียนประเภทต่าง ๆ พอจะกล่าวถึงวิธีการตั้งชื่อเรื่องของข้อเขียนแต่ละประเภทได้ดังนี้

- ๑.๑ การตั้งชื่อเรื่องของเรื่องสั้นและนวนิยาย
  - ๑.๑.๑ ตั้งชื่อตามตัวละครสำคัญของเรื่อง เช่น

- นิจ ของ ดอกไม้สด
- จอนกับแดง ของ ก.ศยามานนท์
- นิกกับพิมพ์ ของ ว. ๘ ประมวลนิมิต
- ขุนเคช ของ สัจจิตต์ วงษ์เทศ
- หมูเคน ของ ปกรณ์ ปิ่นเฉลียว

๑.๑.๒ ตั้งชื่อโดยใจกำประพันธ์บางคน หรือคำที่คล้องจองไพเราะ

เช่น

โอรานิจจากความรัก   ของ นเรศ นโรปรถ
 ฝนตกปานนอง ธารของบานพี   ของ วัณ วรรณบางกุง
 เพื่อรักที่เคียงราษฏร   ของ รวี โคมพระจันทร์

๑.๑.๓ ใจขอเรื่องสั้น ๆ พยางค์เดียว เช่น

หนี   ของ ประพันธ์ นลเสวก
 แม่   ของ แมกซ์ กอร์ก, ศรีบูรพา แปล
 เจ้า   ของ สุชาติ สวัสดิ์ศรี
 หัว   ของ สุชนิต เหมือนนรินทร์
 ญา   ของ อังคาร กัลยาณพงศ์

๑.๑.๔ ตั้งชื่อเรื่องโดยใจความเปรียบ เฝ้าม เช่น

ฉันคือคนไม้   ของ ไมตรี ลิ้มเชภาติ
 แสงสว่างและความมืด   ของ ไพสิศ พรหมน้อย
 แวนตาไม่มีกระจก   ของ นิพนธ์ จิตรกรรหม
 ถนนสายหมอกควัน   ของ พิสิฐ ศุภรังษี
 ทะเลฤดูร้อน   ของ สุวรรณี สุคนธา
 เขียบฝนชดลก   ของ นิมิตร ภูมิถาวร

๑.๑.๕ ตั้งชื่อเรื่องแปลก ชัดแจ้ง และไม่น่าจะเป็นไปได้ เช่น

เนื้อในกระดูก   ของ แฉงน้อย พงษ์สามารถ
 รับชนะของผู้แพ้   ของ เต้ย เสาวพงศ์
 ไฟเย็น   ของ เต้ย เสาวพงศ์
 ความในใจของกระดูกกระเซ   ของ วัณ วรรณบางกุง

๑.๑.๖ ตั้งตามแนวความคิดและเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง เชน

จับตาย	ของ	มันส์ จรรยาภ
ในฝัน	ของ	โรสลาเลน
ลูกอีสาน	ของ	คำพูน บุญทวี
จดหมายจากเมืองไทย	ของ	โบตัน
อุบายลมฉิ่ง	ของ	ทมยันตี

๑.๑.๗ ตั้งชื่อเรื่องตามสถานที่สำคัญในเรื่อง เชน

ปักกิ่งนครแห่งความหลัง	ของ	สกล กุรมวิทิต
ศึกกรอสด	ของ	อ.อุภากร
ภูเขี้ยว	ของ	ปกรณ ปิ่นเฉลียว

๑.๒ การตั้งชื่อสารคดี เชน บทความ และความเรียงเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ
มีวิธีตั้งชื่อกันนี้

๑.๒.๑ ตั้งชื่อเป็นคำถาม เชน

ฤาสมันนี้โลกมัน เอียง	ของ	พระมหาเสฐียรพงษ์ ปนดวนโณ
ทำไม... เราจะเขววรรณคดีกัน	ของ	ทมยันตี
เราเขียนหนังสือกันอย่างไร	ของ	วาสนา กุลประสูทร
ภาษาอังกฤษนั้นสำคัญไฉน	ของ	กัญญา สันธวานนท์
ใครเป็นผู้แต่งโคลงกำสรวล(ศรีปราชญ์)	ของ	สงวน ลิขสิทธิ์

๑.๒.๒ ตั้งตามแนวคิดที่สำคัญของเรื่อง เชน

ภัยของชาวชนบทในเมืองหลวง	ของ	เปี่ยม ราธิ
ข้อคิดจากวรรณคดี	ของ	อินทราบุญ
วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา	ของ	มล.ตฤณ ชุมสาย
การรักภรรยาวรรณคดี	ของ	เจือ สตะเวทิน
สาวชาวกรุง เล่าเรื่องการเล่นของไทย	ของ	พันตรีหญิงมะยม โปชะกฤษณะ

๑.๒.๓	ตั้งชื่อแปลก	ชวนคิด	เช่น
	ราชนิเวศน์อเมริกัน	ของ	เจ็ด สตรี เวที
	การฆ่าตัวตายแบบนอนหงาย	ของ	สถาพร ชันโต
	โรคโลก	ของ	แพทย์หญิง เพ็ญศรี มกรานนท์
	ความคมทางการศึกษา	ของ	สุมน อมรวิวัฒน์

๒. การเปิดเรื่อง

การกล่าวเปิดเรื่อง หรือการเริ่มต้นเรื่อง เป็นตอนที่สำคัญตอนหนึ่ง ที่จะช่วยเรากำหนดความสนใจให้อยู่ในโครงเรื่องและกระหายที่จะอ่านต่อไป การเขียนโดยทั่ว ๆ ไปไม่มีวิธีเขียนเปิดเรื่อง ดังนี้ คือ

- ๒.๑ การเปิดเรื่องของนวนิยาย หรือเรื่องสั้น มักเปิดเรื่องด้วยวิถีการดังนี้
- ๒.๑.๑ เปิดด้วยบทสนทนา คำพูด หรือเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง

เช่น

"ขี้ตบขี้ง เชียววี ลุงพัน กหาอายุ เตื่อเชียวมันนะ" เจ้าแหยมพูดว่า

"ไซ ไม่นิด แหยมเอ๊ย" ลุงพันพูด

"ตั้งมากมันนะ สมัยโน่นนะลุง"

"ตั้งยิ่งกว่าไปโลกพระจันทร์...."

(อายุ เตื่อ เชียว, อีรพต ประสงค์ลาภ)

"น่ากรับ... โปรดขอหนึ่ง ส้อมพริกจากแม่ชักรับชักรับ จะเลือกเอาฉบับไหนบ้าง มีทั้งไทยรัฐ...." เสียงเล็ก ๆ แต่เจอบแจ เสียงหนึ่งก็อยู่ข้างหูของแม่ชักรับ จอกรดคิดไฟแรงตรงหาแบกจะข้ามทางรถไฟไปราชเทวีในตอนหัวค่ำวันหนึ่ง

(เด็กก๋ง, วี โคมพระจันทร์)

- ๒.๑.๓ เปิดเรื่องด้วยวิธีผู้เขียน เป็นผู้เล่าเรื่องเอง เช่น

ฉันอยู่ไม่ได้ ฉันต้องออกไปข้างนอก ฉันทนได้เท่านั้นเอง สำหรับสิ่งฉันเสมอมา
ฉันไม่ยอมให้มีสมอง หัวใจ และรวมทั้งสำนึกเหล่านั้นด้วย มันทั้งหมดรวมกันทำให้ฉันรู้จัก
รอนหนาว รู้จักจำแนกความปรารถนา และมันทำให้ฉันตัดคำต่างๆ วิญญาณอย่างหนักก็คือ
มันทำให้ฉันไม่อาจทนทาน กับความเปล่าเปลี่ยวอว่าง ว่างโศกด้วยตัวคนเดียว

(คนประเภทสอง, ไทโรจน สาล์วรัตน์)

๒.๒ การเปิดเรื่องของบทความ และบทความเรียงเชิงสร้างสรรคทาง ๑

เช่น

๒.๒.๑ เปิดเรื่องด้วยข้อความที่เป็นคำถาม เพื่อเราให้ผู้อ่านเกิดความ
ซุกซนและกระตือรือร้นที่จะติดตามอ่าน เช่น

วรรณกรรมการเมือง เป็นวรรณกรรมบริสุทธิ์หรือไม่

คำถามชวนให้เกิดเมื่อกลุ่มนักเขียน และนักวิจารณ์บางประเภทต้องการที่จะขึ้น
บัน "ศิลปะเพื่อศิลปะ" ซึ่งมักจะ เน้น เสรีภาพของนักเขียนที่จะ เขียนอะไรก็ได้ประการหนึ่ง
เน้นวรรณศิลป์อีกประการหนึ่ง โดยพยายามคัดค้านไม่ให้นักเขียนหรือศิลปินมีส่วน เกี่ยว
ข้องกับการเมือง...

(ศุภเทพ สุวรรณจินดา, อนุสารวรรณศิลป์, ๒๕๑๓)

๒.๒.๒ เปิดเรื่องด้วยสุภาษิต บทกวี คำกล่าว หรืออุปมาอุปไมย

เช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สี่ต้น เค้น ไต่เต้า	ไผ่มา
ประหลาดคนงหลังคา	กระเบื้อง
ใจโรงโหลตาลา	ใจเหยา เรือนแฉ
มารบยาหยาง เบือง	เงืองซาเกินการ

โคลงทนายทักมาขางบนนี้ เขาใจวาททุก ๆ คนที่ได้อ่าน คงร้องอ้อ เพราะ
เป็นโคลงทนายางาย ๆ ฐกัณมาตงแต่เป็นเด็ก ...

(โคลงทนาย, ศาส์ถึ กงศรีเจริญ, วรรณศิลป์ปริทัศน์)

๒.๒.๓ เปิดเรื่องจบการกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของเรื่อง เพื่อกำหนด
เรื่อง เขาสรุปทันที เช่น

เรื่องภาษาไทยเก็บตกนี้ ข้าพเจ้าผู้เลาถงใจไว้สองประการ ประการแรก
คือ ใครจะเล่าสนุกเรียนสนุกภาษาไทย ประการหลังคือ ขอวิงวอนนักเรียนผู้ไม่สน
ใจให้กลับมาสนใจภาษาของชาติเราบ้าง อย่าคิดประมาทว่า เกิดเป็นคนไทยของรุกรานา
ไทยวันยังค่ำ ไม่เห็นจะต้องเสียเวลานานั่งเรียนกันทำไมอีก ถ้านึกอย่างนี้แล้วก็เรียก
ว่า ทานกำลังตั้งอยู่ในความประมาท ...

(ภาษาไทยเก็บตก, คุณหญิงสมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา)

๓. การปิดเรื่อง

การปิดเรื่องหรือการจบเรื่อง เป็นตอนที่ผู้เขียนจะต้องคำนึงว่า จะจบอย่างไร
จึงจะทำให้ผู้อ่านพอใจในเรื่องที่เราเขียน ควรทิ้งท้ายให้ผู้อ่านได้รับทั้งความพอใจและ
ความสนใจ เห็นประโยชน์จากการอ่านจริง การปิดเรื่องมีวิธีการดังนี้

๓.๑ การปิดเรื่องของเรื่องสั้น หรือนวนิยาย มักใช้วิธีการดังนี้

๓.๑.๑ จบลงด้วยจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) เช่น

ฉันเกิดมาตลอดเวลา ยี่สิบสองปีเต็มแล้ว ฉันควรจะหยุดพักผ่อนเสียที ฉันนั่ง
ลงกลางทุ่งร้าง ทิวาตฟางมาหลายหมื่นใหญ่ ฉันหยิบไม้ขีดออกจากกระเป๋าเสื้อ และ
คอย ๆ เปลืองนาออกทีละชิ้น จนเปลือยเปล่า ฉันเหวี่ยงรองเท้ากับเสื่อเข้าไปไกลลิบ
แล้วจุกไม้ขีดจอกเข้ากับฟางที่ล้อมรอบตัว แสงไฟพุ่งขึ้น ฉันรู้สึกว่ามีมือใหญ่ขึ้นมา มาจับ
มันส่องกระจกเงาออกไป ฉันเพิ่งคิดว่าอาทิตย์อีกครั้ง ร่างของฉันเบาหวิว ขณะที่ดวง
อาทิตย์กำลังลอบลงมาไกล

(ฆาตกร, โทสม พิสมัย)

๓.๑.๒ จบลงด้วยวิธีทั้งท่ายีไถคค เชน

.....

หลอนยืมอีกครึ่ง ความเป็นมิตรและไมตรีจิต เปี่ยมอยู่ในดีหมาและแววตา

วาง เล็กในซุกส์ครีม เดินไปมา ๆ จนลับตา

ชายหนุ่มยังคงยืนนั่งอยู่ตรงนั้น ก้มหูหรืในม่อมอกลง จนเหลือเพียงนิด

... หลอนคงจะมา เขานึก

... หรือว่าอาจจะไม่มา

(พิศวาส, ประภัสสร เสวิกุล)

๓.๑.๓ จบลงด้วยความเศร้าและประทับใจ เชน

ลำแสงสีทองจับจางที่มาน แสงไฟที่ฉาย เป็นวงกลมเหลืองสลัว หากวางที่หนึ่ง
อยู่บน เกออี ขอบอยู่บนร่างเล็ก ๆ ในอ้อมแขน ที่ดูเหมือนจะหลับสนิท มือที่วางอยู่
บนโต๊ะทาบพิ่วไว้กับกระดาษที่วางเรียงซ้อนหนาแน่น อากาการสะท้อนถนอมออกถึงความ
อาดูรพูน เทวษอย่างหาที่เปรียบมิได้

ลมเย็น ๆ ไชยยามมาเบา ๆ เบา... จุจรอบจุบที่ปลอบประโลมวา

"ชายชราครีตองอทน อยารองไห้ .... แม่ไม่เคยสิ้นสวาททั้งพ่อ... และลูก
จูบพอแพนแมควบนะลูก..."

(สิ้นสวาท, หมยงค์)

๓.๑.๔ จบลงด้วยความสุข หวานชื่น ส่วนมากพบในนวนิยายเรื่อง
ยาว

๓.๑.๕ จบลงด้วยวิธีหักมุม ที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง เชน

(เนื้อเรื่องกล่าวถึงชานาที่ถูกสาหัสชวาว เพื่อประหยัดเงินจน เป็นลม เข้ามา
พักในรณกาแพ ซึ่งเจ้าของรณคววตนเอง เป็นคนใจบุญ ชานาทำแกวแตก ๒ ใบ
เพราะมือสั่น จนกระทั่งรู้สึกสบายขึ้น)

ชานารู้สึกสบายใจ ที่ไม่มีใครเผวอูอาการ นั่งพักอยู่สักครู่ จึงลุกขึ้นหยิบ

หอดของ ก้าวออกจากรานกาแฟ คนขายกาแฟและล่าะลี้ก

" เลี้ยว ๆ "

ชาวนาหยุดมองจน คนขายกาแฟค่อยๆ ละมุนละม่อม

" เหนอ ... ขอคาแก้วสองใบหกลีง "

ชาวนาเพิ่งคิดได้ว่า เขาจะเสียเงินค่าชาแก้วหกลีงก่อนหน้าดีกว่า

(หกลีง, วัณ วรรณบางกูร)

๓.๒ การปิดเรื่องขอเขียนประเภทสารคดี เช่น บทความ ความเรียง
เชิงสร้างสรรค์

๓.๒.๑ ปีกเรื่องควยการสรุปเนื้อเรื่องทั้งหมด เช่น

อาจารย์เจาคูณ ในทัศนะของลูกศิษย์ จึงเป็นบุคคลที่พวกเราเคารพรักและ
เทิดทูน ควบความตระหนักถึงความเชี่ยวชาญในคาณาวิชาการ ความตั้งใจใคในการสั่ง
สอนอบรม และความเมตตาที่ทามมีต่อพวกเรา วิธีการสอนก็มีใค "สอนเพราะหน้าที่"
แต่สอนควยความตั้งใจใคและรักที่จะสอน เพื่ออบรมบุคคลที่เป็นลูกศิษย์ โดยเหตุนี้ พวก
เราจึงรักที่จะเทิดทึงทวาทาน เป็นอาจารย์เจาคูณของพวกเรา

(อาจารย์เจาคูณกับนิสิต, กรรมการ ชินะโชติ)

๓.๒.๒ จบควยบทกลอน สุภาษิต หรือบทกวี เช่น

วันที่ ๗ สิงหาคม ค.ศ. ๑๕๓๘ อันเป็นวันทิมหากวีผู้นี้ได้สละรางวัลชราของ
ทานไปสู่อุพอน ชาวอินเคยทั่วประเทศมีแต่ความวิบโยคอย่างสุดแสน ... ทานที่ลวงลับ
ไปนี้เป็นบุษอาษาไนย หนึ่งในวงศวานของเขา ผู้นี้ไม่เฉพาะแต่ชาวอินเคยเท่านั้น
แมหากชาวโลกทั้งมวล ก็ยังอยากจะได้มีชีวิตยืนยาวต่อไป สมกับภานิตินี้ที่ทว่า "กวี
ผู้เป็นสมบัติของโลก ยอมไม่มีวันตายไปจากโลกใค"

(รัตนกวี ฐากูร, เรื่องอุไร กุศลาสัย)

๓.๒.๓ จบลงควยการใคประโยคประทับใจ ให้เห็นจุดที่ตองการ เช่น
โบราณวัตถุสถานอันเป็นเครื่องยืนยันวิวัฒนาการทางอารยธรรม ศิลปวัฒนธรรม

ของมนุษย์นั้น แม้จะอยู่ในดินแดนประเทศไทยเรานี้ แต่ก็มีได้หมายความว่า เป็นสมบัติส่วนตัวของคนไทยเท่านั้น ... หากอยู่ในดินแดนไทย คนไทยต้องมีหน้าที่รักษา มาตรฐานความปลอดภัยให้สูญหายไปโดยไร้เหตุ โดยความจงใจที่จักไม่ทำบุกรุกรักษาแล้วไซ้ บอมน้อไควา เป็นการทุจริตทางจิตใจ

เป็นน่าย

เป็นสิ่งที่ละเอียดที่สุด ... ละอายในหน้าที่ของมนุษยชาติ

(แนคินสยาม, สุจิตต วงศ์เทศ)

วิธีสอนและกิจกรรมเสนอแนะ

๑. ใหญ่ เรียบหาตัวอย่างข้อหนึ่ง สืบประเภทต่าง ๆ มาอย่างละ ๕ เรื่องพร้อมทั้งพิจารณาว่า หาเหตุผลว่า เหตุใดจึงตั้งชื่อเช่นนั้น เหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสม ควรจะตั้งอย่างไร

๒. จัดประเภทของชื่อเรื่องจากตัวอย่างที่ทุกคนนำมา

๓. ใ้ทำรายงาน เรื่องกลวิธีในการเปิดเรื่องและปิดเรื่องในการเขียนประเภทต่าง ๆ และให้แยกเป็นวิธีต่าง ๆ เช่น เปิดเรื่องควบบทกวี เปิดเรื่องควบบทสนทนา ปิดเรื่องควบบทสรุป ฯลฯ พร้อมทั้งตัวอย่าง

๔. ผู้สอนนำข้อเขียนที่ผู้แต่งไม่ได้ตั้งชื่อเรื่องไว้ มาให้ใหญ่ เรียบคัดเลือกข้อที่เหมาะสม

๕. ฝึกหัดเขียน เรื่องจากคำ จากภาพ โดยใช้กลวิธีเปิดเรื่อง ปิดเรื่อง และตั้งชื่อเรื่องตามกลวิธีที่กล่าวมาแล้ว

๖. นำผลงานของผู้เรียนมาอภิปราย นำตัวอย่างของผู้เรียนที่เขียนได้ดี มาอ่าน พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนเป็นรายบุคคล

สื่อการสอน

๑. ตัวอย่าง เรื่องสั้น
๒. ตัวอย่างนวนิยาย
๓. ตัวอย่างบทความ
๔. ความเรียงประเภทต่าง ๆ

แบบฝึกหัด

๑. จงอ่านเรื่องราวต่อไปนี้ แล้วตั้งชื่อเรื่อง

๑.๑ ในสมัยโบราณพรานไซปันแกป ซึ่งต้องไขว่คว้าล่าสัตว์เข้าไปกองทางปากกระบอก แล้วกระตุ่งไหมดั้น ชายคนหนึ่งออกไปล่าสัตว์ทั่วโลกเหนือ เณรเขาทำลูกปืนตกหายหมดเหลือแต่ดินปืน ทันใดเขาก็เจอหมีใหญ่ เขาตัวหนึ่งกำลัง เดินมุ่งหน้าเข้ามาทางเขา เขากลัวมาก เหงื่อแตกเป็นเม็ด ๆ แต่อากาศหนาวมาก เม็ดเหงื่อก็เลยแข็ง เขาจึงกวาดเม็ดเหงื่อออกจากหน้าผาก แล้วทำเป็นลูกปืน ยัดเข้าไปในกระบอกปืน แล้วก็ยิงหมี เม็ดเหงื่อได้รับความร้อน จึงกลายเป็นน้ำ พุ่งจืดออกมาจากปากกระบอกปืน เป็นสาย สายน้ำกระทบความเป็นจืดก็กลับแข็งขึ้นมาอีก เป็นสายขาวแหลมเหมือนธนู จึงเจาะเขาไปในหัวหมีซึ่งธนู ธนูน้ำแข็งก็กลับละลายเป็นน้ำอีก หมีก็เลยตายเพราะน้ำท่วมมันสมอง

๑.๒ ชายคนหนึ่งหน้าตาไม่สบายเลย มาพบกับทุกขกับเพื่อน

"เมื่อกันทะเลาะกันกัน แกโกรธใหญ่ บอกว่าจะไม่พบกับกัน ๓๐ วัน"

เพื่อน "โอ้โฮ ถ้างั้นแกก็กำลังมีความสุขแล้วซี ขอแสดงความยินดีด้วยนะ"

ชายคนนั้น "สุขกะมีอะไรกัน วันนี้เป็นวันสุดท้าย"

(มล.ศุข ชุมสาย, วรรณกรรมพิณี เจิงจิตวิทยา)

๒. จงอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วใช้กลวิธีในการเขียนเปิดเรื่อง เขียนลงในที่ว่างที่
เว้นไว้ ให้ข้อความสัมพันธ์กับเรื่องที่นำมาให้อ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

อนาคตของชาติจะมีศรีร่มความเจริญต้องอาศัยเด็ก ผู้ใหญ่ทุกคนจะต้องคำนึง
ชีวิตไปตามกฎแห่งกรรม คือมีแก มีเจ็บ ที่สุดก็มีตาย แต่คนจะถึงวาระที่กลานี้ บาง
คนใครสร้างสมบัติอะไรต่ออะไรไว้มากมาย เมื่อเขาเหล่านั้นได้ตายไปแล้ว จึงจำ
เป็นอยู่เองที่บุตรหลานข้างหลัง เขารับผิดชอบต่อคำเนนกิจการสืบไป...

๓. จงเขียนเรื่องราวพร ระดมเหตุการณ์ที่ประทับใจที่สุดในชีวิต ให้มีความ
ยาวประมาณ ๓๐๐ - ๔๐๐ คำ ใช้กลวิธีในการเขียนเปิดเรื่อง ปิดเรื่องตามที่
ได้ศึกษามา พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องมาด้วย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

กระแสด มัลลขารณ. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน พระนคร: โรงพิมพ์มหาจุฬารามราชวิทยาลัย,

๒๕๑๒.

เจือ สตะเวทิน. คำขวัญร้อยแก้ว. กรุงเทพฯ: สุทธิสารการพิมพ์, ๒๕๑๓.

คุป ชูมสาย, ม.ล. วรรณกรรมพินิจ เชียงจันทวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช,

๒๕๑๖. ๑๕๒ - ๓

นิมิตร ภูมิถาวร. เหยียบฝุ่นซอลด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๑๕.

สีหามา พินิจภูวดล และคณะ. การเขียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, ๒๕๑๓.

สุชาติ สวัสดิ์ศรี. "ถนนสายที่นำไปสู่ความตาย" รวมเรื่องสั้นร่วมสมัยของไทย.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๑๘.

รวี โคมพระจันทร์. ตะวันแดง รวมเรื่องสั้นภูวนัน. สมาคมเศรษฐกิจศาสตร์.

ธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘

วัฒน์ วรรณขานุกร. นักพิราบสีขาว กวีนิพนธ์เรื่องสั้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

พีชเนต, ๒๕๑๕.

สำนวนโวหาร

ในการเขียนหนังสือ ผู้เขียนทุกคนมีสำนวนโวหารที่เป็นของตนเอง และแตกต่างกันไปตามรสนิยมของแต่ละคน สำนวน เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้ดีขึ้นได้จากประสบการณ์ ความรู้สึกและสิ่งแวดล้อม

สำนวนมักใช้คู่กับคำว่า โวหาร หรือถ้อยคำ คือ สำนวนโวหาร หรือ ถ้อยคำสำนวน ถ้าพิจารณาก็คำว่า style ในภาษาอังกฤษ

ในเรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้สังเกตสำนวน หรือท่วงท่าของการเขียนของนักเขียนที่มีชื่อเสียง และฝึกหัดเขียนตามท่วงท่าของที่แต่ละคนถนัด

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้

๑. บอกความหมายของคำว่าสำนวนและโวหารได้ถูกต้อง
๒. เขียนโวหารแบบต่าง ๆ
๓. นำโวหารแบบต่าง ๆ ไปใช้ในการเขียนได้ถูกต้องและเหมาะสม
๔. อธิบายลักษณะของสำนวนโวหารที่ทำได้
๕. ยกตัวอย่างสำนวนโวหารแต่ละชนิดได้
๖. อธิบายความแตกต่าง ระหว่างคำวามโนภาพและภาพพจน์ได้

เนื้อเรื่อง

สำนวนโวหาร

๑. สำนวน

หมายถึงการเลือกและเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อแสดงความคิดความรู้สึกหรือการเขียน ซึ่งผู้พูดหรือผู้เขียนแต่ละคนมีวิธีการแสดงออกต่างกัน คือบางคนใช้สำนวนเรียบง่าย บางคนชอบเล่นคำ บางคนสุภาพอ่อนโยน และบางคนหยาบแข็งกระด้าง ผู้ที่เป็นนักอ่าน จะสังเกตได้ว่า นักเขียนแต่ละคนมีท่วงท่าของการเขียนหรือสำนวนไม่เหมือนกัน หากใครศึกษาหรืออ่านงานเขียนของนักเขียนคนใดคนหนึ่ง เป็นเวลานาน และถี่ถ้วน เมื่อเห็นงานเขียนของเขา ก็จะสามารถบอกได้ว่า เป็นงานเขียนของใคร

สำนวน เป็นสิ่งที่เลียนแบบกันไม่ได้ ทุกคนมีท่วงท่าหรือแบบในการเขียนที่เป็นของตนเอง แต่สามารถเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เหตุผลข้อนี้ สังเกตได้จากความแตกต่างของงานเขียนในระยะเริ่มแรกและระยะต่อ ๆ มาของนักเขียนคนใด จะมีการเปลี่ยนแปลงก็ยังคงลักษณะของสำนวนเดิมไว้

สำนวนเป็นลักษณะ เฉพาะตัวของผู้เขียนและเป็นสิ่งที่บอกถึงนิสัยของผู้เขียนได้ว่าเป็นคนอย่างไร ในขณะที่เขียนมีอารมณ์อย่างไร ผู้อ่านจึงพบว่าในขณะที่อ่าน บางครั้งจะพบกับความสุภาพอ่อนโยน แต่บางครั้งก็ขมขื่น กัดกร่อน เห็นแก่ตัว ล้อ และบางครั้งก็แฝงไว้ด้วยความขมคาย เจ็บแสบ เหล่านี้เป็นส่วนผสมของลักษณะเฉพาะตัวผู้เขียน และท่วงท่าของเขียนหรือสำนวนที่เลือกใช้

๒. โวหาร

หมายถึง ถ้อยคำ อันแข็งหรือกระบวนการแต่งหนังสือหรือพูดถ้อยคำเกินเหตุผล ในที่นี้จะหมายถึงอันแข็งหรือกระบวนการแต่งหนังสือซึ่งแบ่งเป็น ๕ ประการ คือ

๒.๑ บรรยายโวหาร คือการอธิบายเรื่องราวอย่างถี่ถ้วนตามความรู้ของผู้แต่ง

โดยไม่แสดงความรู้สึกลงไปเลย เชน

การเล่นสีทวายนอกนี้ เป็นประเพณีทางวรรณศิลป์อย่างหนึ่งของชาวไทย มีมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมื่อสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีนั้น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก องค์ปฐมกษัตริย์แห่งราชจักรีวงศ์ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองมหานาคขึ้นตามพระนคร เพื่อให้เป็นที่สำราญของประชาชน ในเมื่อมีความประสงค์จะเล่น เพลงหรือเล่นสีทวายน

(เฉลิมศักดิ์ ศิลภาพร "สวนรัก - สีทวา" วรรณศิลป์ปริทัศน์)

๒.๒ พรรณาโวหาร คือ การวาดภาพด้วยตัวอักษรใหญ่อันได้เห็นภาพต่าง ๆ มุ่งใหญ่อันเกิดความซาบซึ้งประทับใจ สอดแทรกความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้เขียนลงไปเลย เชน

อุณลูกหนึ่งที่จะกิน ข้าพเจ้ามีโอกาศสนิทจมองมันอย่างเต็มที่ มันมีสีม่วงสกลใสเหมือนลูกแก้ว จะนึกแฉกแฉกก็ตอนทับบแล้วอนนุ่ม นาดนอม นากัน เมื่อรูว่ามันเป็นผลไม้มักรสอร่อย อุณนี้หน่อ ถ้าเจ้าเป็นหญิงสาว เจ้าคือหญิงสาวผู้อนหวาน สวยเสรา ฉันไม่อยากกินเจ้าเลย ฉันจะเก็บเจ้าไว้ดูเล่นและขอให้เจ้าคงอยู่อย่างนี้ตลอดไป ...

(ท.เสน เชนจกั, ลูกอุณ)

๒.๓ เทศนาโวหาร เป็นโวหารที่มีความมุ่งหมายที่จะกล่าวถึงคุณใหญ่อันมีความเห็นคลอบตาม เชื้อถือและปฏิบัติตาม มักประกอบด้วย สาธกโวหาร ซึ่งเป็นโวหารย่อย เป็นการยกตัวอย่าง เพื่อสนับสนุนเรื่องราวของตนในนาเชื้อถือ เชน

เมตคานาทางพุทธานัน มีใ้ถหมายความวา การโยนขวากนบาตรใ้หนักใ้หากินหรือก แต่หมายความวา เราตองแบงสิ่งทีเราตองการใ้ใหญ่ถัน ซึ่งมีความตองการเรนเคียวกับเรา.

(ม.ร.ว.ก็กฤทธิ ปราโมช, ไ้แบง)

๓. ส่วนนโวหาร

คำว่า ส่วนนและโวหาร มักใช้คู่กัน และใช้ในความหมายอย่างเดียวกัน คือแบบหรือทางทำนองในการเขียน

ลักษณะของส่วนนโวหารที่ดี คือ

๓.๑ ถูกต้องตามหลักภาษา แต่หากเคร่งครัดนักอาจทำให้ส่วนนแข็งกระด้างไม่ไพเราะและประทับใจ จึงควรคำนึงถึงในแง่ใหญ่หลักภาษาและไพเราะสะอาดสรวลด้วย

๓.๒ ตรงจุดชัดเจน แสดงความรู้สึกและความคิดได้ตรง เป้าหมายตามที่ตั้งใจไว้ ไม่กำกวม

๓.๓ ประทับใจ คือสามารถดึงดูดผู้อ่านให้อ่านอย่างเพลิดเพลิน จนจบ และเมื่อจบแล้วก็ยังคิดถึงอยู่

๓.๔ มีเหตุผล คือมีความสม เหตุสมผล ไม่มองความแต่เพียงกันเดียว ไม่ชักชวนผู้อ่านให้ไขว่เขวหลงผิดหรือเห็นผิดเป็นชอบ

๓.๕ คมคาย ฉียบแหลม คือการใช้ส่วนน สุภาษิต พ้องเพย คำคมต่าง ๆ มาช่วย เป็นการเพิ่มรสชาติและให้แง่คิดแก่ผู้อ่านได้ดี

๓.๖ ให้อรรถาธิบาย ส่วนนที่กระจางชัดเจน จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดภาพนึกเห็นขึ้นในใจ หรือเรียกว่าเกิดมโนภาพ ตรงกับภาพในใจของผู้เขียน

๔. ภาพพจน์ (Figure of Speech)

หมายถึงการสร้างมโนภาพให้เกิดขึ้น โดยอาศัยส่วนนโวหารที่มีลักษณะดังนี้คือ

๔.๑ ใช้การเปรียบเทียบ คือ

ก. เปรียบเทียบสิ่งที่มีลักษณะเหมือนกัน โดยใช้สิ่งที่รู้จักเป็นสื่อเชื่อมโยงความคิด ช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพสิ่งที่ไม่คุ้นเคยชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

เก็บเหมือนเกล็ด

หวานราวกับน้ำผึ้ง

ชมเหมือนบอระเพ็ด

ชาวอุจจาลี
รอนราวกับไฟ
เป็นเหมือนน้ำแข็ง

ข. เปรียบเทียบโดยนัย คือ นัยของสองสิ่งมากล่าวแทนสิ่งที่ต้องการ
เปรียบเทียบ และไม่ใช่คำเชื่อม คือ เหมือน อุจจาลี ราว เชน

ดาวน้อยนั้นตาหวาน
อยามารัก เลือดก็บูด
ดวงตา เป็นหน้าต่างของหัวใจ
อย่าเอาพิมเสนมาแลกกับเกลือ

ค. เปรียบเทียบโดยใช้ความตมกันข้าม การใช้คำตรงกันข้าม ทำให้
คำมีความหมายเข้มข้น เชน

ใจก็เป็นมา
สวยอย่างร้าย
ไปเที่ยวมาสนุก รลึบ เลบ

ง. เปรียบเทียบโดยใช้คำเทียบ เคียงแทนสิ่งที่ต้องการจะกล่าวถึง เชน

จาก แปลสุภาษิต
(แปล หมายถึง เกิด หลุมศพ หมายถึง ตาย)

คนคนกวากาบ
กุหลาบงามเหมือนคน
มีเลือดสาวแสนสวย
สุนัขในรางหญ้า

๔.๒ การเล่นคำ คือการใช้คำ ๆ เดียวใหม่ให้ความหมายต่าง ๆ กัน เช่น
ที่จริงผมเป็นเพียงบริการสมัครหน้า คือไม่ใช่สมัครเล่น เพราะถ้าสมัครจะ

เล่น เกาะไม่ไค้ทำกัน

เราต้องทวักกันระมัดระวังมิให้ความแตกทาง กลายเป็นความแตกแยก

(ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช)

๔.๓ ไขว่คว้าดิ้นฐาน คือการสมบุกสมบัน นำสิ่งที่ไม่รู้จักมาฝากให้เหมือน
กับชีวิต เพื่องูให้เรื่องราวที่เป็นธรรมดา น่าสนใจ สามารถเราอารมณ์ผู้อ่านได้

๔.๔ การกล่าวเกินความจริง เช่น

คอแห้งจะเป็นแฉง

คิดถึงใจจะขาด

ท่าอะไรบุญนะ ฉันลอยคังปีแล้ว

๔.๕ ใช้การเลียนเสียงธรรมชาติ คือใช้เสียงที่ได้ยินตามธรรมชาติ มาใช้

ในการบรรยายให้เกิดภาพพจน์ เช่น

คลื่นซัดฝั่งถึงครันซากรัน

เปรี้ยง เปรี้ยง คังเสียงฟ้าฟาด

ฝนตกเปาะแปะ

ลมพัดหวัคหวั

เธอคุบกันตุงตึง

ร้องไห้กระซิกกระซิก

การใช้สำนวนโวหารนี้ แม้จะมีประโยชน์ในการทำให้เรื่องราวที่เขียนเมื่อธรรมดา
น่าอ่านยิ่งขึ้น แต่ผู้เขียนก็ต้องระมัดระวัง อย่าใช้อย่างสุ่มสี่สุ่มห้า หรือใช้สำนวนโวหาร
จนถึงขั้นที่เรียกว่า เล่นลิ้น จะทำให้น่าเบื่อมากกว่าน่าอ่าน

วิธีสอนและกิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้เขียนบรรยายสิ่งที่เห็นรอบ ๆ ตัว เช่น

โต๊ะ
เก้าอี้
พนักม
หลอดไฟฟ้า

๒. ให้นำข้อความที่เขียนบรรยายตามความจริงนำมาเขียนใหม่ โดยใช้พรรณนา
โวหาร คือ สอดแทรกความรู้สึก และอารมณ์ของผู้เขียนลงไปด้วย

๓. ฝึกให้เขียนข้อความในลักษณะจริงใจ เช่น ชักชวนให้ไปเลือกผู้แทนราษฎร
ชักจูงให้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน จูงใจให้ทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ครอบครัว

๔. ให้ศึกษางานเขียนของนักเขียนหลาย ๆ คน สังเกตความแตกต่างของการ
ใช้สำนวนโวหารของแต่ละคน

๕. ให้อ่านหนังสือแต่ละ ๆ เรื่อง และรวบรวมสำนวนโวหารที่คมคาย ฉะฉาน
แหลม โวหารเปรียบเทียบ การเล่นคำ การกล่าวเกินความจริง บุคลาธิษฐาน เปรียบ
เรียงไว้ให้เป็นหมวดหมู่

๖. ให้รวบรวมข้อเขียนที่ทำให้เกิดภาพพจน์จากงานเขียนหลาย ๆ เรื่อง

สื่อการสอน

- ๑. ของจริง เช่น โต๊ะ ไม้บรรทัด ขดลวด กระดาษดำ
- ๒. รูปภาพ เช่น ภาพสุนัข แมว คน มีกริยาท่าทางต่าง ๆ กัน
- ๓. งานเขียน เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย ของนักเขียนที่มีชื่อเสียง

แบบฝึกหัด

ให้ทำลงในสมุดแบบฝึกหัด

- ๑. จงเขียนบรรยายลักษณะของสิ่งต่อไปนี้
- ๑.๑ ไม้บรรทัด

- ๑.๒ ไม้อาก
- ๑.๓ โตะเขียนหนังสือ
- ๑.๔ รถยนต์
- ๑.๕ สะพานลอย

๒. จงพรรณนาอาการของสิ่งต่อไปนี้

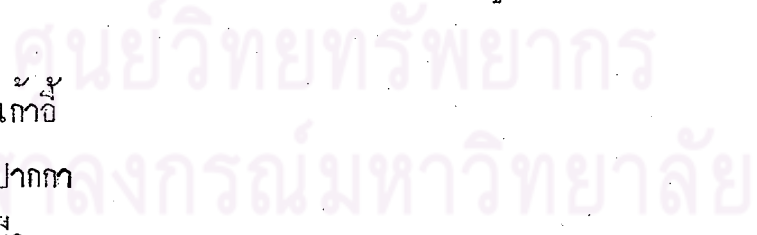
- ๒.๑ สุนัขกำลังจะข้ามถนน
- ๒.๒ แมวกำลังตะครุบหนู
- ๒.๓ คนตระหนี่ของ
- ๒.๔ หญิงร่ามิ่งขอทาน
- ๒.๕ ครูกำลังสอนนักเรียน

๓. หากท่านไปทัศนจร ออกเดินทางในเวลากลางวัน ขณะอยู่ในรถ ทุกคนยกเว้นคนขับนั่งหลับ เมื่อผู้คนที่ขึ้นมา จงพรรณนาสภาพในขณะนั้น มาทอสั่งเขป

๔. จงยกตัวอย่างสำนวนโวหารที่ท่านประทับใจ จากการอ่านหนังสือเรื่องต่าง ๆ มาสัก ๕ ข้อ ใ้บอกชื่อหนังสือและผู้แต่งไว้ด้วย

๕. สมมุติว่า ท่าน เป็นสิ่งต่อไปนี้ จงเขียนพรรณนาความรู้สึกของท่านในฐานะที่เป็นสิ่งนั้น ๆ

- ๕.๑ แกอ
- ๕.๒ ปากกา
- ๕.๓ มือ
- ๕.๔ กรรไกร
- ๕.๕ รองเท้า

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

คณะอาจารย์ภาษาไทย, คณะศิลปศาสตร์. คำสอนวิชาภาษาไทย ปีที่ ๑ ภาคแรก

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๖.

ชลธีรา กลัดอู๋ และคนอื่นๆ. การไวยากรณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เกดดีไทย, ๒๕๑๓.

ตู่ ชุมสาย, ม.ล. วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.

เปลื้อง ณ นคร. เรียงความชั้นสูง. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๕.

_____ . คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

สีหวิภา พิณภูกลาง และคนอื่นๆ. การเขียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๓.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเขียนสัญลักษณ์

เรื่องนี้ไม่ใช่เป็น เรื่องใหม่ในการสอนเขียน เพราะการใช้สัญลักษณ์ในการเขียน นั้น มีมานานแล้ว ปรากฏอยู่ในงานเขียนของไทยทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง วิธีนี้เป็น วิธีเขียนที่ผู้เขียนถ่ายทอดมโนภาพของคนที่ผู้อ่านทราบโดยนำไปใส่แทนไว้ในสิ่งต่าง ๆ เพื่อจะบ่งบอกให้เป็นทั้งความหมายและเครื่องหมายที่สื่อความคิด สิ่งที่ใช้เป็นสัญลักษณ์อาจ เป็นธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมก็ได้ การใช้สัญลักษณ์ในการเขียนจะช่วยให้สื่อความคิดและ แสดงมโนภาพของผู้เขียนได้ชัดเจนและลึกซึ้งมากขึ้น

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อบรรณนักเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้

๑. อธิบายความหมายของคำว่า "สัญลักษณ์" ได้
๒. บอกสัญลักษณ์จากชื่อของสิ่งต่าง ๆ ได้
๓. บอกสัญลักษณ์ที่เป็นสากลได้
๔. ยกตัวอย่างคำที่ใช้เป็นสัญลักษณ์จากชีวิตประจำวัน เช่นในข้อเขียนต่าง ๆ

และในวาระคดีได้

๕. เขียนเรื่องราวตามข่าวที่ตนเองที่ตนคิดโดยใช้สัญลักษณ์ได้

เนื้อเรื่อง

สัญลักษณ์

๑. สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์

สัญลักษณ์ เขียนอย่างไรจึงจะถูก

ในกา รมัญญัติศัพท์ของคณะกรรมการ รมัญญัติศัพท์โลกกล่าวถึงลักษณะของศัพท์บัญญัติ
ไวข้อหนึ่งว่า

"...ตัวสะกดที่มีตัวอักษรซ้ำ เช่น กิจจุ เขตก จิตก ในกรณี
ที่ตัวหลังไม่มีสระกำกับ ให้ตัดออกตัวหนึ่ง เป็น กิจ , เขต , จิต
แม้จะเป็นส่วนหน้าสมาส ก็ออกเสียงตัวสะกดใดคนหนึ่งโดยไมตอง
ชน เช่น กิจลักษณะ นิจศีล จิตวิทยา ..."

ทั้งนี้ คำว่า สัญลักษณ์ จึงควรเป็นสัญลักษณ์ ส่วนคำว่า ลักษณะ นั้นจะเขียน ลักษณะ หรือ
ลักษณะก็ไ้ทั้งสองคำ เพราะ

ลักษณะ เป็นคำภาษาสันสกฤต

ลักษณะ เป็นคำภาษาบาลี

แต่ทางที่ควรเขียนว่า "สัญลักษณ์" เพื่อให้เป็นภาษาบาลีด้วยกันจึงจะถูก
คำนี้ยังไม่มีในพจนานุกรม พ.ศ. ๒๕๕๓ ในที่นี้ขอไว้ว่า "สัญลักษณ์"

๒. ความหมายของคำว่าสัญลักษณ์

สัญลักษณ์ เป็นศัพท์ที่เราคิดสร้างขึ้น เพื่อให้ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า (Symbol)
หมายถึง เครื่องหมาย เล็ก ๆ ที่เป็นสัญลักษณ์ บอกกล่าวไปถึงสิ่งหรือ เรื่องที่กว้างขวาง หรือ
เป็นการกล่าวถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมให้เป็นคำแทนนามธรรม เพื่อให้ เกิดความเข้าใจอย่าง

ลักษณะโดยไม่คงใจคำอธิบาย เช่น

ธงชาติ	คือ	สัญลักษณ์แห่งชาติ
สีแกง	หมายถึง	ชาติ
สีขาว	หมายถึง	ศาสนา
สีน้ำเงิน	หมายถึง	พระมหากษัตริย์
ดอกไม้	หมายถึง	หญิงสาว
น้ำค้าง	หมายถึง	ความบริสุทธิ์
น้ำฝน	หมายถึง	ความชุ่มชื้น

สัญลักษณ์เป็นสิ่ง เป็นสิ่งที่มียอยู่แล้ว คนนำมาให้ความหมาย แล้วย่นำมาสร้าง เป็นคำ เป็นภาพ นำไปใช้ในความหมายเฉพาะ เจาะจง ในกลุ่มคน สัญลักษณ์บางอย่าง ออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๒.๑ สัญลักษณ์ที่เกิดจากความหมายของสิ่งที่เห็นอย่างง่าย ๆ จากชื่อ เช่น

ดอกรัก	หมายถึง	ความรัก
ดอกบานไม่รู้โรย	"	ความคงทนยืนนาน
ดอกโศก	"	ความเศร้า
ดอกบานชื่น	"	ความชื่นบาน

๒.๒ สัญลักษณ์ที่ใช้เฉพาะกลุ่มคน เพราะสัญลักษณ์บางอย่างจำ เป็นต้องใช้ ประสบการณ์ของคนในกลุ่มนั้น ๆ เขามาทักข จึงจะแปลความหมายได้ ต้องมีการเรียนรู้ และใช้ประสบการณ์เดิม เขามาทักขของ เช่น

ไม้กางเขน	ชาวคริสต์	หมายถึง	พระเจ้า
แมง	ประเทศตะวันออก	"	ความทุกข์ อุปสรรค
สายรุ้ง	"	"	ความหวัง

๒.๓ สัญลักษณ์ที่ใช้ เป็นสากล เช่นสีของธงชาติของแต่ละชาติ มักจะมีสีแดง น้ำเงิน ขาว ซึ่งมีลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์สากล คนทั่วไปเข้าใจตรงกัน สีของสัญลักษณ์ไฟ

จรรยา

สัญลักษณ์ เป็น เครื่องมือ ของ ศิลปะ ทุกแขนง และ แต่ละ วัฒนธรรม ก็ มี สัญลักษณ์ ที่ มีความหมาย ต่างกัน หาก เรา ไม่ เข้าใจ ความหมาย ของ สัญลักษณ์ ใน วัฒนธรรม หนึ่ง ๆ เรา ก็ จะ ไม่ สามารถ เข้าใจ ความคิด ของ คน ใน วัฒนธรรม นั้น ได้

สัญลักษณ์ ที่ ใช้ ในการ เขียน ได้ มา จาก ธรรมชาติ และ สิ่ง แวดล้อม เช่น

ธรรมชาติ	หมายถึง
ขอบฟ้า สายรุ้ง อรุณรุ่ง	ความหวัง
ดวงดาว	ชีวิต
ไฟ	ความร้อนแรง
มรสุม	ภัย ความทุกข์
สายน้ำ	ความฉ่ำฉ่ำ ความ เมตตา
กลางคืน	ความทุกข์
ดวงอาทิตย์	ความเป็นหนึ่ง ความร้อนแรง
ฟ้า	ความสูงส่ง
ดิน	ความต่ำต้อย
ฝน	ความสดชื่น เป็นน้ำ
ทะเล	ความลึกซึ้ง
คลื่น	ความทุกข์
เมฆหมอก	ความทุกข์ ความกังวล

คนไม้

คนไทร
คนโพธิ์
คนออ

ใบเงิน, ใบทอง, ใบนาค

หญ้าแพรก
เถาว์ลย
ตอปลั่ง

คอกไม้

กุหลาบ
มะลิ
บัว
คอกหน้า
ชอนกลัน
ประค
คอกเอียง
คว เรือง
กลวยไม้
คอกเข็

หมายถึง

ความรมเย็น, ที่พึ่ง
ความสงบ, รมเย็น, ที่พึ่ง
ความลำบากในการปรับตัว, การ
โอนอ่อนผ่อนตามสถานการณ์
ความเป็นมงคล, ความร่ำรวย
ความมีปัญญาแตกฉาน
ความไม่แน่นอน
ความต่ำต้อย

หมายถึง

สาวงาม
ความบริสุทธิ์
ความบริสุทธิ์, สง่า
ความต่ำต้อย
ความเศร้า, เบื่อเป็น
ความพอมเพริบง
สาว เหนือ
ความรุ่ง เรือง
สง่างาม
ความ เนิบแหลม

ศูนย์วิทยการพญา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๖

แดง

ดำ, เทา

เหลือง

ขาว

เขียว

ทอง

ชมพู

ม่วง

น้ำเงิน

หมายถึง

โศกเศร้า, เลือดเนื้อ, ความเป็นหนึ่ง

ความทุกข์ยาก, ความโศกเศร้า

ความสกปรก, ศาสนา

ความบริสุทธิ์, ศาสนา

ความสกปรก

ความสุข

ความสุข, สติ

ความทุกข์, แมงหมาย

พระมหากษัตริย์, ความเกรงขาม

ความสง่า

สัตว์

ควาย

ลา

งูเห่า

นก

นกยูง

กา

นกกระจอก

งู มด ปลวก

กระต่ายป่า

สุนัข

เสือ

หมายถึง

โจ่ง, อคทน

โจ่ง

ทรยศ, หักหลัง

ความร่าเริง สติ

ความหึง ทะนง

คำตอบ, ใจดำ, เจ้าเล่ห์

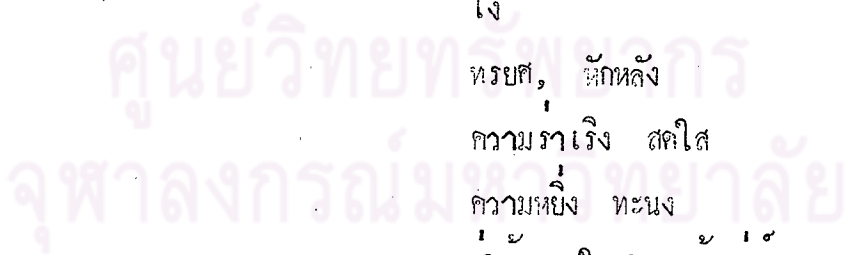
การพุกพุย เอะอะ

ความมานะ พยายาม

ปรกต เบี้ยว, วงใจ

ความซื่อสัตย์

ความกรวย

ดีคว	หมายถึง
ลิ่ง	ความชุกชุม อยู่ไม่สุข
ลิ่งท	ความกลา, สงานาเกรงขาม
เตา	ความเซื่องช้าล้าหลัง

สัญลักษณ์จากตัวละครในวรรณคดี	หมายถึง
ทศกัณฐ์	ความเลวร้าย, ผู้มีอำนาจที่ไม่มีธรรมะ
สีดา	หญิงที่ซื่อสัตย์ต่อสามี
ท้าวมาลีวราช	ผู้ทรงความยุติธรรม
เจ้าเงาะ	ชายรูปชั่วแต่มีความดีซ่อนอยู่ภายใน
ขุนแผน	ชายเจ้าชู้
วันทอง	หญิงสองใจ
จรรกา	ชายรูปชั่ว

๓. ตัวอย่างการเขียนที่ใช้สัญลักษณ์

๓.๑ การใช้สัญลักษณ์ในวรรณคดีไทย กวีไทยนิยมใช้สัญลักษณ์ในการเขียน
 มาก จึงมีปรากฏในวรรณคดีไทยแทบทุกเรื่อง เช่น

ยามไร เกิดคอกหญ้า	แชนแผน	พระเอย
หอมบหอมทักดม	กิงษา	

(กลิตพระลอ)

เตาเคียบคอกอบาตอไทนสูง มีไชบุงจะมายอมไม่เห็นขัน
 (ขุนช้างขุนแผน)

๓.๒ ในบทร่ายกรองสัณยใหม่ เช่น

เขมอง เห็นสิ่งใดในศาสนา
ทางสี่ขาวของดอกไม้โร เคียงสา
ความลึกค้ำของทะเลบางเวลา
สีฟ้าแห่งปรารภณาในอารมณ์

(กรวิก)

๓.๓ ในกลอนไม้สี่สัมผัส หรือกลอนแปด เช่น

หยากหนึ่งของน้ำค้าง   เกาะอยู่กลางใบหญ้า
วาววับขับประกาย   อาทิแสงสวรรค์
เปล่งรัศมีระยับ   ครน เมื่อจันทร์ชอนดวง
น้ำค้าง ก็ขับแสง

(กลางคืน, วีระ ศิริอาชภวันนา)

๓.๔ การใช้สัญลักษณ์ในการเขียนร้อยแก้ว เช่น

โองการเป็นลูกคนเดียวในสาขาของคนที่ผมเองมาก...มันก็ดีหรอก แต่ใน
ความรู้สึกของฉัน มันว่าเหวโศกเดียว ระคนบน เสรยปากที่จะบรรยาย
ช่วงชีวิตที่เริ่มจะจำความได้ "ลูกเจี๊ยบ" อย่างนี้เกิดถูกพ่อแม่ประคบประหงม
แทบจะ เजाตายคามืออยู่แล้ว ยิ่งซ้ำเมื่อแรกหัดเดิน ที่ไต่ยงหงชายชวาก็คอยดูแล เต็ม
ที่ กว่าจะเดินได้คนเดียวก็นานพอสมควร
แม่ว่าแมรักฉัน เพราะฉัน เป็นลูกคนแรกของเธอ
พ่อก็รักฉัน เพราะฉัน เป็นผู้หญิง
เมื่อฉัน เข้าโรงเรียน มาแมร์เคยมีฉันกักเก็บไว้เพราะฉันซุกซน และ เคย
โหดกับแม่ไม่บร รัด เทุ เพราะฉันพูด เกือบทุกชั่วโมง เรียน ฉันว่าฉันคือ "ลิงบาบูน" คี ๆ
นี่เอง ที่ชอบแสวงหา อยากรู้อยากเห็น อยู่ไม่สุขและซุกซน
ความซุกซนของฉันสิ้นสุดลง ในวันที่พ่อแม่ร้องไห้เจี๊ยบ ๆ เมื่อแม่จากไป...

ฉันยิ่งว่าเรา ความรู้สึกเหมือนต้องคล้ำทางขรุขระในลำมือลื่นเย็บว ฉันเปลี่ยนแปลง
ไปมาก...ความเป็นผู้ใหญ่ ความรับผิดชอบชอบ ๆ ซ้ำเข้ามาทีละน้อย ความกระปรี้
กระเปร่ากระฉับกระเฉงก็สวนทางกันไป

พอบอกฉันว่า " การศึกษาคืออารมณ์ประทับใจ "

ฉันเชื่อพอ เพราะฉันรักพอ

ฉันรู้สึกว้า... ในวันนี้ ฉันทำไมถึงไถ่รู้อย่างนี้ ฉันเป็น " ควาย " ที่มันตามี
แต่เครื่องหมายคำถาม ฉันสัมผัสต่อคำนิยามใหม่ ๆ ที่เขาก่อรูปร่าง ฉันไม่เข้าใจ...
ฉันจึงมาหาคำตอบในทุกสิ่งที่คุณสงสัย ที่... ที่มหาวิทยาลัยนามกระเดื่องแห่งนี้

เวลาเปลี่ยนแปลงใจและกายคนได้

คงจะจริง... จากเจ้าลิงน้อยที่แม่เรียกมาเป็นควายสาวที่เหม่ดลอยและคิดมาก

... วัน ๆ หนึ่งความคิดเท่านั้นที่เป็นเพื่อนที่สนิทที่สุดของฉัน

แต่... ก็คงมีสักวันที่ควายงุนงงและโง่ เฝ้าอย่างฉันจะอาจจวาคิดคิดแฉงก็ศึกษา

สาวโคลนให้กับผูกมัดเพลิงแค้นให้กับมัน

ก็สงสัย...

ฉันนึกถึงอนาคต พอดคงอยู่กับฉันอีกไม่นาน ฉันคงเป็น " อูฐ " แก่ ๆ ตัวหนึ่ง
ที่ถูกทอดทิ้งให้ผจญชะตากรรมในทะเลทรายแห่งชีวิตแต่เพียงคนเดียว

ฉันไม่ท้อ ฉันโง่ แต่ฉันมีหัวใจและอกทน

ฉันไม่ยอมแพ้ให้ถึงวันนั้น ...

วันที่ฉันคง เป็นอูฐแก่ ๆ ตัวคนเถื่อน

สื่อการสอน

- ๑. รูปภาพ เช่น
  - ดอกไม้
  - ภาพหลายเส้นตรงตัดกันยุ่งเหยิง
  - ภาพเส้นโค้งตัดกันมากมาย

- ภาพเด็กในท่าทางต่าง ๆ
- ภาพสัตว์ต่าง ๆ
- ภาพต้นไม้
- ภาพทิวทัศน์ต่าง ๆ

วิชา

๒. เทปบันทึกเสียง

- เสียง เกาะขอนกระต๊อบจาน
- เสียงสัตว์
- เสียงคนเดิน
- เสียงรถยนต์
- เสียงนกแก้ว
- เสียงระฆัง
- เสียงนาฬิกาเดิน ตก ตึก
- เสียงนาฬิกาตี
- เสียงเพลง
- เสียงเด็กร้อง

๓. ของจริง

- สิ่งที่อยู่รอบตัวเรานี้ในห้อง เรือน
- ใบไม้ ผลไม้ที่จะหาได้
- สัตว์บางชนิด เช่น นก ยี่เสื่อ

วิธีสอนและกิจกรรมเสนอแนะ

๑. ใ้หนูเรียนคนถามตอบตนเองว่า ถ้าว่า สัญลักษณ์นั้น หมายความว่าอย่างไร และเขียนอย่างไรจึงจะถูกต้อง

๒. เปิดอภิปรายกลุ่มในชั้นเรียน นำความรู้เกี่ยวกับเรื่องสัญลักษณ์อภิปราย
๓. ใหญ่เรียนหาตัวอย่าง การใช้สัญลักษณ์จากงานเขียน ทั้งร้อยแก้วและร้อย

กรอง

๔. ให้รวบรวมคำที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ พร้อมทั้งความหมายไว้เป็นหมวดหมู่
๕. ฝึกใหญ่เรียนรู้จักการใช้คำเชื่อมโยงกับความคิด โดยนำคำที่มีความสัมพันธ์ และสามารถวาดภาพพรรณนาได้หลายอย่าง ใหญ่เรียนดูและใช้ความคิดอย่าง เป็นอิสระว่า คำเหล่านั้นทำให้เขาคิดถึงอะไร เพื่อใหญ่เรียนมีนิสัยในการสร้างจินตนาการและรู้จักสร้างกระบวนการคิดใคร่ครวญตนเอง เช่น

(๑)	(๒)
ถนน	ชีวิต
ฝน	ความหลัง
หนังสือ	น้ำตา
ก้าว	ความรัก
เมฆ	มด
ดวงจันทร์	ความเจ็บช้ำ
เหล่า	โชค
นก	แดน
ไฟ	ทุกข์
ปืน	ชีวิต
สีฟ้า	ตาย
ปากกา	หัว

๑๒๑

ผู้เรียนอาจนำคำว่า

ถนน สัมพันธ์กับคำว่า ชีวิต, มด โชค

เพราะเหตุว่า ถนนมีความยาวอาจ เปรียบ เหมือนชีวิตของคน ที่มุ่งความมืด คือดุทุกข์ และอาจประสบโชคในบางครั้ง

- ๖. ไข่อุดการสอณ เช่น ใตงรูปรูปภาพต่าง ๆ ถวายคำสัญลักษณ์
- ภาพเด็กยิ้ม   ใช้อวา   ความบริสุทธิ์
- ภาพลาย เสนมุง เหยิง   "   ชีวิต
- ภาพเส้นโค้ง   "   ความหวัง
- ภาพทะเล เรียบ   "   ความเงียบ

ฯลฯ

๗. ใช้เทบั้นทักเสียงต่าง ๆ มาเปิดใช้ใช้ ใช้จินตนาการใช้เสียง เป็น สัญลักษณ์ ของสิ่งใช้สิ่งหนึ่ง แล้วเขียน เป็น เรื่องราว เช่น

- เสียงนาฬิกาเดิน   เป็นสัญลักษณ์ของ   การรอคอย
- เสียงเด็กร้อง   "   การเริ่มต้น
- เสียงเพลง   "   ความรื่นเริง

๘. ใช้ใช้หัดเขียน เรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ เช่น -สัญลักษณ์ในวัยต่าง ๆ เช่น

วัยเด็ก	จักจั่น	เขา	ถูกใจ
วัยเรบน	หนอน	สาย	สิ่ง
วัยทำงาน	ใช้ใช้	กลางวัน	ควาย
วัยแก่	ใช้	กลางคืน	อูฐ

-เขียนถึง เพื่อนร่วมชั้น โดยใช้สัญลักษณ์แทนลักษณะหาทาง เฉพาะตัวของ เขา เช่น

ราเริง	ใช้สัญลักษณ์	นถนน
แข็งแรง	"	ชาว
ใจเย็น		น้ำ

ฯลฯ

- ๕. นำผลงานของผู้เรียนมาอภิปราย ตี ชม และแก้ไขข้อบกพร่อง
- ๑๐. จัดประกวดการเขียนประเภทใช้สัญลักษณ์ และส่งเสริมให้ผู้ที่เขียนได้ดี
ส่งไปลงตามหนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือวารสารต่าง ๆ หรือลงในหนังสือพิมพ์ของห้อง
ของโรงเรียน เป็นต้น

แบบฝึกหัด

ขอ ๑ ให้ทำปากเปล่า นอกนั้นทำในสมุดแบบฝึกหัด

- ๑. จงจับคู่คำในแต่ละขอเขาควยกัน พร้อมทั้งอธิบายความคิดที่เชื่อมโยงในคำแต่ละคู่
ตัวอย่าง

นก   กรง   อีสรรภาพ   แจมใส่

นก — แจมใส่

คำว่า นก ทำให้คิดถึง นกเล็ก สีสลสวย   ส่งเสียงร้องจับจับ จู๋จู๋ อูบอูบก้มไม่
เหมือน เป็นตัวแทนของความสดชื่น แจมใส่

กรง — อีสรรภาพ

อีสรรภาพเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ การมีชีวิตที่ไร้อีสรรภาพ ก็คงเหมือนกับ
อยู่ในกรงซึ่ง อีสรรภาพเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ แมวอาจจะต้องแลกควชีวิตก็ตาม

๑.๑	เลือก	เพื่อน	ปืน	แคน
๑.๒	พิศ	รอน	นอน	หนาว
๑.๓	ปากกา	ฉลาม	ชวากหนาม	กรรไกร
๑.๔	น้ำมัน	แรงเรา	ไฟ	เรียกร้อง
๑.๕	เทียน	รก	นรก	สวรรค์
๑.๖	ตุ๊กแก	เกลียด	ความผิด	ซา
๑.๗	ปาก	คำแยะ	เจ็บ	คัน

- ๑.๘ หญิงสาว   ความรัก   ทนาว   งาม
- ๑.๘ ยาก   เทรยสุ   น้ำใจ   น้ำตา

๒. จงเขียนข้อความต่อไปนี้ใหม่ ให้มีความคงเดิม ภายการใช้คำสัญลักษณ์
ตัวอย่าง

— เธอผู้สูงศักดิ์จะหันมาแลผมที่จนยากอย่าง เราหรือ

เป็น

— ดอกไม้อย่าง เธอหรือจะไม่งังกงสุลิน

- ๒.๑ ชีวิตนี้ช่างมีแต่ความทุกข์ยาก
- ๒.๒ ยามยากเท่านั้นที่เขาใจเราเป็นที่พึ่ง พึง ยามสบายไม่เคยเห็นหน้า
- ๒.๓ ฉันรักเธอ สาวน้อยที่แสนบริสุทธิ์และไร้เดียงสาของฉัน
- ๒.๔ ถ้าฉันเป็นดอกไม้ ฉันก็คือดอกไม้ที่ไม่มีค่า
- ๒.๕ เด็กที่มีความมานะพยายามและขยันขันแข็งอย่าง เขา ควรจะได้รับ

ความสำเร็จในชีวิต เป็นอย่างไร

- ๒.๖ คนที่สง่า นามเกรงขามอย่างโรจน ไม่มีวันเสียละที่จะยอมแพ้
- ๒.๗ ทุกคนตราหน้าว่า เธอเป็นหญิงสองใจ

๓. สัญลักษณ์ซึ่งใช้ในข้อความต่อไปนี้ หมายถึงอะไร

- ๓.๑ อนาคต เหลือดีบัวบาน เห็นอนาถอยู่ห่างคน
- ๓.๒ ขวัญใจดอกไม้ของชาติ งามพิลาสชวนมากเกินชม
- ๓.๓ เธอเป็นวันทองของใครมาก่อน คนทั่วทั้งนครเรารู้ทั่วไป
- ๓.๔ นกน้อยคลอบินมาเกี่ยวกาย
- ๓.๕ แสง เรื่อง เรื่องที่สองประเทืองไปทั่วเมืองไทย คือแม่พิมพ์อันน้อยใหญ่

๔. จงเขียนถึงเพื่อนที่ท่านรัก ๓ คน โดยใช้สัญลักษณ์ใดเหมาะสมกับลักษณะหน้าตา
ท่าทางของเขา

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

จันทง ทองประเสริฐ. ภาษาของเรา.

บุญ บุญบริพัตร. การสอนควรรอบแทน. เอกสารการสัมมนาอาจารย์สอนภาษาไทย
ในวิทยาลัยครู ณ วิทยาลัยครูจังหวัดเพชรบุรี, อัสสัมชัญ.

บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. วิเคราะห์สรรพนามคำไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา
พานิช, ๒๕๑๙. ๒๒๖

สุมน อมรวิวัฒน์. การเขียนสัญลักษณ์. คำบรรยายวิชาการเขียน. นิตยสารปริญา
มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเขียนเรื่องสั้น

ปัญหาใหญ่ของครูภาษาไทยในการสอนเขียนคือ ผู้สอนเขียนเรื่องสั้นไม่เป็นที่ต้องการที่สอนเด็กให้เขียนเป็นใจจริงได้ แค่อ้างไรก็ตาม ปัญหาใหญ่ทางที่พอแก้ไขได้ เพราะหลักสูตรมีใ้มุ่งหวังให้เด็กเขียนเรื่องสั้นได้ เหมือนนักประพันธ์ที่แท้จริง เพียงแต่ต้องการให้ครูเขียนมีความคิดสร้างสรรค์ ความนำมาแสดงออก ในวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นเท่านั้นเอง แค่อนที่จักเขียนนั้นได้ ต้องมีความรู้ไหล่องแต่เสียก่อน เริ่มแรกผู้สอนอาจช่วยใ้ผู้เรียนคุ้นกับเรื่องสั้น รู้จักปัญหาของการเขียนที่ง่าย ๆ อย่าง ลองฝึกเขียน เทาที่ระบับสติปัญญาและความสามารถของผู้เรียนจะอำนวยความสะดวกใ้ ผู้สอนไม่ควรใ้ตัวบังคับและเกรงครักกับกฎเกณฑ์เกินไป เพราะผู้เรียนอาจเกิดความท้อถอยและเบื่อหน่ายได้

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถถึงต่อไปนี้

๑. ผู้เรียนบอกคำจำกัดความของเรื่องสั้นได้
๒. วิจารณ์ใ้ไ้หา เรื่องที่ผู้สอนนำมาใ้หาว่ามีลักษณะ เป็นเรื่องสั้นหรือไม่
๓. คิดโครงเรื่องสั้นได้
๔. เขียนเรื่องสั้นจากที่ครูนำมาใ้เขียนได้
๕. เขียนเรื่องสั้นจากโครงเรื่องที่ตนคิดเองได้

เนื้อเรื่อง

เรื่องสั้น (Short Story)

๑. ความหมาย

โดยทั่วไปความหมายของเรื่องสั้นไว้หลายประการ เช่น

๑.๑ เรื่องสั้น เป็นเรื่องอ่านเล่นที่อ่านให้จบไ้ภายในหนึ่งชั่วโมง จะเป็นเรื่องอะไรก็ได้

๑.๒ เรื่องสั้น เป็นเรื่องที่ผูกพันน้อยที่สุด อย่างดีที่สุด ให้ได้ความมากที่สุด ในเวลาน้อยที่สุด

๑.๓ เรื่องสั้น คือปัญหาที่คลลสอดแทรกความปัญหาหรือกรรม โดมีแสงไม่ทำเป็นพลังสำคัญ

๑.๔ เรื่องสั้น คือเรื่องที่ประจุคำประมาณ ๑๐๐๐ คำ ถึง ๑๐,๐๐๐ คำ เป็นเรื่องที่อ่านรวดเดียวจบในเวลาตั้งแต่ ๕ ถึงอย่างมาก ๔๐ นาที

๑.๕ เรื่องสั้น คือนวนิยายอันประกอบด้วยลักษณะและแสดง เรื่องของตัวละครอันตกอยู่ในสภาพแห่งความยากลำบาก หรืออยู่ในที่ซีกของ อัจฉริยะ แลวดอกสุกแก้ไข พฤติการณ์อันนั้นจนบรรลุผลที่สุดอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากคำจำกัดความนี้จึงอาจรวมสรุปได้ว่า

เรื่องสั้น คือเรื่องอ่านเล่นที่อ่านรวดเดียวจบได้ในช่วงเวลาสั้น ๆ โดยผู้เล่าใช้ศิลปะในการแสดงออกเชิงภาษาคำเน้น เรื่องอย่างแนบเนียน จึงถูกใจผู้อ่านให้คล้อยตามเนื้อเรื่องได้

๒. ลักษณะของเรื่องสั้น

เรื่องสั้นเรื่องแรกของไทย คือ เรื่อง "สนทนากัน" ของกรมหลวงพิชิต ปรีชากร ซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือ วิจารณ์วิเศษ พ.ศ. ๒๔๒๕ ตั้งแต่นั้นมาเรื่องสั้น

ของไทยได้ ขยายตัวเรื่อยมา ทั้งรูปแบบและเนื้อหา เป็นที่นิยมในหมู่นักอ่านมากขึ้น

การเขียนเรื่องสั้นไทยยุคเก่า มีรูปแบบที่ได้รับอิทธิพลมาจากนักเขียนเรื่องสั้นต่างประเทศที่มีอิทธิพลสูง คือ กียู เดอ โมปัสซัง (Guy de Maupassant) และ โอ เฮนรี่ (O. Henry) คือมีการขึ้นต้นแบบเรอาอรรอม และจบแบบคาดไม่ถึง (Surprise Ending) เรื่องสั้นมีลักษณะดังนี้

๒.๑ มีความยาวประมาณ ๑,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ คำ หรือใช้เวลาอ่านรวดเดียวจบ ในช่วงเวลาประมาณ ๕ - ๕๐ นาที

๒.๒ ฉากของเรื่องสั้น ควรมีน้อยที่สุด ถ้ามีฉากก็ควรมีฉากเดียวที่สุด และต้องสมจริง สอดคล้องกับเหตุการณ์ ลักษณะและฐานะของตัวละคร

๒.๓ มีตัวละครน้อย คือมีเท่าที่จำเป็น ลักษณะนิสัย และคำพูด ต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและฉาก

๒.๔ ต้องมีโครงเรื่อง ที่ประกอบด้วยบท หรือข้อความที่ทำให้ผู้อ่านฉงน และอยากทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป

๒.๕ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ควรมีเหตุการณ์เดียว แล้วดำเนินเรื่องไป ทำให้ผู้อ่านสนใจยิ่งขึ้น จนถึงจุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง

๓. ชนิดของเรื่องสั้น

เรื่องสั้นแบ่งออกเป็น ๔ ชนิดใหญ่ ๆ คือ

๓.๑ เรื่องสั้นชนิดผูกเรื่อง (Plot Story) คือถือเอาเค้าเรื่องเป็นเอก เรื่องสั้นชนิดนี้ มักลงท้ายในลักษณะที่ผู้อ่านนึกไม่ถึงว่าจะเป็นเช่นนั้น เค้าเรื่องที่น่าสนใจ เขียน อาจโตมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว เช่นข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือจากคำบอกเล่าของเพื่อน เหตุการณ์จากประวัติศาสตร์ นิทานสั้น ๆ เป็นต้น

๓.๒ ชนิดสร้างตัวละคร (Character Story) ชนิดนี้ ถือเอาตัวละครเป็นใหญ่ ต้องการเสนอลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งของคนเป็นสำคัญ โดยการวาดภาพบุคคล ซึ่งมีอุปนิสัยหรือลักษณะที่เป็นพิเศษ และลักษณะเช่นนั้นนำผลอย่างใดอย่างหนึ่งมาสู่ตนเอง

๑ แปลอง ณ นคร, คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์ (พระนคร:

เขามีความซื่อสัตย์, มีความตระหนี่เห็นใจ, ห่วงเฟ้อทะเยอทะยาน, หยิ่ง, กล่าหาญ มีความฉลาด ความโง่ จู้จิบ้น ตัวละครเหล่านี้มักโคจรจากบุคคลจริง ๆ

๓.๓ ชนิดให้แนวความคิด (Theme Story) เป็นเรื่องที่ยูเขียนต้องการชี้ให้เห็นหรือหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง โยบแสดงออกมาในรูปของเรื่องสั้น เช่น ความเสื่อมของศีลธรรม ทำดียอมได้ก็ คนงามใจวาจะเมื่อน้ำใจก็ จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ทุกคนควรทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

๓.๔ ชนิดสร้างบรรยากาศ (Atmosphere Story) เป็นการสร้างฉากให้มีบรรยากาศชวนให้อยากติดตามไปกับเรื่อง สถานที่ต่าง ๆ ขอมน้ำให้อยากเกิดความรู้สึกต่าง ๆ และสร้างอารมณ์ให้กับผู้อ่านได้เช่น ฉากในสวนดอกไม้อันร่มรื่น ขอมน้ำให้อยากเกิดความรู้สึกสดชื่น สบายใจ แต่ฉากสวนรกรกริม สดงเงียบ ขอมให้ความรู้สึกตรงกันข้าม คือทำให้รู้สึกหวาดกลัวในความเงียบ ความลึกลับ

๔. วิธีหาโครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่องสั้น เป็นเรื่องที่หาง่าย เพราะมีอยู่ในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวและอาจมีอยู่ที่คุณเขียนเองก็ได้ เช่น เรื่องของคนในครอบครัว เพื่อนร่วมงาน คนโดยสารรถเมคคันเดียวกัน ความเชื่อในเรื่องผี สิ่งลึกลับ ความรัก ความเกลียด แค้น อาฆาตจองเวร ความเข้าใจผิด สิ่งเหล่านี้อาจเป็น "วัตถุดิบ" ยูกเป็นเรื่องสั้นได้ จะเห็นได้ว่า โครงเรื่องมีอยู่รอบตัวของยูเขียน เพียงแค่จะเพ่งเล็งหาคน เหตุ และผลที่ปรากฏภายหลังให้พบเท่านั้น

ตัวอย่างโครงเรื่อง

๔.๑ สามีภรรยาคนหนึ่ง ภรรยาเป็นคนจู้จิบ้นมาก ชมยูเอาชนะสามีอยู่เสมอ วันหนึ่งคิดได้ เกิดความสงสารสามี จึงตั้งใจว่า คอไปนี้จะทำดีกับสามีให้มากที่สุดเป็นการแก้ตัว แต่สามีตายในวันนั้น

๔.๒ พอมาออกถูกสาวซึ่ง เขามาเรียนอยู่ในกรุงเทพฯ ให้อภัยไป เข้มแม่
ไม้อึ้งถูกสาวมีนัดไปเที่ยวกับคนรัก โห่อกลับไปก่อน แล้วเธอจึงกลับบ้านในวันต่อมา
แต่แม่ตายเสียแล้วในวันที่เธอไปเที่ยวคนเดียว

๔.๓ ในวันปีใหม่ ครูสาวกำลังจะทำโหรนักเรียนบางคนหนึ่ง ซึ่งชกเพื่อน
หกคนที่ ระยะเวลา ทั้ง ๆ ที่เขาเคยเป็นเด็กที่ฉลาด สืบสาวคน เหตุพบว่า เป็นเพราะ
ขโมยสมบัติ เกี่ยวกับ เขาตั้งใจมาเป็นของขวัญปีใหม่แก่ครู

๔.๔ ชายหนุ่มผูกคูกับหญิงสาว และผูกเงี่ยงขอร้อง หญิงสาวเข้าใจผิดว่า
เขาจะขอแต่งงาน ปรากฏว่า เขาขอให้ช่วยดูแลลูกให้เขา ขณะเขาและภรรยาไป
ต่างประเทศ

๔.๕ เด็กสาวนั่งคอยพี่ชายอยู่ที่ตลาด พี่ชายออกไปหาเพื่อน ขณะหนึ่ง
มีชายคนหนึ่งหนึ่งขี้นรถคนเขามาจอกข้าง ๆ ที่เธอนั่งอยู่ มีพฤติกรรมแปลก ๆ ที่ทำให้
เธอหวาดกลัวอย่างยิ่ง แต่พอพี่ชายกลับมาและแนะนำว่า ชายคนนั้นคือ เพื่อนพี่ชาย
มาตามหา

๔.๖ ชายคนหนึ่งจอกรอดไว้ แล้วไปหาธุระ แต่เมื่อกลับมาไขกุญแจ เปิด
ประตูรถไม้โต และเขาจะต้องรีบไปทำงานคนค่ออีก จึงตัดสินใจทุบกระจกรถคนค่อ
ปรากฏว่าเป็นรถของคนอื่น ซึ่งเหมือนกับรถของ เขามาก ส่วนรถของ เขานั้นจอกอยู่
ไกล ๆ กันนั่นเอง

ตัวอย่าง เรื่องสั้น

อาชีพสุกหาย

"พ่อบุญพ่าทาน เถอะครั้น" เจ้าของ เสียงแนะนำให้คนที่ เดินผ่าน ไปมา ไครู้จัก
ความดี คือขอทานตาบอด ผู้ซ่อนซ่อนอยู่ริมทาง เดินมูมรันคัก เสื่อ ถ้ามี เศษสคง ผศก
ตัวอย่างคนกระปองนม ก็จะถูกขมมา เขา เกิดเสียง เรียบกรองให้คนที่ผ่านไปมาสนใจ

ขณะคนขับ เรือคิวตอมาตะโกนไล่หลังว่า

"มันจะหากิน เมื่อพรุ่งนี้หรือไงวะ พาดเสีย เพียบ" แต่อีกคนแย้ง "อย่าไปว่ามันเลย เมียมัน เพิ่งออกลูกคนที่สิบ เอ๊ค เมื่อวานนี่"

ผู้คนแถวท่าเรือคอย เมาบางลง เสียง กระดังจักรยานสองล้อกริ่ง ๆ ผ่านไปเข้าไบกัน แดกทอดตัวจากชายคารานมั่ง ร่มเงาให้ทางเดิน คมจากเงาพระบาทชายผ้าใบ สบตัพพยับ เสียงพื้นรอง เท้าเสียดสีพื้นทาง เดินถึงใกล้ เขามา ขอดทานชราพยายามทำเสียงโชนาสงสารที่สุด

"ทำบุญทำทาน เถอะครับ"

แต่ก็เงยบ คนตรอมตะไมบรรเลง เสียงผี เฝ้าเดินผ่านไปเหมือนโลกที่โคจร โดยไม่สนใจว่าคนบนโลกจะอดอยากหรืออิ่ม เพียงใด เสียงเด็กเจี้ยวจาวสนุกสนานวิ่ง ผ่านไปพอที่จะทำให้ขอทานรู้สึกว้าโลกนี้น่าอยู่ขึ้น

เขาซุกศีรษะพอกลงกับ เขาเซิน เดิม ไม่เคยน้อยใจ และไม่มีสิทธิ์ที่จะโกรธแค้นใครทั้งนั้น

ความหวังที่จะได้ขึ้นคนตรอมตะไมบรรเลงในกระป๋องใกล้กับ เข็มฉนวนกลางทะเล ซึ่งเตากลับลูกโพล่งขึ้นอีกครั้ง เมื่อได้ยิน เสียงผี เฝ้าถึงใกล้ เขามาอีก

"ทำบุญทำทาน เถอะครับ" เสียงชวนสงสารทำให้ผู้กำลัง เดินหยุดฝีเท้าลง ขอดทานตามอครุ สักกินสิมหวังขึ้นอีกหนึ่ง กลาวต่อไปคล้ายโฆฆณากร เรียบรองคนซื้อสินค้า

"ผมแก่แล้ว ทำอะไรไม่ไหวครับ ศาก็ขุดเสียทั้งสองข้าง ลูกหลานไม่มี"

"นรกก" เจ้าของ เสียงผี เฝ้า เมื่อครุสถแล้ว เดินจากไปอย่างหัวเสีย เขาคือ

ขอทานแขนควาน

๕. ลักษณะของผู้เขียน เรื่องสั้น

ผู้ที่จะ เขียน เรื่อง สั้นหรือนวนิยายได้คนนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

๕.๑ เป็นผู้ประสพการณ์ เพราะประสบการณ์จะเป็นส่วนช่วยให้เกิดความคิด

เป็น "วัตถุดิบ" ของผู้ที่เขียนได้ แต่ทงนั้นได้หมายความว่า ผู้มีประสบการณ์น้อยจะเขียนหนังสือไม่ได้ แม้ผู้เขียนจะมีประสบการณ์น้อย แต่เข้าใจและรู้อะไรบางอย่าง ก็สามารถที่จะเป็นวัตถุดิบในการเขียนได้ ประสบการณ์ที่มากมาย เป็นส่วนช่วยให้นักเขียนมีเรื่องเขียนได้เรื่อยๆ หลายแนว ไม่ซ้ำซาก จำเจ จนน่าเบื่อ

๕.๒ การเขียนที่ดีมักเกิดจากการอ่านมาก ถ้าต้องการเขียนเรื่องสั้นให้ได้ ก็ต้องอ่านเรื่องสั้นใหม่ ๆ ทั้งนักเขียนหลายคนและหลายชาติ ต้องอ่านศึกษาอย่างกว้างขวาง

๕.๓ ภูมิปัญญาในการครองชีวิต เป็นสิ่งที่เรานำมาสอดแทรกไว้ในข้อเขียนได้ เพราะตัวละครในเรื่องสั้นก็คือ คน เรื่องราวก็ดำเนินไปเหมือนชีวิตจริงของธรรมดา แต่เข้าไปปรุงแต่งให้เข้มข้น มีรสชาติขึ้น เพื่อเป็น เครื่องบันเทิงใจแก่ผู้อ่าน

๕.๔ ไม่บิดเบือนความจริง การบิดเบือนข้อเท็จจริง ความไม่สมเหตุสมผล จะสร้างความงุนงงให้กับผู้อ่าน ผู้เขียนเรื่องสั้นจะต้องระมัดระวัง จำให้ได้ว่าเราเขียนอะไร มีข้อเท็จจริงอะไรบ้าง มีหลักฐานที่เชื่อถือได้หรือไม่

๖. แนวโน้มของเรื่องสั้นยุคใหม่

เรื่องสั้นของนักเขียนในยุคใหม่ มีข้อสังเกตบางประการแตกต่างไปจากเรื่องสั้นในแบบเก่า ในด้านรูปแบบและเนื้อหา คือ

๖.๑ โครงเรื่อง ไม่ยึดถือเอกภาพในลักษณะ เดิมที่ประกอบไปด้วยการเปิดเรื่องที่แปลก น่าสนใจ ชวนฉงน และการปิดเรื่องแบบ Surprise Ending แต่ยึดถือสถานการณ์ของตัวละครเป็นจุดดำเนินเรื่อง การขึ้นต้นจึงไม่เรียกร้องความสนใจ ตอนจบก็ไม่ต้องการจบด้วยการหักมุม เป็นทางออกเสมอไป

๖.๒ จุดมุ่งหมาย ไม่จำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายที่แสดงผลเพียงอย่าง เดียว แต่อาจจะทิ้งให้อ่านคิดใคร่ครวญ

๖.๓ เวลาของสถานการณ์ ที่เกิดในเรื่องมักไม่กำหนดชัดลงไป เพียงให้

ความรู้ลึกของผู้อ่าน เป็นเครื่องกำหนดตามเหตุการณ์

๖.๔ ตัวละคร ไม่กำหนดแน่ชัด มักใช้สรรพนามเป็นเครื่องกำกวม เช่น
ข้าพเจ้า เรา ผม โดยไม่บอกว่าเป็นใคร มาจากไหน หากแต่ผู้อ่านจะทราบยิ่ง
ขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อลงมืออ่านว่า เขากำลังทำอะไร

๖.๕ ขนาดความยาวของเรื่องไม่กำหนด ไม่ถือเอามาตรฐานแบบเก่า

๖.๖ ตัวเอกมีลักษณะ เป็นคนธรรมดา ที่มีชีวิตเวียนว่ายอยู่ในสังคมสมัยใหม่
ที่ต้องการกำหนดชะตากรรมของตนเอง เปิดมุมมองใหม่ของตัวเอกในเรื่องสั้น จาก
แบบเดิมที่เคยเก่งกล้า เข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ทะลุปรุโปร่ง มาเป็นตัวเอกที่มีลักษณะ
คันหรือไม่ก็เบ้ซบถกับตัวเอง

ตัวอย่าง เรื่องสั้นยุคใหม่

อารยธรรม

คุณฉันยัง เข้าวัย แต่ไม่ไร้ซึ่ง เสียงสนั่น ระหว่างภาคที่มีมดและกลาง
วันที่แจ่มจ้า ระหว่างเวลาที่ดวงอาทิตย์ใกล้โลกที่สุดและไกลโลกที่สุด วันศวัน เดือน
ศอ เดือน และปีศอปี เสียงของความเจ็บปวดระงมไปทั่ว เสียงของความหิวครอบงำ
อยู่ทุกหย่อมหญ้า บนโลกกว้างที่แคบกว่าความทุกข์ที่กระจายไปไม่ถึง

ในป่าริมนาน ป่าอารยธรรมถูกจัดระบบแล้ว ฉันแหว่เสียงของความเจ็บปวด
และหิวโหย แตะยังห่างไกล เหลือเกินกว่าที่จะได้ยินชัด เกินกว่าจะเข้าใจ ฉันตาม
บายของฉันทว่า

"นั่น เสียงอะไร" คาบ่าห่างคุณ เงยขึ้น เพราะคำถาม แล้วชี้ใหม่มองขึ้นไป
บนยอดไม้สูงลิบ คบ เกินถึง เมฆ เห็นหิ่งห้อยหลาย ๆ ตัวฉวัดเฉวียน เปล่งแสงออก
มาพร้อม ๆ กัน

"แล้วนี่อะไร" ขยายตามบาง นิ้วแขนคอดึงเบา ไม่นั่นใจ แต่ตอบไปว่า

"เหมือนหิ่งห้อยใช่ไหม"

ขยายหัว เราะจนน้ำหมากไหลพรังพรู

"เจ้าเด็กเอ๋ย หิ่งห้อยจะมีแสงยามแสงอาทิตย์มีอยู่ไกลอย่างไรว"

ฉันรู้สึกหนาวแสบเหมือนสึนามาก แต่คงนอยกว่ามาก ฉันไม่เคยเห็นหิ่งห้อย มีประกาย เมื่อไม่มีดวงจันทร์และดวงดาว

"มัน เป็นความทรมาน และการฆาตกรรมที่ยาวนาน สิ่งที่เห็น เป็น เครื่องมือ สำหรับฆาตกรรม และแสงที่ เจาเห็น เป็น คั่นส่งแรงคืน สำหรับ ไบร รรจจุคประสงค"

ฉันคงไม่เข้าใจอะไรเลย มองไปยังสัตว์เล็ก ๆ ในความรู้สึก สักครู่ฉัน ก็หลบหนีไปจากเมฆ และดับไปตามยอดไม้ที่ละตัว...ละตัว แล้วเสียงกัมปนาทก็ดัง หวาดไหว ประกายเพลิงลูกกลมส่วนหนึ่งของป่าที่อารยธรรมได้ถูกจัดระบบแล้ว ฉันได้ บินเสียงถอนใจของยาย นมากสีแดงดำในปากถูกคายออก คิดตามควบคำพูดที่ฉัน คงไม่เข้าใจ

"ในป่าของเราทาง เบื้องหน้า มีคน ไม่อยู่คนหนึ่ง สูงทะยาน เขยิบบพำ จน น้ำมีอาจท่วมทนมันได้ ใหญ่และกว้างจน เพียงพอที่จะรวบรวมมวลสารทุกสิ่งทั่วทั้งฟ้าหนัก ลงบนตัวมัน รากฝังลึกล้าลงไปในแผ่นดินและยึดแน่น แมแผ่นดินไหวก็ไม่อาจโค่นมัน ลง บนคนและบนคืนที่รากระ เเกะระกะ อุดมสมบูรณ์ควบรักษาและธัญพืช บนยอด ซึ่งทะยาน เกือบถึง เมฆ มีนกอาศัยอยู่ห้าตัว สีแดง สีขาว สีน้ำเงิน สีขาวและสีแดง..."

ยายหยุดพร รมณา มื้อยังคงดูได้ เมาบางบนศีรษะของฉันซึ่งว่างพาทบนคักอายุ กวาคริงศควร รมของยาย

"เมื่ออารยธรรมแปลกปลอมยังข้างกรายไม่ถึง นกห้าตัวอยู่อย่าง สงบสุขและ เติร์ ปีกของนกพิคกระพือปีกสะบัดไปบนพื้นที่ของอากาศ และจ้องปากจิกลงบนทุก ตารางนิ้วของพื้นที่ เป็นคืนใดที่ป่า เสียง เบิกบานของนกครอมครองบร รมอากาศตลอด เวลาที่ยาวนานของประวัติศาสตร์ แล้ว เมื่ออารยธรรมแห่งความทะ เยอทะยาน ตั้ค้นหา

แห่งการครอบครองที่ดิน แยกกระจายจากแกนไกลอย่างเหวอะเขามา หนุนด้วยเครื่องมือสำหรับการประหาร นั่นเองทำให้เสียงของความปวศรวและหิวโหยระงมไปทั่วป่าซึ่งอารยธรรมได้ถูกจัดระบบแล้ว ..."

ฉันได้ยินเสียง สุกตหายแว่วจากทางไกลแสนไกล ฉันหลับไหลเสียแล้ว เมื่อล้มตัวลงนอน ค้นจากการหลับไหลและความเขาวัววี่ อารยธรรมแห่งความทะเยอทะยาน ค้นหาแห่งการครอบครองถูกขจัดไป จากการแสดงออก เสียงของความหิวโหยและเจ็บปวด ถูกกลบด้วยความรู้ณา สัมคคี และคำขวัญอันงามหรูในป่าซึ่งอารยธรรมได้ถูกจัดระบบแล้ว คงมีนกหวัดตัวตบปีกเห็นตอนไม่ ซึ่งทะยานเหียบพาดอย่าง เสรีและภาคภูมิใจ

ระหว่างราตรีที่สว่างไสว ทั่วแสงสีและกลางวันที่แจ่มจ้า ระหว่างเวลาที่ดวงอาทิตย์ไกลโลกที่สุด และไกลโลกที่สุด วันต่อวัน เคียนตอเคียน และปีต่อปี เสียงของความ เร่งรีบและบัน เเทงกระจายไปทั่วบนโลกกว้างที่แคบกว่าความ เมื่อนานจะกระจายไปถึง แต่ในป่าซึ่งอารยธรรมได้ถูกจัดระบบแล้ว ยิ่งแว่วเสียงของความเจ็บปวดและหิวโหยสอดแทรกอยู่ ฉันถามยายว่า "มันอยู่ได้อย่างไร เมื่อเทียบกับเวลาที่นานมา" ยายหัวเราะอย่างขมขื่น และตอบว่า "เครื่องมือแห่งการฆ่าได้ถูกแปลงไปเป็นพลัง ค้นหาแห่งการครอบครองถูกคิดเป็นอนจากการกระทำ โดยรุกรานเป็นการ เจรจาและแทรกซึม อารยธรรมซึ่งมีขนานพันพันคน ได้ถูกหุ้มด้วยเกราะเก็บเสียงและปฏิบัติการโคตริน จนไม่อาจได้ยินเสียงแจ่มชัดนัก แต่มันก็ไม่อาจจะ เปลี่ยนอารยธรรมดั้งเดิมของสมัยหินในใจมนุษย์ได้ ..."

ฉันล้มตัวลงในความหลับไหลและความโง่เขลา ในป่าซึ่งอารยธรรมได้ถูกจัดระบบแล้ว ยิ่งคงมีเสียงที่เจ็บปวดและหิวโหยแผ่ เรนอยู่เหมือนกาฝากบนต้นไม้ จนหมดความเขาวัววี่ในจิตใจและร่างกายแล้ว แต่ความหิวโหย เจ็บปวด อารยธรรมแปลกปลอม ยังไม่ยอมหมดความ เขาวัววี่ของมันเลย

A de la R. St. Johns นักเขียนเรื่องสั้นสตรีชาวอเมริกัน ได้ให้ข้อคิด
ในการเขียนเรื่องสั้นไว้ในหนังสือ How to write a story and sell it ไว้
๑๒ ข้อ ดังนี้

๑. จำไว้ว่า จะพูดอะไรบ้าง และพูดอย่างไร
๒. พวกเราเขียนกันเกือบทุกคน แต่ที่เป็นนักเขียนได้นั้นมีน้อยคน
๓. เวลาที่ล่วงเลยไป (Elapsed time) ในเรื่องสั้นนั้น ประมาณ ๘๒%
เกิดขึ้นก่อนเขียน
๔. นักเขียนเรื่องสั้น ต้องมีความว่องไว หูไว และจมูกไว สามารถรู้ได้
อย่างรวดเร็วว่า นี่คือเรื่องที่จะนำไปเขียนได้
๕. ความทรงจำเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง
๖. เรื่องสั้นประมาณ ๘๕% เป็นเรื่องที่เก็บมาจากข่าว สิ่งที่อยู่เขียนได้
ฟังได้อ่าน
๗. นักเขียนเรื่องสั้นต้องมีความสนใจใคร่รู้ เรื่องของคนมากที่สุด
๘. นักเขียนเรื่องสั้นจะต้องพยายามหาเรื่องมาเขียนให้ได้ จากไหนอย่างไร
ไม่สำคัญ นอกจากการขโมยความคิดของผู้อื่น
๙. นักเขียนเรื่องสั้นต้องอ่านเรื่องสั้นของผู้อื่นใหม่มากที่สุด
๑๐. เมื่อได้ยินได้ฟังเรื่องอะไรมา มีปฏิกิริยาต่อเรื่องนั้นอย่างไรบ้าง ถ้าไม่
เกิดขึ้นภายใน ๒-๓ วัน เลิกพยายามเป็นนักเขียนได้แล้ว
๑๑. จำไว้ว่า แม้ยังไม่มีการแต่งเรื่องใหม่ แต่คุณใหม่ ๆ ปฏิกิริยาใหม่ ๆ
ฉาก และเหตุการณ์ใหม่ ๆ จะช่วยให้เกิดโครงเรื่องได้ สำคัญตรงที่ผู้เขียนจะต้อง
เป็นนักเล่า
๑๒. ถ้านักเขียนเรื่องสั้น จะคอยให้เกิดแรงบันดาลใจแล้วจึงเขียน ก็จะทำให้
กายเสียเปล่า ๆ จึงต้องให้อารมณ์ขณะนั้น บวกกับวิธีการที่ดี ผลิตเรื่องออกมาให้
อ่าน คล้ายกับเป็นแรงคดใจนั้นแหละจึงจะบรรลุผล

วิธีสอนและกิจกรรม เสนอแนะ

๑. ใหญ่ ระเบียบจัดการอภิปรายเรื่อง การเขียนเรื่องสั้น โดยกำหนดขอบเขตดังนี้
  - ๑.๑ ความหมายของเรื่องสั้น
  - ๑.๒ ชนิดของเรื่องสั้น
  - ๑.๓ ลักษณะของเรื่องสั้น
    - เรื่องสั้นสมัยเก่า
    - เรื่องสั้นสมัยใหม่
  - ๑.๔ วิธีหาโครงเรื่อง
  - ๑.๕ นักเขียนเรื่องสั้น พร้อมท่วงตัวอย่าง

เพื่อให้ใหญ่ ระเบียบมีความรู้เบื้องต้นที่สำคัญในการเขียนเรื่องสั้น
๒. ฝึกให้หาโครงเรื่อง จากเหตุการณ์ที่นักเรียนเคยประสบจากความรู้สึก เช่น ความกลัว ความเกลียด ความเศร้า ความสงสาร ความเบื่อหน่าย ฯลฯ
๓. ฝึกหัดใช้ถ้อยคำอย่างประหยัด ฝึกใช้ถ้อยคำประเภทบรรยายความคิด อารมณ์ ลักษณะ รูปราง ฝึกการใช้คำพูดในบทสนทนา ฝึกการโต้ตอบที่รวดเร็ว มีปฏิภาณ เพราะคำพูดเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินเรื่อง
๔. ฝึกให้ใหญ่ ระเบียบรู้จักสร้างตัวละครที่มีชีวิตชีวา คุณสมบัติน่าสนใจ สอดคล้องกับอารมณ์ เหตุการณ์และฐานะของผู้พูด
๕. ให้ฝึกหัดเขียนช่วยการสร้างโครงเรื่อง และเขียนรูปเรื่องอย่างหยบ ๆ ก่อน แล้วจึงคอยขัดเกลาให้แนบเนียน
๖. ฝึกให้ลองทำโครงเรื่องสั้น จากเรื่องสั้นของผู้เขียนที่มีชื่อเสียง
๗. ให้ทุกคนเขียนเรื่องสั้นจากโครงเรื่องที่ครูผู้สอนกำหนดให้ แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน
๘. ให้อ่านเรื่องสั้นที่จบแบบทิ้งท้ายให้คิดต่อ ใหญ่ ระเบียบคิดเขียนต่อให้จบตามเหตุผลและอุปนิสัยของตัวละครในเรื่อง
๙. ให้ศึกษาวิธีการเขียนเรื่องสั้น ตัวอย่างเรื่องสั้นและฝึกหัดเขียน

๑๐. ใ้เขียนเรื่องสั้นเข้าประกวด หรือส่งไปลงในนิตยสาร วารสารต่าง ๆ
๑๑. ใ้ห้ออกหนังสือพิมพ์ เพื่อลงเรื่องสั้น บทประพันธ์ บทความ ข้อคิดเห็นและการเขียนแบบอื่น ๆ ที่ใ้คิดขึ้นมา

สื่อการสอน

๑. ตัวอย่าง เรื่องสั้นสมัย เกาและสมัยใหม่
๒. ตัวอย่าง เรื่องสั้นของนักเขียนที่มีชื่อเสียง
๓. ตัวอย่าง เรื่องสั้นจากนิตยสาร วารสาร
๔. ตัวอย่างหนังสือพิมพ์ของโรงเรียนที่เคยมีผู้จัดทำมาแล้ว

แบบฝึกหัด

๑. ตอโน้เป็นตัวละครในเรื่อง

ขอเพชร สาวสังข์ สวยคลองแคลว

ชาติชาย ชายหนุ่ม รูปรางผอม สูง เกรงขี้มี

สมมุติให้ตัวละครทั้งสอง เคยเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนในมหาวิทยาลัย เพิ่งมาพบกันโดยบังเอิญในงานเลี้ยงแห่งหนึ่ง

จงเขียนบทสนทนาระหว่างบุคคลทั้งสอง พร้อมทั้งบรรยายท่าทางในขณะที่พูดคุย
๒. จงเขียนพรรณนาท่างของตัวละครตอโน้
  - ๒.๑ ยายแสง หญิงชรา อายุ ๘๐ ปี ไหล่สูง หลังค่อม ท่าทางก ๆ
  - ๒.๒ ป่อมแป่ม เด็กชายวัยซน ครึ่ง อ้วนขาว แกมขยับ ยิ้มเก่ง ชุกชวน
๓. จงเขียนพรรณนาจากตอโน้ให้ชัดเจน
  - ๓.๑ บ้านใหญ่อยู่ในบริเวณที่มรณ มีต้นไม้ไทยหลายชนิด

- ๓.๒ กระหม่อมผู้ฟัง อยู่ริมน้ำ ต้นไม้รกเร็ว เจ็บเหมือนไม่มีคนอยู่
๔. จงเขียนบรรยายกริยาทางบุคคลในสถานการณ์ต่อไปนี้
- ๔.๑ ขามถนน
- ๔.๒ โกรธ
- ๔.๓ ขบขัน
๕. จงคิดโครงเรื่อง ของเรื่องสั้นมาตั้ง ๑ เรื่อง
๖. จงเขียนเรื่องสั้นตามโครงเรื่องที่คิดขึ้น โดยใช้กลวิธีการเขียน

ตามที่ได้อศึกษามา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

- เปลื้อง ณ นคร. คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. พระนคร:
 ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.
- ยศ วัชรเสถียร. ความเป็นมาของการประพันธ์และนักประพันธ์ของไทย. ๒๕๑๖.
- รวี โคมพระจันทร์. ตะวันแดงรวมเรื่องสั้นอกว้าง. สมาคมเศรษฐศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘.
- วัฒน์ วรรณบางกูร. นักพิราบสี่ขาว กวีนิพนธ์เรื่องสั้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
 พิมพ์, ๒๕๑๔.
- สิทธา พิณจวบกุล และคนอื่น ๆ. การเขียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง, ๒๕๑๓.
- _____ . "การสอนเขียนเรื่องสั้น" วารสารวิสามันต์ศึกษา.
 ๗(กรกฎาคม, ๒๕๑๓) ๑๕ - ๕๓ .
- สุชาติ สวัสดิ์ศรี. ถนนสายที่นำไปสู่ความตาย รวมเรื่องสั้นร่วมสมัยของไทย.
 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๑๘.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเขียนบทความ (Article)

บทความเป็นความเรียงที่มีเรื่องราวจากความเป็นจริง ซึ่งได้มาจากข่าวหรือความสนใจของคนทั่วไปในขณะที่เขียน เรื่องที่เขียนอาจมีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยมีการอ้างอิงถึงแหล่งข้อมูล และที่สำคัญคือ ต้องมีการเสนอข้อคิดเห็นบางประการของผู้เขียนเองควย การเขียนบทความ มีหลักการเขียนเรียงความ หากเป็นความเรียงที่มีข้อเท็จจริง การสอนเรื่องนี้ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้ถ่องแท้เสียก่อน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้

๑. อธิบายความหมายของคำว่า บทความ ได้
๒. บอกความแตกต่างของการเขียนบทความ เรียงความและข่าวได้ถูกต้อง
๓. อธิบายลักษณะ เฉพาะของบทความได้
๔. แยกประเภทของบทความได้ถูกต้อง
๕. บอกแหล่งความรู้ที่จะนำมาเขียนบทความได้
๖. เขียนบทความที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ทั้งตัวอย่างได้ถูกต้อง มีเนื้อหา

สาระและวิธีเขียนที่เหมาะสม

เนื้อเรื่อง

บทความ

บทความคือ เรื่องราวที่บันทึกในลักษณะอันผสมผสานระหว่างการเขียน เรื่อง ความและการเขียนข่าว เมื่อพูดถึงบทความ เรามักนึกถึงหนังสือพิมพ์ควบคู่กันไป เพราะส่วนมาก เรามักหาบทความอ่านได้จากหนังสือพิมพ์ แต่บทความมิใช่ข่าว ถึงแม้ว่าเนื้อหาสาระส่วนใหญ่ของบทความมักได้จากข่าว และบทความก็มีใจเรื่องความ เพราะมีวิธีเขียนต่างกัน

๑. ลักษณะที่แตกต่างและเหมือนกันของบทความ เรื่องความ และข่าว

๑.๑ รูปแบบของการเขียน เรื่องความและบทความ มีรูปแบบของการเขียน ที่เหมือนกัน คือต้องมีโครง เรื่องที่ประกอบควย

ก. คำนำ

ข. เนื้อเรื่อง

ค. คำลงท้าย

และมีหัวข้อเรื่อง ที่อาจจะคล้ายคลึงกัน หรือเหมือนกัน ส่วนข่าว เป็นการเสนอ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับ และตามความจริง

๑.๒ ความมุ่งหมาย บทความนั้นเขียนขึ้น เพื่อมุ่งเสนอข้อคิด เห็น เกี่ยวกับ เรื่องนั้น ๆ หรือเหตุการณ์นั้น ๆ ส่วนเรื่องความ เป็นการเขียนที่แสดงความรู้ ความ คิดเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้นแต่เพียงอย่างเดียว

๑.๓ เนื้อเรื่อง เราอาจหยิบยกเรื่องใด ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มาเขียนเรื่องความได้ และหัวข้อเดียวกันนี้จะเขียนเมื่อใด บุคคลใดที่คิดเห็น แต่หัวข้อ เรื่องของบทความ ต้องเป็นเรื่องที่ทันต่อเหตุการณ์ ทันสมัย คนกำลังสนใจอยู่ในขณะ นั้น เวลามาผ่านไปเพียงสัปดาห์หนึ่งหรือเดือนหนึ่ง เรื่องนั้นก็อาจล้าสมัยได้ ส่วนข่าว

หากเวลาล่วงเลยไป เพียงวันเดียวหรือสองวันข่าวก็จืดจาง ล้าหลังไปแล้ว

๑.๔ วิธีเขียน วิธีการเขียนเรื่องความนั้น ใคร ๆ ก็รู้จักวิธีเขียนและพอจะเขียนได้ ส่วนมากเป็นการเขียนแบบเรียบ ๆ ไม่โลกโชน แต่บทความจะต้องมีวิธีเขียนอันชวนให้อ่านชวนให้ติดตามเนื้อเรื่อง ส่วนการเขียนข่าวนั้น ต้องตอบปัญหา ๕ ข้อได้ คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และทำไม การเขียนต้องเขียนจากความเป็นจริง ไม่มีข้อคิดเห็นของผู้เขียน สั้นและตรงไปตรงมา

๒. ลักษณะเฉพาะของบทความ

๒.๑ ต้องมีเนื้อเรื่องสำคัญ มีแกนสาร (Theme) อ่านแล้วได้ความรู้ หรือความคิดเพิ่มเติม ไม่ใช่เรื่องเลือนลอย

๒.๒ เป็นเรื่องที่ได้จากข่าวที่กำลังอยู่ในความสนใจของคนส่วนใหญ่

๒.๓ ต้องมีทัศนะข้อคิดเห็น และข้อวินิจฉัยของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วย

มีลักษณะดังนี้

ก. เป็นความเห็น

ข. เป็นเหตุผลแสดงข้อเท็จจริง

๒.๔ มีวิธีเขียนที่ชวนให้อ่าน ทำให้เพลิดเพลินและชวนให้คิด

๓. ประเภทของบทความ

แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

๓.๑ ประเภทปัญหาโต้แย้ง ประเภทนี้ พบมากในหน้าหนังสือพิมพ์ปัจจุบัน ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตคนเรามีมากมาย พอจะหยิบยกมาเป็นหัวข้อ เขียนบทความได้มากมาย ส่วนมากเป็นปัญหาส่วนรวม และที่นำมาเขียนก็เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เช่นปัญหาเกี่ยวกับการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ เกษตร การปกครองและปัญหาเกี่ยวกับชาติบ้านเมืองทั่วไป

บทความประเภทนี้ มีวิธีเขียน ดังนี้

๓.๑.๑ ยกปัญหาที่เกิดขึ้นมากล่าว

๓.๑.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยทั่วไปของ คนส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากปัญหานี้

๓.๑.๓ สรุปความคิดเห็น และเหตุผลของผู้เขียนบทความ แล้วทั้งทายให้ผู้อ่านนำไปคิดไตร่ตรอง หากคำตบด้วยตนเอง

บทความประเภทนี้ มีผู้สนใจอ่านมาก เพราะได้รับประโยชน์ ได้ทั้งความรู้ ความคิด และข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจจะแตกต่างจากข้อคิดเห็นของผู้อ่านได้ เป็นการเพิ่มพูนความคิดเห็นและสติปัญญาของผู้อ่าน

๓.๒ ประเภทคำแนะนำ

บทความนี้ เราจะพบมากในนิตยสาร สำหรับผู้หญิง ของพวกผู้ชายก็มีบ้าง ส่วนมากเป็นงานช่างชนิดต่าง ๆ เช่น

- การบริหารเพื่อรักษาทรุดทรอง หรือการเพาะกาย
- วิธีปรุงอาหาร
- วิธีซ่อมแซมเครื่องใช้ภายในบ้าน
- วิธีปลูกผัก พืช ต้นไม้บางชนิด
- วิธีเลี้ยงเด็ก
- การบำรุงรักษาความงามของใบหน้าและผิวพรรณ
- วิธีตัดเย็บเสื้อผ้า

การเขียนบทความประเภทนี้ ยึดหลักดังนี้

๓.๒.๑ เป็นเรื่องที่ใคร ๆ ก็ทำได้ ไม่คงใคร่ฝีมือสูง

๓.๒.๒ สั้น เบื้องค้ำใจ ขยายน้อย ใช้เวลาน้อย

๓.๒.๓ บอกเคล็ดลับให้ผู้อ่านปฏิบัติงานได้ง่าย ได้ผลจริง ๆ

๓.๒.๔ ไม่ใช่ศัพท์ทางวิชาการมากนัก เพราะจะทำให้ดูเป็นตำรา

๓.๓ ประเภทท่องเที่ยวเดินทาง

บทความประเภทนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อชวน แนะนำให้ผู้อ่านอยาก

ไปพบเห็นด้วยตนเอง เพราะสถานที่ใดแปลกหรือใหม่ คนส่วนมากมักจะยังไม่กล้าเสี่ยงที่จะไป จนกว่าจะได้ทราบว่าผู้เคยไปมาแล้ว บทความแบบนี้จึง เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รักการศึกษาร มีหลักในการเขียนดังนี้

๓.๓.๑ ผู้เขียน ต้องมีประสบการณ์มาด้วยตนเองก่อน และได้สังเกตจดจำสิ่งต่าง ๆ มาเป็นอย่างดี แล้วถ่ายทอดประสบการณ์นั้นออกมาเป็นตัวหนังสือ

๓.๓.๒ บอกข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตั้งแต่การเตรียมตัวเดินทาง แนะนำข้อผิดพลาดอันตรายอันอาจเกิดไคระหว่างเดินทาง ให้คำเตือนใจหรือข้อระมัดระวังในการปฏิบัติตน แสดงตัวเลขค่าใช้จ่ายตลอดการเดินทาง

๓.๓.๓ แนะนำเกร็ดตำนาน มีภาพประกอบและมีแผนที่แสดงทิศทาง

๓.๓.๔ ระวังลีลาในการเขียน ต้องเขียนให้ชวนอ่าน สนุกสนาน เพลิดเพลิน

๓.๔ ประเภทสัมภาษณ์

เป็นบทความที่ได้จากการที่ผู้เขียนได้ไปซักถามผู้รู้แล้วนำมาเขียนเรื่องใหม่ในหน้าอื่น ผู้เขียนควรรู้จักเลือกบุคคลที่จะสัมภาษณ์ บุคคลที่ควรจะสัมภาษณ์นั้น ควรจะเป็นผู้ที่เคย มีชื่อเสียง หรือเชี่ยวชาญในเรื่องที่เราต้องการจะเขียนเป็นอย่างดี มีหลักเกณฑ์ในการเขียนดังนี้

๓.๔.๑ เรื่องที่จะสัมภาษณ์เพื่อนำมาเขียนในบทความนั้น ควรเป็นข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ ความเห็น ความเข้าใจที่มีต่อเหตุการณ์ ไม่มุ่งประเด็นเรื่องส่วนตัว เป็นสำคัญ

๓.๔.๒ วิธีเขียน มักจะยกประเด็นปัญหาและเขียนขยายคำตอบเป็นเรื่อง ๆ ไป

๓.๔.๓ ไม่ควรขาดข้อคิดเห็นของผู้เขียนเองด้วย

การเขียนบทความชนิดนี้ บางครั้งผู้อ่านนอกจากจะสนใจอยากทราบการทำงาน ข้อคิดเห็น เรื่องราวต่าง ๆ ยังสนใจอยากทราบเรื่องส่วนตัวบางอย่างของบุคคลเหล่านั้นด้วย เป็นหน้าที่ของผู้เขียนที่จะต้องรู้จักเลือกว่า ควรจะซักถามและนำมาเขียนมากน้อยเพียงใด

๓.๕ ประเภทเชิงชีวประวัติ

บทความประเภทคล้ายกับบทความประเภทสัมภาษณ์ ต่างกันในแง่ที่ว่า บทความประเภทสัมภาษณ์ เราต้องการเพียงแสดงความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่บทความเชิงชีวประวัตินี้ สิ่งที่ต้องการคือ แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับตัวบุคคล อาจจะโดยการสัมภาษณ์หรือค้นหาหลักฐาน เรื่องราวมาประกอบ การเขียน ซึ่งมีหลักดังนี้

๓.๕.๑ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคนสำคัญ เช่นวีรบุรุษ นักประดิษฐ์ นักการเมือง ซึ่งผู้อ่านมักสนใจอยากรู้เรื่องราวของเขาโดยละเอียด

๓.๕.๒ ผู้เขียนต้องหาหลักฐานมาประกอบ เรื่องราวที่ตนเขียน

๓.๖ บทความแบบอุปมาอุปไมย

เป็นบทความที่กล่าวแบบเปรียบเทียบ มีนัยลึกซึ้ง สัมพันธ์ไปถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีการเปรียบเทียบบุคคลและเหตุการณ์ หรือเปรียบเทียบบุคคลกับเหตุการณ์สมมุติ แทนที่จะเขียนถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์โดยตรงไปตรงมา ผู้เขียนก็กลับเลี่ยงไปใช้วิธีเปรียบเทียบหรือสมมุติแทน แต่ผู้อ่านส่วนใหญ่ก็มักทราบและเข้าใจได้ว่า หมายถึงผู้ใด

๔. แหล่งความรู้เพื่อการค้นคว้า

ถึงกล่าวแล้วว่า การเขียนบทความ เป็นเรื่องที่ต้องมีหลักฐาน ไม่กล่าวอย่างลอย ๆ ผู้เขียนต้องค้นคว้าความรู้ และเรื่องราวอันเป็นสาระ เพื่อเป็นเนื้อหาในการเขียนอย่างเพียงพอ แหล่งความรู้ที่จะค้นคว้าได้คือ

๔.๑ คิดตามข่าวต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์รายวัน เพราะนักเขียนบทความ จะหยิบเอาข่าวสดมาเขียนได้เสมอ

๔.๒ จากหนังสือต่าง ๆ ซึ่งมีแหล่งรวมคือห้องสมุด

๔.๓ จากการศึกษา สัมภาษณ์ผู้รู้

๔.๔ จากการเดินทางท่องเที่ยว

- ๔.๕ จากการสืบเสาะ เรื่องราวต่าง ๆ ว่าเกิดกับใคร ที่ใด อย่างไรและ
ติดตามไปจนถึงแหล่งที่เกิดเหตุ
- ๔.๖ ค้นหาหนังสือ เอกสาร สถิติ และข้อมูลต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๔.๗ จากการสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกับบุคคลทั่ว ๆ ไป

๕. การเลือกเรื่องที่จะเขียน

นักเขียนบทความต้อง... ทันสมัย ทันโลก ทุ้อ ตาไว รับเหตุการณ์ได้เร็ว
และจำได้แม่นยำ รู้หลักจิตวิทยา เรื่องที่จะเขียน ผู้เขียนจะต้องพิจารณา ๓ แง
ด้วยกัน คือ

๕.๑ จะต้องเลือกเรื่องที่สนใจ คือต้องเป็นเรื่องที่ทันสมัย ถ้าเป็นชาว
ก็ต้องไม่ใช่ชาวที่ลาสมัยที่ผู้อ่านหมดความสนใจไปเสียนานแล้ว

๕.๒ เลือกจังหวะที่เขียนให้พอเหมาะ เพราะเรื่องบางเรื่องมีสาระสำคัญ
เหมาะแก่การเขียนมาก แต่เขียนผิดจังหวะ เรื่องนั้นก็จืดจาง ไม่เป็นผล

๕.๓ เลือกแง่มุมที่เขียนให้แปลกออกไปไม่ซ้ำกับคนอื่น เพราะเรื่องบาง
เรื่อง ผู้เขียนมักมองจากแง่มุมที่ซ้ำ ๆ กัน ผู้อ่านจะได้ฟังความคิดเห็นแนว เดียวเท
นั้น หากผู้เขียนรู้จักพลิกแพลง เขียนในแง่มุมที่แปลกออกไป จะทำให้เรื่องน่าสนใจ
สนใจ และผู้อ่านจะได้แนวคิดที่กว้างขวางออกไปกว่าเดิมด้วย

๖. วิธีการเขียน

การเขียนบทความมีรูปแบบคล้ายการเขียนเรียงความ คือต้องมีการวางโครง
เรื่อง แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และความลงท้าย

๖.๑ คำนำ

เป็นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นตอนที่กล่าวเปิดเรื่อง บอก
กล่าวให้ผู้อ่านทราบว่าจะเขียนถึงเรื่องอะไร ต้องมีวิธีเขียนที่อ่าน ชวนติดตามไปถึง

ขอหนาต่อไป

๖.๒ เนื้อเรื่อง

แบ่งออกเป็น ๒ ตอนคือ

๖.๒.๑ ตอนขยายความ เพื่อให้รับกับคำว่า อธิบายความคิดความ

เห็นให้ชัดเจน

๖.๒.๒ ให้อรรถาธิบาย เป็นตอนที่เพิ่มเติม ให้สถิติ รวบรวมข้อมูล

การเปรียบเทียบ มีตัวอย่างประกอบ

๖.๓ ความลงท้ายหรือบทสรุป

มักเป็นตอนที่แสดงข้อคิดเห็นของผู้เขียน ให้คำแนะนำ เสนอแนะวิธีการ

แก้ปัญหาและข้อความคิดเห็นของผู้เขียนให้เด่นชัดขึ้น

การที่จะเป็นนักเขียนบทความได้นั้น ผู้เขียนจะต้อง เป็นนักฟัง นักอ่าน

ที่มีวิจารณญาณ คือ รู้จักแยกแยะ ระหว่าง ข้อเท็จและข้อจริง เขียนเพื่อประโยชน์ของ

ส่วนรวมโดยปราศจากอคติ และเป็นผู้ที่สนใจใฝ่หาความรู้ เป็นเนืองนิจ ที่สำคัญที่สุด

คือ ต้องฝึกหัด เขียนและปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ

วิธีสอนและกิจกรรม เสนอแนะ

๑. ให้อ่านเรื่องบทความมาคนละ ๑ เรื่อง พร้อมทั้งเตรียมวิเคราะห์

เนื้อหาของบทความนั้น ๆ โดยละเอียด

๒. แบ่งผู้เรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ให้ศึกษาวีธีเขียนในเรื่องต่อไปนี้

๒.๑ การเขียนเรียงความ

๒.๒ การเขียนบทความ

๒.๓ การเขียนข่าว

ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน มารายงานหน้าชั้น ให้อีกผู้ช่วยกันสรุปความแตก

ต่างของวิธีเขียนทั้ง ๓ อย่างนี้

๓. นำบทความที่ผู้เรียนนำมาวิเคราะห์หา ถูกต้องตามลักษณะของการเขียนบทความหรือไม่

๔. ให้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ เหตุการณ์ สถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นรอบด้าน เพื่อนำมาใช้เขียนบทความได้

๕. ใฝ่ฝึกหัดเขียนบทความจากข่าว

๖. นำผลงานมาอภิปราย แกะไขข้อบกพร่อง

สื่อการสอน

๑. ตัวอย่างบทความประเภทต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์
๒. ข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวัน
๓. หนังสือประเภทต่าง ๆ ในห้องสมุด

แบบฝึกหัด

๑. จากหัวข้อเรื่องต่อไปนี้ จงเลือกเขียนบทความประเภทปัญหาขัดแย้ง มา ๑ เรื่อง

- ๑.๑ สตรีไทย : ถูกกดขี่จริงหรือ
- ๑.๒ นำท่วมกรุง เหตุความผิดของใคร
- ๑.๓ ผู้แทนราษฎรทำเพื่อใคร
- ๑.๔ ชาวชนไทยอนาคตของชาติ ?

๒. จงวิเคราะห์ข้อเขียนต่อไปนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ท่านได้ศึกษามาแล้วว่ามีลักษณะเป็นบทความหรือไม่ ถ้าใช่ ควรจัดอยู่ในบทความประเภทใด

(ผู้สอนนำบทความมาให้ฝึกเขียนทำแบบฝึกหัด ๑ บท)

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

กระแสด มาลาบาท. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. พระนคร: โรงพิมพ์มหาภูมิ
วิทยาลัย, ๒๕๑๒.

คณะอาจารย์ภาษาไทย, คณะศิลปศาสตร์. คำสอนวิชาภาษาไทยปีที่ ๑ ภาคแรก.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๖.

เจือ สตะเวทิน. คำขวัญร้อยแก้ว. กรุงเทพฯ: สุทธิสารการพิมพ์, ๒๕๑๓.

ชลธีรา กัลก้อย และคนอื่น ๆ. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เกดไทย,
๒๕๑๓.

เปลื้อง ณ นคร. คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. พระนคร:
ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

สิทธา พิณภูวดล และคนอื่น ๆ. การเขียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, ๒๕๑๓.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเขียนโฆษณา

ภาษาโฆษณาเป็นภาษาที่มีรูปแบบโดย เฉพาะอย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะที่น่าสนใจ เพราะ เป็นภาษาที่ค่อนข้างเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อแข่งขันกับภาษาขายตัวของ การค้า จึงมีลักษณะที่ค่อนข้างโลดโผน เป็นที่กล่าวกันเสมอว่า การโฆษณาเป็นการสร้างสรรค์ เฉพาะในวงธุรกิจ แต่ในวงการอื่น ภาษาโฆษณามีบทบาทในการทำลาย เช่นทำลาย วัฒนธรรม มอมเมาและหลอกลวงและที่กล่าวขวัญกันมากที่สุดคือ ทำลายภาษา ทำให้ ภาษาไทยวิบัติ

การสอนเรื่องนี้มีจุดหมายใหญ่เรียนมีวิจารณ์มาตรฐาน วัจนวิเคราะห์ วิจารณ์ คำโฆษณาต่าง ๆ ใควา มีสิ่งที่ควรเชื่อถือได้หรือไม่ และจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ให้ สังเกต จดจำวิธีการใช้และการเลือกสรรคำที่ง่าย สั้น สามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้ อานผู้ฟังได้ ซึ่งนับว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการ เลือกใช้ถ้อยคำในการ เขียน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถดังต่อไปนี้

๑. บอกใควา การโฆษณานั้น มีจุดมุ่งหมายอย่างไร
๒. พิจารณาคำโฆษณาแล้ววิเคราะห์ใควา คำโฆษณานั้นมีกลวิธีในการ

เขียนแบบใด

๑. อธิบายใควา สื่อมวลชนมีความสำคัญต่อการโฆษณาอย่างไร
๔. ตั้งข้อสังเกตในเรื่องการใช้ภาษาโฆษณาใควาถูกตอง
๕. ชี้แจงใควา คำโฆษณานั้น ๆ มีเหตุผลที่เชื่อถือได้หรือไม่ เพราะเหตุใคว
๖. เขียนโฆษณาใควาถูกตองตามหลักที่ใควาวิเคราะห์และศึกษามา

เนื้อเรื่อง

๑๑๒

การเขียนโฆษณา

๑. การเขียนโฆษณา เป็นการโฆษณาเพื่อหวังผล ๓ ประการ คือ
  - ๑.๑ โฆษณาเพื่อเตือนใจ สินค้าบางอย่าง เป็นที่รู้จักกันดีแล้ว แต่ก็อะไรก็ไม่ต้องบรรยายสรรพคุณให้ยืดเยื้อ เช่น เป๊ปซี่ที่สุด
  - ๑.๒ โฆษณาเพื่อการจูงใจ เช่น การช้อปปิ้ง อาจจะบอกได้ว่า มีเงินเพียงเท่านี้ก็สามารถซื้อได้
  - ๑.๓ โฆษณาเพื่อช่วยการตัดสินใจ ในกรณีที่มีสินค้าหลายชนิดให้เลือกก็บรรยายรายละเอียด ให้ผู้ซื้อตัดสินใจ เลือกซื้อได้ตามความพอใจ
๒. การใช้ภาษาในการโฆษณา แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ
  - ๒.๑ เป็นภาษาที่ชักจูงใจ ผู้มีการศึกษา
  - ๒.๒ ให้เหตุผลชักจูงคนในระดับที่ไม่มีการศึกษา
๓. กว้างในการโฆษณาโฆษณา มีดังนี้ คือ
  - ๓.๑ ใช้วิธีการทางจิตวิทยา วิธีนี้นักโฆษณามักจะจับคู่คอนทราสต์จิตวิทยามาเป็นหลักเพื่อชักจูงใจ เช่น
    - ๓.๑.๑ สร้างความรู้สึกให้เป็นพวกเดียวกัน ซึ่งได้จากลักษณะของมนุษย์ที่ชอบทำตามกัน เช่น
      - ใคร ๆ ก็ใช้
      - ทุกสังคมนิยมใช้
      - คนทุกชนชั้นนิยมใช้
      - ทั่วโลกรู้จักดี
    - ๓.๑.๒ จับลักษณะค่านิยมของคนในเรื่องชาตินิยม เช่น
      - เพื่อคนไทย โดยคนไทย

— ศักดิ์ศรีของคนไทยทั้งไปทั่วโลก

๓.๑.๓ จับจุดอ่อนทางจิตใจของบุคคลบางประเภทที่ชอบมีลักษณะเด่น

เฉพาะตัว เช่น

— เหมาะสำหรับผู้คลีกภาพอันทรงศักดิ์อิสรฐาน

— สำหรับนักธุรกิจชั้นสูง

— สำหรับผู้มีรสนิยมสูง

— เอกลักษณะของผู้นำทุกยุคทุกสมัย

๓.๑.๔ ใ้หน้าใจไมตรี เช่น

— รักคุณ เทพา

— เราหวังใยดวงใจของคุณ

— เราสามารถช่วยท่านได้

— ป็นหยักเคียงข้างประชาชน

๓.๑.๕ สร้างความกลัวให้แก่อุไม่มีความมั่นใจในตนเอง เช่น

— คุณกำลังตกอยู่ในอันตราย อันตราย

— ระวัง

— ความรักของเธอก็เริ่มเลือน เลือนหายไป

๓.๒ การใช้เหตุผล

เป็นวิธีการชวนเชื่อ ที่ได้ผลดีวิธีหนึ่ง เพราะปัจจุบันนี้ คนได้รับ

การศึกษามากขึ้น มีความคิดกว้างขวาง และต้องการเหตุผล เช่น

— ท่านทราบดีว่า เวลาเป็นเงินเป็นทอง จะทองเท่าหรือธุรกิจ

บินไปกับ ...

— การเริ่มประหยัดแต่วันนี้ คือการเตรียมพร้อมอย่างหนึ่ง

เพื่อความสุขในวันหน้า

— สายน้ำไม่เคยเหือด กาลเวลาไม่เคยใคร แต่วันคืนยังหวนมาใหม่

เพื่อให้ ... พิสูจน์เวลา

- ถ้าโลกนี้ไม่มีผู้หญิงสวยก็ช่าง เถอะ
- ถ้าโลกนี้มีผู้หญิงสวยก็ควรระวัง
- ถ้าโลกนี้ไม่มีเหลาศึกก็ช่าง เถอะ
- ถ้าโลกนี้มีเหลาศึกก็ควรระวัง ...

๓.๓ โฆษณาเกินความจริง

วิธีการนี้มุ่งหมายแต่เพียงจะดึงดูดความสนใจโดยไม่คำนึงถึงหลักความจริง เป็นวิธีการที่แสดงความจริงใจ มุ่งหมายเพียงเพื่อให้สินค้าของตนน่าสนใจเท่านั้น เชน

- ... สมอกล อุบัติขึ้นในระบบเกี่ยวกับการสร้างยานอวกาศ ทรงผลานุภาพทุกส่วนดีเยี่ยม ครอบงำศูรทั้ง คิวบิก เกล็ดและจุด เคน เหนือล้ำกว่า
- ไซแมง... ที่ไร ถูกผู้ชายตามต่อทุกที่ แม่นหินขนาฟ้า เทวดายังตามต่อ
- หมูบาน... มีทุกอย่างพร้อมสรรพ เมื่อนานกลับ เขียวบาน
- ประสบความสำเร็จ คลั่งใจ ทุบคนแก่กลับ เป็นหนุ่ม
- คุณภาพปลาน เปอร เซ็นค
- เทียบกับ... ทวีร์ เหมือนทองทั่ววิมาน

๓.๔ อำพรางบางสวน

เป็นวิธีการโฆษณาที่ไม่ให้ความจริงทั้งหมด ปล่อยให้ผู้ฟังสรุปเอาเอง ภาษาที่ใช้ออกมาในรูปคำเลือน (Vague) สื่อความหมายไม่ชัดเจน คือความได้หลายแง เชน

- เงินค่านถูกมาก ผอนส่งเพียง ๓๐ เลียน
- สวยไป ๘ อย่าง
- ราคาพิเศษ
- ไม่มีใครเหมือน ไม่เหมือนใคร

๓.๕ การย้วยู่ประสาทสัมผัส

นักโฆษณาจับลักษณะนิสัยของมนุษย์ที่ยังหมกมุ่นอยู่ในรูป รส กลิ่น เสียง เสนอความสะดวกสบายทางประสาทสัมผัส เช่น ภาพหญิงงาม ทิวทัศน์ เสียงน้ำตก เสียงเพลง และการใช้ภาษาที่สรรหาคำที่สื่อความหมายทางประสาทสัมผัสที่แปลกใหม่ หรือ นำคำเดิมที่มีอยู่แล้วมาใช้ในความหมายใหม่ และใช้เป็นคำสะแลง เช่น

- กุกกิก ถึงใจ
- คุณจะรู้สึก โอเค
- พลังชก พลังหอม
- คุณภาพอันยกย ราคารุ่นแพง
- หมอย ... อย่าให้เซค
- แบ่งแข็ง กลิ่นคุณนาย
- เล็กดี รสโต
- เมื่อบรสค รสคัง
- รสใหม่ วิสกีรสไทย

๓.๖ การสร้างคำขวัญ

วิธีการนี้ เกิดจากความต้องการให้ผู้บริโภคสนใจ นักโฆษณาจึงเลือกใช้คำที่จะช่วยให้ง่าย เช่น

๓.๖.๑ การใช้คำคล้องจอง

- นิมสลวย สวยสะอาด
- สุขใจกับสายตา เคนกวาทุกโอกาส ควยเงินบาทที่จ่ายสบาย
- ชิงตา นารัก สมศักดิ์ศรี
- สาวสะเท็น หม่อมสะท้าน โฉมสะคราญ

๓.๖.๒ ใช้คำพูดสั้น ๆ ความกระชับ สื่อความหมายชัดเจน

- จิวแต่แจว
- จิมเคียวจับใจ

- คิม เปบซึคหึลุด
- สุกใจโรกั๊วล
- ปักอาบุรุด หคคาสักหอร
- ๓.๖.๓ ไซค้ำตัน คดองจอง และเลนสิมมีสิ้อกษรควย
- คุมครอง เครื่องครมคัม
- เล็กประหยัค เลิศประโยชน
- สวบชชชช เมือทชชชช
- ๓.๖.๔ ไซค้ำช้ำ เพือไห้งาย
- ทนแถค ทนฝน ทนทาน
- ทนคะ ทนเคือค ทนโคค ทนคู้ ทนคั้น ทนค้ำ ทนค้ำก (ภาพยนต)
- คีมก มากคี้
- คุมคก คุมก่าไร

๓.๓. ไซค้ำภาษาตางประเทศ

นักโฆษณาจูกออนว่า คนไทยบางกลุมนิยมของตางประเทศมากกว่าของไทย จึงมักไซค้ำภาษาตางประเทศ เพราะคิควาจะเป็ที่เซือถือได้มากกว่าเซิน

- ชูเปอรกรรม
- ชูเปอรสวย
- ฉนวนลชชชชคิส ก้วยโคริส
- แค้โครล็กคกที่คุมรักและแคร
- ผสมฮายชม้น

๔. สือมวลชนกับภาษาโฆษณา

การโฆษณาตองฮาศับสือมวลชนประเภทตาง ๆ เป็เครื่องมือชยแพร เซิน วิทยู โทรทศัน ภาพยนตร หนังสือพิมพ์ และปายโฆษณา ตางมีวิธีการใช้ภาษาที่ตางกัน ดังนั้

๔.๑ การโฆษณาทางวิทยุ ไซ้เสียง เป็นสื่ออย่าง เดียว การใช้ภาษาสวนใหญ่ จึง เป็นภาษาที่ง่าย ๆ ประโยคสั้น ๆ หรือใช้คำสั้น ๆ เพื่อให้ฟังง่ายและจำง่าย

๔.๒ การโฆษณาทางโทรทัศน์และภาพยนตร์ สามารถใช้เสียงประกอบได้ การใช้ภาษาจึงออกมาในรูปคำคล้องจองให้จำง่าย ประกอบภาพและบทเพลง มีการสร้างคำแปลกใหม่ให้สะดุดหู สร้างฉาก สร้างบทสนทนาให้น่าสนใจ

๔.๓ การโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ เป็นการโฆษณาที่สามารถใช้ตัวหนังสือ เป็นสื่อในการโฆษณาได้อย่างเต็มที่ การใช้ภาษาจึง เขียนให้รายละเอียดได้อย่างเต็มที่

๔.๔ การโฆษณาทางแผนป้ายโฆษณา ส่วนมากมักใช้ภาษาสั้น ๆ เพราะผู้อ่านมักมีเวลาอ่านไม่มากนัก

๕. ข้อสังเกตในการใช้ภาษาโฆษณา

ภาษาโฆษณาเป็นภาษาเฉพาะของวงการธุรกิจ การค้า เช่นเดียวกับภาษาในวงการศึกษา วงการจิตวิทยาหรือวงการแพทย์ ฯลฯ ในการเขียนคำโฆษณา ผู้เขียนจำเป็นต้องใช้ภาษาที่กระชับรัด กระทบ แปลกใหม่ ใช้คำน้อยแต่กินความมาก เพื่อดึงดูดความสนใจให้จำได้จนขึ้นใจ หากทำให้ผู้บริโภครู้สึกว่าคำโฆษณาได้และศักดิ์สิทธิ์ เลือกรู้สึกดีนั้น ก็นับว่านักโฆษณาประสบความสำเร็จ แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้วิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่า ภาษาโฆษณาเป็นสาเหตุให้ภาษา "วิบัติ" จึงขอตั้งข้อสังเกตในการใช้ภาษากับการโฆษณา ดังนี้

๕.๑ ภาษาโฆษณาเป็นภาษาที่มีอิทธิพลมาก เพราะจะเป็นภาษาที่คนได้ยิน อยู่ทุกเมื่อ เชื้อวัน การโฆษณามักจะสร้างคำสะแลง หรือคำใหม่ที่มีลักษณะของลักษณะภาษาไทย ใช้คำยืมประเภท นิตินาที่ และมีวิธีเรียงคำแปลก ๆ เพียงเพื่อต้องการให้สะดุดหู เช่น

— รสคิง

— รสโต

— กระดาษสารพัดเข็ด

- เจ็ดสาวดาวรุ่ง

- ๒๑ เพลงเอก

๕.๒ วิธีการโฆษณา มีลักษณะของการโฆษณาชวนเชื่อ และหลอกลวงเกินความจริงที่มีอยู่มาก มีการข่มขู่กัน ชาวต่างประเทศในสิ่งที่เป็นไปได้ ด้วยการพยายามที่จะใช้ภาษาโน้มน้าวจิตใจของคนทั้งให้คลอบคลาม โดยอ้างถึงความจริง อ้างเหตุผลที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ แสดงถึง เล่ห์เหลี่ยมในการโฆษณา และไม่คำนึงถึงผลเสียในแง่ภาษาเลย

๕.๓ ภาษาโฆษณานั้น มีอิทธิพลมากในหมู่เยาวชนซึ่งรับสิ่งต่าง ๆ ใ้จายสิ่งทีจจจำมายอมมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันทั้งในการพูดและการเขียน แม้ภาษาโฆษณางจะออกมาเร็วและหายไปเร็ว แต่อิทธิพลในภาษาเขียนจะเป็นผลเสียระยะยาวต่อลักษณะของภาษาไทย และนานไปภาษาไทยอาจไม่มีลักษณะเฉพาะ ทำให้ภาษาไทยกลายเป็นภาษาที่ไม่มีระเบียบแบบแผน

อย่างไรก็ตาม ภาษาโฆษณาก็มีส่วนทำให้ภาษาวิบัติไปเสียทั้งหมด ยังมีนักโฆษณาอีกจำนวนมากที่ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ใช้คำสั้นกระชับและความดี เช่น

- คุณครอง เครื่องครบครัน

- บิ๊กอายูรด หดค่าสี่หอร

ภาษาโฆษณา เป็นภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว นักโฆษณาที่มีความสามารถและมีจรรยา จะสร้างคำโฆษณาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งไม่เป็นการทำลายภาษาไทย ทำให้ภาษามีสชีวิตชีวา เพราะสามารถใช้คำสั้น เคน นาสใจ และสื่อความหมายได้ชัดเจน ภาษาโฆษณาจึง เป็นภาษาเฉพาะวงการที่ควรศึกษา

วิธีสอนและกิจกรรมเสนอแนะ

๑. ใหญ่เรียนหาตัวอย่างคำโฆษณาที่พบจากหนังสือพิมพ์ วิทยู โทรทัศน์และป้ายประกาศโฆษณาต่าง ๆ มากนละ ๕ ส่วนวน

๒. จัดการอภิปรายกลุ่ม เรื่อง "โฆษณาทำให้ภาษาวิบัติหรือไม่" ช่วยกันสรุปผล
๓. ใหญ่สุริยชนช่วยกันสรุปหลักเกณฑ์ในการเขียนโฆษณา จากตัวอย่างที่ทุกคนนำ

มา

๔. ใหญ่เรียนสิ่ง เกิดความแตกต่างของการใช้ภาษาหรือวิธีการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และป้ายโฆษณา
๕. ใหญ่เขียนข้อความโฆษณาด้วยตนเอง โดยสมมุติสินค้าที่ตนต้องการจำหน่ายหรือให้บริการ

๕.๑ หนังสือ

๕.๒ โรงเรียนอนุบาล

๕.๓ ภาพยนตร์ (สมมุติชื่อเรื่อง)

๕.๔ ร้านเสริมสวย

๕.๕ อาหารปิ้งโต

๖. ให้เขียนคำโฆษณา ลงในภาพสินค้าต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ พัดลม ตู้เย็น กระจกบาน วิทยุ รถยนต์ ฯลฯ

สื่อการสอน

๑. ตัวอย่างคำโฆษณาจากสื่อมวลชนต่าง ๆ
๒. รูปภาพ ของสินค้าประเภทต่าง ๆ
๓. แถบบันทึกเสียงคำโฆษณาจากวิทยุ โทรทัศน์

แบบฝึกหัด

ทำในสมุดแบบฝึกหัดทุกข้อ

๑. คำโฆษณาต่อไปนี้ ใช้กลวิธีในการโฆษณาอย่างไร
 พันแผลก เหมือนแจกสุริ
 ด้มความสกปรกได้แจจจริง ๆ

ผสมผงมะนาว ถนอมมือ
ซู่ชีวิตเสี้ยนผม คนแก่กลับ เป็นคนหนุ่ม
ความรักของ เธอก็เริ่ม เลื่อน เลื่อนหายไป

๒. คำโฆษณาที่ปรากฏอยู่ทั่วไปขณะนี้ ท่านชอบโฆษณาของสินค้าใบบ้าง จง
บอกมา ๓ ชนิด พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบด้วย

- ๒.๑
- ๒.๒
- ๒.๓

๓. หากท่านตั้งโรงเรียนอนุบาล และท่านเป็นครูใหญ่เอง ท่านจะโฆษณา
โรงเรียนของท่านว่าอย่างไร

- ๔. จงพิจารณาว่า คำโฆษณาต่อไปนี้ อำพรางความจริงส่วนใดไว้
  - ๔.๑ เงินค่าตอบแทน โบนัสโตกอน ผอนเพียง ๓๐ เดือน
  - ๔.๒ น้ำผสมสด ทุกหยดจากแคลิฟอร์เนีย
  - ๔.๓ เจ็ดวันไม่ได้ผล รับรองคืนเงิน
  - ๔.๔ ปลอดภัยหายห่วง เพราะน้ำมันตราหยก
  - ๔.๕ ออดลน้ำผึ้ง ผสมมะนาว อรอบดี ทวีสุภาพ

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

- นิเทศศาสตร์, คณะ. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร. เอกสารสัมมนา. อิศำเนา
 บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. "การใช้วิชาภาษาศาสตร์ให้เป็นประโยชน์ในการสอน
 ภาษาของนักเรียน" ชุมนุมทางภาษาไทย. (ชุมนุมส่งเสริมภาษาไทย, พฤษภาคม,
๒๕๑๓.) ๘
- อักษรศาสตร์, คณะ. อักษรศาสตร์พิจารณา ฉบับโฆษณาพิเศษ. ๒ (กันยายน, ๒๕๑๓)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเขียนกลอนเปล่า

มีผู้โต้แย้งกันว่า กลอนเปล่าควรจัดอยู่ในการเขียนประเภทร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ต่างมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือเท่าเทียมกัน คือที่จัดเป็นร้อยแก้ว เพราะกลอนเปล่าไม่มีสัมผัส ไม่มีรูปแบบ เป็นแต่เลือกสรรถ้อยคำที่ไพเราะ สละสลวย สั้น แต่มีใจความมากมาย เรียงร้อยเข้าด้วยกัน เท่านั้น ส่วนที่ว่าเป็นร้อยกรอง เพราะผู้แต่งต้องแทนหาถ้อยคำที่งดงาม ความหมายลึกซึ้ง มีเสียงที่ไพเราะรื่นหู และถึงแม้กลอนเปล่าจะไม่มีสัมผัสนอก แต่ก็มีสัมผัสในควบเสียง และการเรียงคำอย่างประณีต สัมผัสใจผู้อ่าน จึงน่าจะจัดเป็นร้อยกรอง

จะไม่ขอคัดค้านว่าฝ่ายใดเป็นผู้นะ แต่ในการสอนเรื่องนี้ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ลองใช้วิจารณญาณของตนเองลองอภิปราย พิเคราะห์กันให้ถ่องแท้ เพราะการเขียนกลอนเปล่านี้อาจเป็นศิลปะการประพันธ์ที่แปลกใหม่สำหรับผู้เริ่มฝึกเขียน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. ให้เหตุผลได้ว่า กลอนเปล่าควรจัดอยู่ในการเขียนประเภทใด
๒. วิเคราะห์หลักในการเขียนกลอนเปล่า โดยรวบรวมจากตัวอย่าง
๓. ยกตัวอย่างกลอนเปล่าจากหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้
๔. เขียนกลอนเปล่า เพื่อแสดงความคิดจินตนาการของตนเองได้
๕. นำสัญลักษณ์มาใช้ในการเขียนกลอนเปล่าได้

เนื้อเรื่อง

กลอนเปล่า

เป็นชื่อเรียกของคำประพันธ์แบบหนึ่งที่มีการวางรูปคล้ายกลอน ไม่มีสัมผัสนอก
แต่บางครั้งมีสัมผัสใน และมีการเรียบเรียงคำอย่างประณีต ตัวอย่าง เช่น

...

แล้ววันหนึ่ง

เขาก็แผลอ ขวางขวางแกนนั่ง เกลือกกิน

สะเทือน สะท้าน สะทอน เจ็บดังจิต บอบขำ

แกนนั่งกลังลงรานราว

รอยของมันพาดอยู่รอบดวง ชะมุกชะมอมควบกับส้มขลุ่ย

ฉับพลัน เมฆก็มีว หนน มีด หมอง

พาก็หยาด พรำ พรำ เหมือนร่ำไห้

เหมือนจะค้างอาย อภัยศ มีรุมด

ทำอย่างไร ทำไหน ทำอย่างไรดีหนอ

เขานุกคิด คิดได้ และคิดออก

ใจก็สลด เศร้า รุสีกสูญเสีย

เสียกาย เสียใจ และซาคใจ

...

(ตอนหนึ่งของ นิทานสามนาที่ ของ สุนนอมร หนังสือฟ้าดงกรณ, ๒๕๐๘)

๑. ลักษณะของกลอนเปล่า

กลอนเปล่าหรือกลอนที่ไม่มีสัมผัสนอกนี้ อาจได้แบบอย่างมาจากการเขียน

Free Verse ของชาวอเมริกัน ผู้ที่แต่งกาพย์กลอนของต่างประเทศ มี ๒ ประเภท

คือ

๑. Poet คือผู้เขียนภาพกลอนต่าง ๆ เช่น Blank Verse, Lyric Psalm, Hymn, Epitaph เป็นต้น เขียนที่มีความคิดคำนึงอันถึงงาม มีสุนทรียภาพอันรุ่มรวย โดยไม่ต้องอาศัยสัมผัสใด ๆ ก็ได้

๒. Verifier คือผู้เขียนภาพกลอน ซึ่งมีสัมผัสไพเราะ แต่ไม่มีเนื้อหา ไม่ได้อรรถาธิบาย

ส่วนพวกที่เขียน Free Verse เป็นพวกชาวอเมริกัน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากอังกฤษใหม่ ๆ มีความรื่นรมย์ที่จะใช้ภาษาในแบบของเขาเอง จึงเขียนกลอนแบบใหม่ในรูปแบบที่เป็นอิสระ ความคิดอิสระ ตามอารมณ์ของเขา

นอกจากนี้ กลอนเปล่ายังมีลักษณะการแต่ง คล้ายการแต่งคำประพันธ์ของญี่ปุ่น ซึ่งเรียกว่า "ไฮกุ" เป็นคำประพันธ์ที่มีการกำหนดจำนวนคำ ในบทหนึ่ง ๕-๗-๕ คำ ตัวอย่าง เช่น

A Childless housewife
How tenderly she touches
Little dall for sale

แม่บ้านผู้ไร้บุตร (๕)
เธอลูบไล้หนูถนนอม (๗)
ตุ๊กตานอย เลหลัง (๕)

ผู้ที่เขียนไฮกุได้ ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี เพราะการเลือกใช้คำ ถ้อยคำที่ใช้น้อยแต่มีความลึกซึ้ง ญี่ปุ่นถือว่า สตรีที่มีการศึกษาต้องแต่งไฮกุเป็น

ตัวอย่างกลอนแปด ในภาษาไทย

เสียงจากความเจ็บ
 เมื่อสิ้นคืนเคี้ยว
 กลางทองงูเจ็บ
 เจ็บอยู่ในใจ
 อะไรคือความดี
 ฉันไม่รู้
 จะลองทำบาปดู
 แลดวงมือสาวกมนต์

(สุชาติ สวัสดิ์ศรี, ความเจ็บ)

แม่
 แม่จะ แผลอออยู่ในช่วงหนึ่งของกาล เวลา
 ช่วงที่ลูกไปเล่นที่ไกลไกล
 เหมือนกับฤดูกาลที่ แผลออกไปช่วง เวลา
 ปล่อยให้โลกกว้าง ไกลออกไป

แล้วหัวใจของแม่จะกระซิบที่ข้างหู
 แม่คิดถึงลูกที่ไปเล่นไกล แม่เป็นห่วง
 แม่เป็นห่วงทาง เคนจะเป็นคนทะเล
 แม่เป็นห่วงคนไหนจะ กลายเป็นงู

แม่จะรับวิ่งตาม
 ลูก เรือลำเล็กของแม่
 ฟังพอนนอยของแม่

(จาง แซ่คง)

๒. หลักในการเขียนกลอนเปล่า

การเขียนกลอนเปล่าเป็นการเคลื่อนไหวของคนที่กลุ่มหนุ่มสาวที่มีต่อการแต่งคำประพันธ์ของไทย เพราะเห็นว่าการเขียนที่บังคับให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ทำได้ยากและต้องใช้เวลานานกว่าการเขียนกลอนที่ไม่มีสัมผัส

หลักเกณฑ์ในการเขียนกลอนเปล่า พอรวบรวมได้ดังนี้

๒.๑ ต้องมีโครงเรื่อง ที่เป็นเรื่องราวและมีเนื้อหาสาระ

๒.๒ สามารถจัดจำนวนคำได้ตามใจชอบ แต่ต้องใช้ความประณีตในการเลือกคำและเขียนให้จบลงในวรรคหนึ่ง ตัดความที่ไม่จำเป็นออก เช่น

"มีดอกเลา ไชยน์มาจากข้างหลัง

เป็นมอญหญิง

หอมดอกเลา ไชยน์ชอบ

เธอเอาใจใส่นักมากไป ไชยน์ไม่ชอบ

...

(วรรณศิลป์ปริทัศน์, กลอนไม่มีสัมผัสนอก)

๒.๓ จะต้องกลั่นกรองถ้อยคำเพื่อแสดงความคิด อารมณ์ออกมาให้เห็นเด่นชัด ควบการใช้คำที่ แรง เข้ม

ขุน เขา

เบ่งหน้าฉันคือขุน เขา

ขุน เขา เทือกสูงใหญ่

คุ้มมันมีที่ตังตระหง่านอย่างนา เกรงขาม

คุ้มนี้การ ราว และ เต็มโตอย่างมันคง

ในความ เป็นสี่คำ

มันตระหง่านที่คทานกระแสด

แห่งความ เปลี่ยนแปลง

ของ สายลมและพายุ

ลูกแล้วลูกเล่าที่กระหน่ำเข้ามาไม่ขาดสาย
 มันมันนึ่งอย่าง เจย เมย
 เชื่อมันในความแข็ง กราวแห่งอำนาจคน
 กาล เวลาคานไป
 ขุน เขาสี่กรอน
 ลง เหลือเพียง เศษธุลีดิน
 (มนต์ อาลัยภณ, ปาจารย์สาร)

๒.๘ ใช้ เทคนิคในการ เขียนโดยใช้สัญลักษณ์เปรียบเทียบ เทียบ เช่น

ดอกหางนกยูงสีแสด เขม
 จะดูเขมขิงขน เมื่อตะวันรอน
 ใบหางนกยูง เพียบพวย
 จู๊ดจ๊องนกอพยพปีกบาง เมาอยู่หลายรอบตัว

แล ไกลออกไป เห็นผู้คน เกินคุ่ม ๆ กลับบ้าน
 เด็กขรตจักรยาน เล่นบนถนนคูกรัง
 เรียบประสาธมืออยู่บนถนนคูกรังหนาบาน
 รอสั่งที่ยังมาไม่ถึงควยหัวใจที่แยกเข็น

ตะวันยังลกลงต่ำ

ดอกหางนกยูงขิงแสด เขม:

ลำต้น เรือง ร่องควยแสงตะวันสีแสด

เรียบนอูพ่น เหมือน รอ เพื่อน

แต่ก็มีใครรอ เพื่อน

เพื่อน เค้นมากขมไหและ เพื่อนก็ เค้น เขาไป

ดอกหางนกยูง ขิงแสด เขม

(กอนกรวด, ปาจารย์สาร)

๒.๕ นิยมใช้คำซ้ำ หรือใจความซ้ำ เพื่อเน้นน้ำหนักของข้อความ เช่น

โลกหมุนไป
 เพื่อเฝ้าดวงอาทิตย์
 ขึ้นทางทิศตะวันออก
 และตกทางทิศตะวันตก
 โลกหมุนไป หมุนไป
 ฉันเฝ้าดวงอาทิตย์
 ขึ้นทางทิศตะวันออก
 และตกทางทิศตะวันตก
 ผู้คน ผู้คน
 โอ ฉันเข้าใจ
 โดยบัดนี้แล้ว

(คีติระ, เรื่องสนชายโง่บนภูเขา)

วิธีสอนและกิจกรรมเสนอแนะ

๑. ใหญ่เรียนหากลอง แปลจากหนังสือต่าง ๆ มาคนละ ๑ บท เพื่อนำมาอ่านและวิเคราะห์หาหลักเกณฑ์ในการเขียนกลอน แปลาในชั้นเรียน
๒. ฝึกเขียนกลอน แปลา โดยคู่ตัวอย่างจากข้อเขียนที่ดี
๓. ฝึกใช้คำ คำบทร้อยกรองที่สั้น กระชับแต่กินความมาก สื่อความคิดได้ตรงตามต้องการ
๔. ฝึกการใช้สัญลักษณ์ในการเขียนกลอน แปลา
๕. ใช้สื่อการสอน เช่น วางดอกไม้ดอกหนึ่งไว้บนโต๊ะที่ว่าง ใหญ่เรียนเขียนบรรยายความคิด
๖. ให้อ่านเสียงจากเครื่องบันทึกเสียง เช่น เสียงน้ำหยด ให้เขียนเรื่องจากจินตนาการ

๓. ใหญ่ภาพ เช่น ภาพคนแก่หลังค่อม ยืนอยู่เดี่ยวๆ ให้เขียนแต่ความคิดของตน เป็นกลอนเปล่า

สื่อการสน

๑. รูปภาพ เช่น
  - ภาพเด็ก
  - ทิวทัศน์
  - ผลไม้
  - สัตว์
  - ลายเส้น, สีแปลก ๆ
๒. เครื่องบันทึกเสียง เปิดเสียง เหล่านี้ให้เด็กฟัง
  - เสียงน้ำหยด
  - เสียงหูกกรดไฟ
  - เสียงนาฬิกาปลุก
  - เสียงเด็กร้อง
  - เสียง เพลงกล่อมลูก
  - ฯลฯ
๓. ของจริง เช่น
  - แกนน้ำที่วางเปล่า
  - แจกันที่ไม่ได้ปักดอกไม้ และที่จัดดอกไม้ไว้อย่างสวยงาม
  - เทียนสีต่าง ๆ
  - ดอกไม้
  - สิ่งห้อยรอบตัว เช่น โตะ แกอี้ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด

แบบฝึกหัด

๑. จงเขียนกลอนเปล่า ๑ บท ขึ้นต้นหรือลงท้ายด้วยข้อความต่อไปนี้
เลือกมาเพียง ๑ ข้อ

- ๑.๑ ความสุขอยู่ที่ไหน ฉันตามหา
- ๑.๒ ทักองชบะ กองนั้น ลูกคงไม่อดตาย
- ๑.๓ เขาวา, คนไม่รักชาติไทย จริงหรือ
- ๑.๔ สาวน้อย เธอมาที่นี้ทำไม
- ๑.๕ แม่จ๋า หนูหิว

๒. จงเขียนกลอนเปล่า ๑ บท แสดงความคิดของท่านโดยอิสระ
ตัวอย่างหัวเรื่องที่จะเขียน เช่น

- ๒.๑ หยตน้ำ
- ๒.๒ เปลวเทียน
- ๒.๓ หิ่งห้อย
- ๒.๔ กาว
- ๒.๕ มือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาคาร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

เจดิมศักดิ์ ศิลาดพร. "การอภิปรายเรื่องกลอนไม่มีสัมผัส" วรรณศิลป์ปริทัศน์.

กรุงเทพฯ ๖: สำนักพิมพ์วรรณกิจ, ๒๕๑๘. ๒๔๓ - ๒๕๖

ชดเชยวิภา กลักอยู่ และคนอื่นๆ. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ ๖: สำนักพิมพ์เสถียรไทย,
๒๕๑๓. ๒๑๘

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. "หัวใจวรรณคดีไทย" วรรณไวทยาการ ชุมนุม
บทความทางวิชาการสาขาวรรณคดี. พระนคร: โครงการตำรา สมาคม
สังคมศาสตร์ฯ, ๒๕๑๘.

เสถียร จันทิมาธร. "วิวัฒนาการร้อยกรองสมัยใหม่" คนเขียนหนังสือ. กรุงเทพฯ ๖:
สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น, ๒๕๑๓. ๒๐๒

สุน อมรวิวัฒน์. การเขียนกลอนเปล่า. คำบรรยายวิชาการ เขียน นิสิตปริญญา
มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สำนวนไทย

ความหมาย

กึ่งทองไม่หยก
กึ่งกาไคทอง
กอลลาวตองสน

ชายหนุ่มและหญิงสาวที่มีความเหมาะสมกันทุกประการ
เยอหญิง เพราะได้คู่ที่รักพียงขนาง
ทำอะไรต้องทำให้เสร็จ เรียบร้อย ไม่ทิ้งไว้ครึ่ง ๆ
กลาง ๆ

โกนแก้มปลาชอน
โกรองบอน
ชนหนาแข้งไม่รวง

คนที่เล่ห์เหลี่ยม มารยาทมาก ใจกับหญิงที่มีอายุ
เป็นตัวอย่าง
ออกเงินทำสิ่งใดโดยไม่เดือดร้อน เพราะมีฐานะ
ร่ำรวยมาก

ขวานผ่าซาก
ขอไปที

การพูดตรง ๆ ไม่เกรงใจคน
ทำอะไรให้เสร็จไปง่าย ๆ ลวก ๆ พอให้ผ่าน
ไปทีหนึ่ง

ชายฉาบเอาหน้ารอด

การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ยอมขายสิ่งที่มีอยู่
เพื่อเอาเงินมาใช้ในกรณีจำเป็น

ขี้หมูราขี้หมาแห้ง

สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่เป็นสาระ ก่อให้เกิด
ความรำคาญใจโดยใช่เหตุ

กงเส้นคงวา

คนที่รักมากก็พูด ทำอะไรก็ตามแบบแผนเป็นที่
น่าวางใจ

คนตาบชายนคนเป็น

การไร้จายในงานศพเกินตัว เกินความจำเป็น
หรือคนตาบชายนคนเป็นคนเป็นต้องใช้แทน

ควาน้ำเหลว

ทำสิ่งใดไม่เป็นผลสำเร็จ

คาหนังคาเขา

จับได้ในขณะทำความผิด

คางคกขีวอ แมงปอใส่ตุ๋นตุ๋น

คนที่ได้คู่ขึ้นมาแล้วทำท่า เยอหญิง หึง ๆ ที่มี
หากทางลักมะคาง ๆ ไม่สมฐานะที่ตนเองได้รับ

สำนวนไทย

ความหมาย

ซากวายนเสียดายนพริก

ทำงานใหญ่โต แดกแล้วหมดเปลือก

ซาซาง เองา

ทำลายสิ่งใหญ่โต เพื่อผลประโยชน์เพียงเล็กน้อย

งม เข็มในมหาสมุทร

กระทำสิ่งที่ยากยิ่งสุดวิสัยที่จะทำให้สำเร็จได้

งอมพระราม

ผู้ที่ตกอยู่ในสภาพต้องใช้ความทรหดอดทนถึงขีดสุด

จมไม่ลง

อย่างที่พระราม เคยทนมาแล้ว

ผู้ไม่รู้จักประมาณตนและคิดนิสัย ทำอะไรหุหุร่า

เหมือน เมื่อมีฐานะดี

จับปลาสองมือ

รักเนื้อ เลือก ไม่ เลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้เป็นที

แน่นอนลงไป

ใจคึกเข่า

คนใจอ่อน ลูกน้องและบริวารมักไม่กลัว

อาชญาเวรใด

ใจคึกเสื่อ

ทำใจกล้า เสี่ยง เขาเผชิญอันตราย

แรงลืเมียบ

พูดขู่แรงอย่างละ เอียดถัดถวน

ซาเป็นการ นานเป็นคุณ

ทำสิ่งใดของทำอย่างระมัดระวัง รอบคอบ

ไม่เปลี่ยนสาม

ชักใบให้เรือเสีย

ชักชวนใหญ่อันรวนเร ชวนพูดให้นอกเรื่อง

ทำให้เรื่องราว เสียไป

ชักแมน่พึ่งหา

พูดจาหวานลอม ไท้คนอื่น เห็นงามตามตน

ให้เขารูสึกใจอ่อน

ชี้โพรงให้กระรอก

ชี้ของให้คนที่ต้องการจะทำเช่นนั้นอยู่แล้ว

กระทำใดสะดวกฉวยไว้บ้าง ชื่น

ชันกันบปลายไม้

หวังแน่นอนในสิ่งที่ยัง เป็นไปไม่ได้

ดูตามาตาเรือ

ทำอะไรของระมัดระวังให้รอบคอบ

คืนพอกหางหมู

สะสมธุระการงานไว้ทีละ เล็กทีละน้อย

จนทวีจำนวนมากขึ้น

สำนวนไทย

ความหมาย

เค็ดขี้วัวไม่เหลือใย

ตัดสัมพันธ์ เกิดขาด ไม่อาลัยถึงกัน

คาบสองคม

สิ่งที่ทั้งคุณและโทษ หากใช้ให้ดีก็เกิดคุณ

หากใช้ในทางร้ายก็เกิดโทษ

ก็กลบของหมิ่นกู เจ้าชู้ของหมิ่นเกี้ยว

การทำสิ่งใดของหมิ่นเอาใจใส่ คิดตามผลเสมอ

จึงจะสำเร็จ

เต่าใหญ่ไขกอล

ทำอะไรเร้นลับ พบขบขามกลบเกลื่อนบิขัง

แต่คนอื่นก็จับได้

ต้นถ้ำปากถัด

มีความมานะอดทนในการทำงาน ไม่ยอมทอดอวย

ไม่คิดถึงความเหนือบยาก

คาบอคสอดตาเห็น

คนเห็นวสอดครุ สอดสายธุวอะไรเป็นอะไร

โดยไมไชหน้าที่ของตน

คาสับประค

ผู้มีวิวารมากมาย สอดส่องคุณเหตุการณ์ สามารถ

รู้ว่าใครทำอะไรได้

คู่สองหน้า

ทำตัวกลับกลอก ไม่คงเส้นคงวา

ถลอกตาข้าง ทางลอคตาเส้น

ทำสิ่งใดไปพอเหมาะพอควร

ถานไฟเกา

หญิงชาย เคยเป็นคู่รักกันมาตอน เมื่อกลับมาพบ

กันอีก ก็หวนนึกถึงความสัมพันธ์ครั้ง เกา

ถึงพริกถึงขิง

เรื่องราวและ เหตุการณ์คำ เน้นไปอย่างรุนแรง

ถอยหลัง เขาคดอง

ถอยกลับไปสู่ยุคเก่า ไม่ก้าวหน้า

ทำนายนหลังคน

หากินหรือแสวงหาผลประโยชน์ความทุกข์ของ

ผู้อื่น

ทองแถม เคียวกัน

เป็นมิตรไมตรี มีความสัมพันธ์ เป็นอันหนึ่งอัน เคียวกัน

มักหมายถึงการแต่งงานอยู่กินกัน

ทอกสะพาน

แสดงให้รู้ว่า มีจิตใจ รักใคร เป็นมิตรไมตรีด้วย

สำนวนไทย

ความหมาย

ทองถูกระเบียง
ทบทวนชาว

ลักษณะไม่คู่ควรกัน
ทำลายอาชีพ ทางทำมาหากินและผลประโยชน์
ของตนเอง

นกสองหัว
น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาทาย
น้ำกลิ้งบนใบบอน
น้ำขมิ้นให้รีบตัก
น้ำขุ่นไว้ใน น้ำใสไว้นอก

คนที่ไม่มีข้อเสียกับใคร ผักไผ่ทั้ง สองข้าง
การแสดงกริยาวาจาที่ต่อเนื่องให้เป็นที่วางใจ
คนสับปรับ คลบแต่ลง เชื่อไม่ได้
เมื่อมีโอกาสทำสิ่งใดได้ ควรรีบทำ
ซ่อนความไม่พอใจไว้ภายใน ส่วนภายนอกแสดง

นกคอ

กริยาอาการที่ต่อคนอื่นไว้เสมอ
คนที่หมิ่นหาที่ติดคอชกน้ำ เรืองราวใหญ่

นกกระปูด

คนที่ เก็บความลับ ไม่อยู่

เบียดคอใส่

เงินที่หา เลี้ยงชีพทีละ เล็กละน้อยพอประทังชีวิต

เบียดบน

ผู้มีกำลัง มีอิทธิพลและมีอำนาจ เห็นอกว่า

เบียดล่าง

มีกำลัง มีอิทธิพลและมีอำนาจคอยกว่า

บัวไม่เหี่ยว น้ำไม่เหือด

ทำอะไรก็ตาม ต้องทำอย่างละมุนละม่อม ไม่ให้

บานเคຍอยู่ อูเคຍนอน

ขุนของ หมองใจกันได้

ไปไหนขุ่น ๆ

ถิ่นที่เคຍอยู่มากจนชิน จนมีความผูกพันและคุ้นเคย

ปลาหมอตายเพราะปาก

พูดพลอยจนตนเอง เป็นอันตราย

ปลาน้ำลึก ปลาน้ำตื้น

พยายามทำให้เกิด เรื่องขึ้น

ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ

พูดก็แต่ปาก ใจคอยคิดร้าย

ปากยังไม่สิ้นกลิ่นน้ำนม

ผู้ที่ยัง เป็นเด็ก ไม่มีความชัดเจน เท้าผู้ใหญ่

ผ้าขี้ริ้วห่อทอง

คนร่ำรวยแต่ไม่แสดงตัว ทำตัว เป็นคนซอมซอ

ผู้ดีเงินตรอก ชีครอกเงินถนน

ผู้ดีจะตกต่ำ ไพรจะเฟื่องฟูเป็นที่นับหน้าถือตา

สวนวนไทย

ความหมาย

พบไม้งาม เมื่อชวามัน

เพชรในคม

พกหินดีกว่าพกนูน

มีคำหามี่แววไม

มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ

มือถือสาก ปากถือศีล

มะพร้าวตนตกกระษัตริย์คนมี

ขอมแมวชาย

เรือคมในหนอง

รักษาวาใหม่ รักสันไทดัด

รู้มากยากนาน รุนอยพลอยรำคาญ

รู้ไว้ไว้วา ใสบาแบกหาม

รองแรกแหกกระเชอ

โลมมากลาภหาย

ถูกเสือถูกจระเข้

ถูกทาน หลานเธอ

ล้นกับพื้น

พบสิ่งทีคนปรารถนา เมื่อหมดโอกาส

คนที่ล้มล้มขณะ เรน แต่ถูกสิ่งอื่นปิดบัง

ใหม่ใจคอหนักแน่น ไม่ใจเบาหลง เชื่อสิ่งใดโดยง่าย

ไม่มีความฉลาด ไหวพริบ

คนที่ไม่ยอมช่วยเหลือ แล้วยังขัดขวาง

ปากเจรจาว่าเป็นคนดี แต่การกระทำตรงกันข้าม

คนยากจนทมิทรพยสมบัติแม่เพียง เล็กน้อย กิดน เตน

ระมัดระวังจนเกินไป

การนำสิ่งที่ไม่ดีไม่คู่ควร มาหลอกลวงผู้อื่นว่าเป็น
สิ่งดี

คนที่มีความสามารถ เป็นญาติกัน แต่งงานกัน สมบัติ

จะไม่กระจายไปอยู่กับผู้อื่น

หากจะคบกันให้ชัวยาว ต้องไม่ถือเรื่อง เล็กน้อย

มาเป็นอารมณ์

คนที่มีความรู้มาก ๆ มักทำเรื่องง่ายให้เป็นเรื่องยาก

คนที่มีความรุ่มรวยจึง เกิดความรำคาญ

การหมั่นชวนชวายหาความรู้ ไม่ทำใหญ่แสงหาทอง

เห็นดีเห็นชอบ

ผู้ที่ชอบโวยวาย จนเกินการณ์

คนที่โลภจนเกินไป มักจะพลาดหวัง

ถูกหลานของโจรผู้ร้าย มีเล่ห์เหลี่ยมคดโกง

มักจะทำร้าย เหมือนนร รพบุรุษของตน

ถูกหลานของผู้มีบุญหนักศักดิ์ใหญ่

คนที่อยู่ในใกล้ เคียงกับขอมมี เรื่องระหองระแหง

ไม่ถูกใจกัน

สำนวนไทย

ความหมาย

ละเลงขนมเบื้องควายปาก
วัวเคยชา มาเคยชี่

คนดีแต่พูด แต่ทำไม่ได้
คนที่คนเคยกัน ทำงานร่วมกัน จนรู้ใจกัน เป็น
อย่างดี

วาแต่เขา อีเหมา เป็นเอง
สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ
เสื่อสองตัวผูกเข้าเดียวกันไม่ได้

ผู้ทำหรือคำหนึ่งผู้อื่น แต่ตัว เป็นเอง
การสั่งสอนผู้ที่มีความชำนาญในสิ่งนั้นอยู่แล้ว
คนสองคนที่ เก่งกล่า เหมือนกัน ไม่ยอมลดรา

เสื่อเขากี่สัด

วาศอก ใให้แก่กัน ขอมออยู่รวมกันไม่ได้
ผู้ทรยศ แต่แกล้งทำงานให้ เป็นที่วางใจ
นา เชื้อถือของ คนทั่วไป

เสียม เขาคายใให้ชนกัน

ผู้ใหญ่คนทะเลาะวิวาทกัน

หาเลือกกับปู

ขูดรีดเอาเงินทองจากคนจน

หมาหลง รวงหญ้า

ผู้ที่ไม่อาจได้ประโยชน์จากสิ่งนั้นแต่กันทำผู้อื่น

หมาหลง กาง

คนเห็นแก่ตัว ไม่ยอมแบ่งสิ่งของให้แก่ผู้ใด

หักคานพราดวยเขา

การทำอะไรหักหาญ ทุ่มแรง

หมู เขาจะหาม เขาคานเขาสอด

การไปยุ่ง เกี่ยวกับกิจการของผู้อื่นโดยมิได้รับการ

อัฐบายชอขนมยาย

ขอร้อง
การค้าขาย หาดผลประโยชน์กันในหมู่พวกเดียวกัน

